

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (1496) 1978 SPALIS - OCTOBER 12

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

25 ct.

Ignoruojamas pavojus

Naujausias mus pasiekęs "LKB Kronikos" numeris (33) informuoja apie dabartinius pagrindinio leidinio, kurių esama net penkių. Tai "Rūpintojėlis", "Tiesos kelias", "Dievas ir Tėvynė", "Aušrelė", "LKB Kronika" ir "Aušra". Minėtasis "Kronikos" numeris cituoja "Rūpintojėlio" 5 nr., kuriame rašoma apie Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį kaip šviesiausią Lietuvos istorijos periodą, pakėlusį kraštą visais atžvilgiais, įskaitant tautos moralę. Toliau tame straipsnyje dėstoma dabartinė būklė. Jo autorius K. Aušrys konstatuoja, kad okupaciniame laikotarpyje tautos moralė esanti pakirsta. Jis primena keletą faktų. Pvz. nepriklausomoje Lietuvoje kiekvienam gyventojui tekdavo po 0,8 litro degtinės, o dabar — net po 17 litrų. Chroniškų gydomųjų (dispanserizuotų) alkoholių esama 22.000. Psichiatrių nuomone, tai tik trečdalis alkoholių. Krašte vyksta besaikis girtavimas. Prieš 1940 m. Lietuvoje įvykdavo kasmet 107-250 žmogžudysčių, o dabar — 4000-5000. Abortų per metus būdavo apie 15.000, o dabar — 60.000. Kasmet išsiskiria 9.000-10.000 šeimų. Venerikų ligoninės ir kalėjimai perpildyti. Tai, žinoma, tik keli ryškesni faktai, bet daug pasakantys apie tautos moralę. Aiškiai matyti, kad sovietinėje santvarkoje, garsiai skelbiančioje visokią pažangą, vyksta dvasinė žmogaus atžanga, korupcija, gedimas.

O KOKS gi vaizdas užsieniuose gyvenančios lietuvių tautos dalies? Gal demokratinėje, laisvoje santvarkoje gyvenančių tautiečių moralė yra augštesnė, gal jie galėtų būti pavyzdžiu pavertiesiems? Deja, nėra jokių statistinių duomenų ir dėlto neįmanoma tiksliai įvertinti moralinio išsivijimo lygio. Viena betgi yra aišku: vergijoje ir moralinį nuosmukį stumia vienokios priežastys, laisvėje — kitokios. Pvz. sovietinėje baudžiauvoje girtauti skatina slogus vergo gyvenimas, o laisvėje — ekonominė gerovė ir linksma nuotaika. Šeimų irimą sovietinėje santvarkoje skatina sunkus ekonominis gyvenimas, idėjiniai ir emociniai konfliktai, girtavimas. Kapitalistinėje santvarkoje šeimų irimą skatina didelis individo ir mažas šeimos vertinimas, perštiprus savarankiškumo pabrėžimas, vengimas šeiminių varžtų bei įsipareigojimų. Dėlto ir mūsų išsivijoje yra ir alkoholių, ir suirusių šeimų, ir įvairių konfliktų. Tūbūt ne tiek daug, kiek okupuotoje Lietuvoje. Vieno dalyko nėra išsivijoje — tai tokio plataus dvideiškumo ir korupcijos, kaip Lietuvoje, nes čia nėra reikalo slėpti savo vidaus nei vogti ar papirkinėti, kad ką nors gautum. Už tai čia gana plačiai pasklidusi savikovo dvasia, ypač viršūnėse, kur nuolatiniai kivičiai yra tapę veikėjų stiliumi. Opijų politinių klausimų nepajėgiamas spręsti blaiviai, racionaliai, be pagiežos kitaip galvojančiam.

T AIGI, abiejose mūsų tautos dalyse — pavergtoje ir laisvoje yra gana ryškių moralinio nuosmukio ženklų, būdingų dabarties gyvenimui. Yra jų sovietinėje sistemoje, netrūksta ir kapitalistinėje. Bet visur matyti ta pati priežastis, būtent, stoka moralinio atsparumo, plaukiančio iš krikščionybės. Vienur ji yra susilpnėjusi ateistinio auklėjimo, valstybinio spaudimo dėka, kitur — liberalizmo, iškeliančio žmogų, bet ignoruojančio Dievą. Buvo ir tebėra tokių pranašų, kurie skelbia žmogaus išaugstinimą atsijimu nuo jo Kūrėjo. Jų idėjos tapo populiarios, pasiekė šeimas, mokyklas, mases. Deja, rezultatai liūdni — moralinis žmonių lygis kritę viešajame gyvenime tiek, kad pvz. Amerikos miestuose gyvenimas pasidarė nesaugus. Bendrasis moralinis nuosmukis veikia ir mus — mūsų tautai taip pat išgyvena krizę. Jei tai būtų ekonominis nuosmukis, sakykime — laikinio pobūdžio dalykas, bet kitaip yra su moraliniu nuosmukiu — jis grąsina tautai pražūtimi. Ir tai nėra jokia retorika. Kai dauguma tautos narių taps alkoholikai, vagimis, gyvybių naikintojais, šeimų ardytojais, ištvirkėliais, parazitais... kas beliks iš tautos? Išsigimusi bendruomenė, beti ruošia sau galą. Pavojus yra didelis, realus, bet daugelio ignoruojamas, sakant, jog tai pamaldžios kalbos. Iš tikrųjų gi moralinis smukimas yra savęs naikinimas. Žmogus, kitam bloga darydamas, naikina patį save. Tautos kelias į sveikatą eina per moralinį atsparumą. Pr. G.

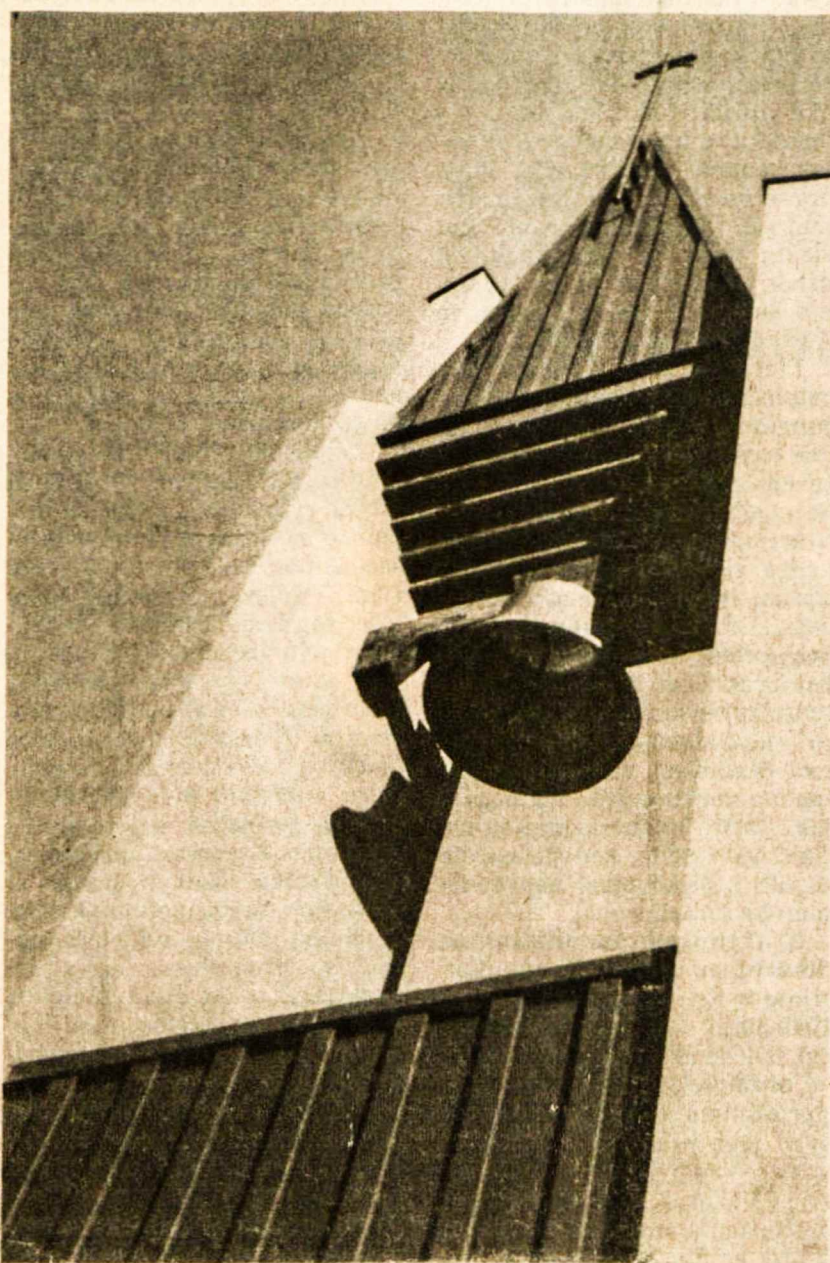
KANADOS ĮVYKIAI

Politinės visuomenės nuotaikos

Gallupo instituto rugpjūčio duomenys atskleidė didėjančią federacinės liberalų partijos populiarumą, duodantį vilties premjerui P. E. Trudeau laimėti sekančios federacinio parlamento rinkimus. Net 45% apklausetų apsisprendusių kanadiečių tada žadėjo balsuoti už liberalus, 35% — už konservatorius, 15% — už NDP socialistus. Tarp abiejų pagrindinių partijų buvo susidaręs net 10% rėmėjų skirtumas liberalų naudai. Daug kam atrodė, kad premjeras P. E. Trudeau, padrasintas šių duomenų, rinkimus turėjo skelbti jau šį rudenį. Rinkimai betgi buvo atidėti sekančiam pavasariui dėl pačios liberalų partijos pralaimėjimo tyrimuose gautų kitokių duomenų. Dabar juos išryškino ir Gallupo institutas, remdamasis rugsėjo 7-9 d. d. viešosios nuomonės tyrimais. Neapsisprendusių kanadiečių skaičius pakilo iki 34%, o apsisprendusių

sieji pasisakė šia tvarka: 41% — už liberalus, 38% — už konservatorius, 17% — už NDP socialistus. Konservatoriai nuo liberalų jau skiria tik 3%. Pabrėžiama, kad konservatorių partija pirmąją visose devyniose angliškose provincijose, išskyrus prancūziškąją Kvebeką, laimėjo. Federaciniame parlamente iš Kvebeko tėra 75 atstovai, iš angliškųjų provincijų — 207. Spalio 16 d. įvyks papildomi rinkimai 15-koje rinkiminių apylinkių tuščioms vietoms parlamente užpildyti. Dvylika tų apylinkių yra angliškoje Kanados dalyje. Jų rezultatai arba patvirtins, arba atmes Gallupo instituto išvadas.

Kanados doleris pasiekė naują rekordinį savo vertės nukritimą iki 83,89 amerikietiško cento, peržengdamas 84 centų ribą. Jis greit vėl pakilo virš 84 centų. Valdžia išleido amerikietiškių \$1.125.800.000 kanadiškių (Nukelta į 8 psl.)

Naujosios Lietuvos Kankinių šventovės bokštas su simboliniu varpu. Šventovės projektas — archit. dr. A. Kulpos Nuotr. N. Kulpašienės

Pasaulio įvykiai

EGIPTO PREZ. A. SADATAS, RUOSDAMASIS TAIKOS SUTARČIAI SU IZRAELIU, iš pagrindų pertvarkė savo vyriausybę. Premjerą M. Salemą jis pakeitė populiariu politiku M. Khalilu. Didžiausia staigmena tenka laikyti krašto apsaugos ministerio ir kariuomenės vado A. G. Gamassio atleidimą ir paskyrimą prezidento patarėju. Krašto apsaugos ministeriją ir kariuomenės vado pareigas perėmė egiptiečių žvalgybai vadovavęs gen. mjr. H. K. Alis, tankų specialistas dykumos kautynėse. Jam, atrodo, teks vadovauti egiptiečių delegacijai pokalbiuose su Izraeliu. Antruoju savo patarėju prez. A. Sadatas pasirinko ligšiolinį kariuomenės štabo viršininką gen. A. Fahmį, jo pareigas perduodamas gen. mjr. A. Badawiui, 1973 m. kare su Izraeliu vadovavusiam trečiajai egiptiečių armijai, persikėlusiai per Sueso kanalą. Nepaskelbtas tebėra naujasis užsienio reikalų ministeris atsistatydinusias I. Kameiui pakeisti. Pastarasis buvo nepatenkintas Camp David pasiektais A. Sadato ir M. Begino susitarimais. Penktąsias 1973 m. karo metines Egiptas paminėjo didžiuliu savo karių pajėgų paradu, kuriame dalyvavo 10.000 karių, 2.000 tankų bei šarvuotųjų, 210 lėktuvų. Prez. A. Sadatas norėjo parodyti kitoms arabų valstybėms, kad Egiptas vis dar turi nemažą karinę jėgą ir kad taikos derybos su Izraeliu nereiškia Egipto kapituliacijos, kurią pranašauja radikalieji arabų vadai, organizuojantys naują konferenciją Camp David susitarimų problemoms aptarti. Sirijos kariuomenės daliniai Beirute pradėjusią savaitę buvo suintensyvinę krikščionių milicijos apšaudymą patrankomis. Į operacijas įsikišo Izraelio laivynas, apšaudydamas vieną Beiruto dalį. Milicijų ginkluoja ir remia Izraelis, įsiekdamas politinės naudos dabartinėje Libano maišatyje. Matydamas pavojų Camp David susitarimams, JAV prez. J. Carteris kreipėsi į L. Brežnevą, prašydamas užbaigti bereikalingą kraujo liejimą. Galbūt dėl šios intervencijos Sirija paskelbė karo paliaubas Beirute, kurių taip pat reikalavo ir Jungtinių Tautų saugumo taryba.

Palaidojimo popiežių Popiežius Jonas Paulius I dėl staigos ir netikėtos savo mirties nespėjo paruošti testamentą, nepalikto pagedavimų laidotuviams. Jo palaikus Sv. Petro bazilikoje aplankė pusė milijono žmonių, o į gedulingas laido tuvių Mišias aikštėje susirinko 85.000 maldininkų, nepaisiusių lietaus. Oficialius savo atstovus į popiežiaus Jono Pauliaus I laidotuves atsiuntė net 105 valstybės. Mišias koncelebravo 93 kardinolai, velionies asmenį savo pamokslu išryškino kardinolas C. Confalonieri — Sv. kardinolo kolegijos dekanas. Popiežiaus Jono Pauliaus I palaikai palaidoti Sv. Petro bazilikos pogrindyje, netoli Jono XXIII ir Pauliaus VI. Italų spaudoje pasirodė balsų, įtarinėjančių staigiai Jono Pauliaus I mirtį, reikalaujusių kūno skrodimo. Jo betgi buvo atsisakyta, nes gydytojams ir taip buvo aiški mirties priežastis — širdies ataka. Konservatyvi katalikų organizacija "Civiltas Cristiana" taip pat kelia triukšmą, reikalaujama išsamesnio mirties aplinkybių atskleidimo.

Suiro koalicija

Svedijos centrinės partijos premjeras T. Falldinas, prieš porą metų sudaręs koalicinę vyriausybę su liberalais ir konservatoriais, atsistatydino dėl atominių jėginių ginčo. T. Falldinas, buvęs avių augintojas, nenori, kad Svedijoje būtų statomos atominės jėgainės, kol nėra pilnai užtikrintas jų saugumas. Konservatoriai ir liberalai, matydami pasakišką naftos pabrangimą pasaulyje, yra atominių jėginių šalininkai. Kai premjeras T. Falldinas atėjo valdžion, Svedija turėjo penkias atomines jėgaines. Jo valdymo laikotarpyje buvo atidaryta šeštoji ir pastatytos dar dvi, kurios dar nėra bažilikoje aplankė pusė milijono

Baltijos valstybės kamuoja Rusiją

Amerikiečio žurnalisto pranešimas Jungtinių Amerikos Valstybių spaudoje

Savaitraščio "U.S. News a. World Report" korespondentas Robin Knight, vadovaujtas to laikraščio įstaigai Maskvoje, lankėsi Baltijos valstybėse ir iš Vilniaus (rašo Vilna) bei Trakų parasė gana išsamų pranešimą, kuris buvo išspausdintas rugsėjo 25 d. laidoje. Čia pateikiame jo santrauką.

Jau pat pradžioje autorius pabrėžia, jog Kremlius Baltijos respublikose vykdo "morkos ir lazdos" politiką, stengiasi surusinti, bet be sėkmės. Nuolatiniai neramumai tuose kraštuose rodo Maskvos nesugebėjimą sunaikinti masių patriotiškumą, net ir po kelių šimtmečių rusiško valdymo. Vis dėlto sukilimas negresia, nes baltiečiai, kad ir rūstaudami, išmoko gyventi rusiškame režime bei naudotis nauja gerove.

Sunaikinti šaknis

Dabartinė sistema siekia suformuoti "sovietinį žmogų", sunaikinti tautines šaknis, neįveikdama prievartinių metodų, tačiau susiduria su pakilusiu antirusišku jausmu ir atkakliu patriotizmu.

Ta rusų antipatią išaugo per šimtmečius trukusią okupaciją — Estijoje ir Latvijoje nuo 1710 m., Lietuvoje — nuo 1795 m. Rusų jungo baltiečiai neįstingę tik 1918-1940 m. nepriklausomybės laikotarpyje. Deja, jie buvo priversti grįžti rusų valdžion po II D. karo. Lietuvoje ginkluotas pasipriešinimas truko net iki 1955 m.

Kaikurie baltiečiai mano, kad JAV ir kitų S. Atlanto Sąjungos kraštų manifestuojamas teisinis rusų valdžios nepripažinimas Baltijos valstybėse privertė prie nepriklausomybės atstatymo. Jaltos konferencijoje buvo siūlomas plebiscitas Baltijos valstybėse, bet Stalinas nesutiko.

Patriotiškiausia Lietuva

Antisovietiniai išpuoliai Baltijos valstybėse įvyksta dažniau, negu kitose Sov. Sąjungos respublikose. Prieš metus Latvijos mieste Liepojoje po naujoviškos muzikos koncerto jaunimas žygiavo gatvėmis, šaukdamas "Laisvės!" Mėnesiu anksčiau panaši demonstracija įvyko Estijoje.

Iš tų trijų valstybių Lietuva yra patriotiškiausia; net ir maža kibirkštis gali sukelti incidentą. Vilniaus futbolo komandos laimėjimas rungtynėse praejusį rudenį sukėlė demonstracijas, kuriose tūkstančiai lietuvių jaunimo žygiavo sostinės gatvėmis, šaukdami antisovietinius šūkius. Jie apvertė autovežimus, padėgė policijos automobilius, daužė vitrinas ir plėšė propagandinius sovietų plakatus.

Pasak R. Knight, masiniai protestai Lietuvoje yra įprastas dalykas. Pvz. 1970 m. tūkstančiai žmonių pasirašė skundus prieš religijos persekiojimą. Lietuvoje taip pat išėna daugiau pagrindžio spaudos nei kitose Sov. Sąjungos srityse. Jaunimas labai mėgsta tautinės kultūros studijas, kurias turi prižiūrėti KGB.

Deja, Lietuvos disidentai turi labai mažai galimybių manevruoti. Jų veikla nuolat sekama. Viktoras Petkus, vadovas grupės sekti Maskvos politikai žmogaus teisių srityje, buvo nuteistas 15 metų. Kiti veikėjai buvo ištremti, neteko pilietybės ir darbo.

Rusų požiūris

Eiliniams rusams Baltijos valstybės yra "Vakarai". Simtai tūkstančių jų atvyksta kiekvieną vasarą pasidžiaugti "buržuaziniais malonumais". O tas panašumas ir Vakarų yra išraiška Baltijos kraštų nepasitenki-

nimo Maskvos valdžia. Latvijos sostinėje Rygoje katedros, diskotekos ir itališko stiliaus kavinės yra labai skirtingos nuo rusiškųjų. Senojoje Estijos sostinėje Taline namai, grįstiniai šaligatviai, suktinės geležies iška-bos primena istorinius ryšius su Vokietija.

Vilnius, kadaise buvęs feodalinės karalijos centru, yra "vakarietiškiausias" sovietų miestas. Ilgaplaukiai jaunuoliai su džinsais ir skandinaviskais marškiniais atrodo kaip Vakarų Europoje arba Amerikoje. Moterų dailiai apsidrėžiusios, namai ir darželiai rūpestingiau prižiūrimi nei Rusijoje.

Estija yra vienintelis kraštas Sov. Sąjungoje, kur galima matyti vakarietišką televiziją. Ten žmonės krautuvėse nusiperka prietaisą už \$50 ir su juo gali pagauti programas iš Suomijos, kuri dažnai perduoda ir tokius dalykus, kaip "Cannon" ir "Columbo".

Baltiečiai rusų atžvilgiu yra nusiteikę ironiškai. Oficialiai pripažįstama, kad nuo 1944 m. Maskvos dėka padaryta ekonominė pažanga, bet privačiai kalbama kitaip. Viename savilais duomenų leidinyje buvo parašyta: "Meilė ir draugystė tarp lietuvių ir rusų? Tai draugystė ir meilė tarp avinėlio ir vilko".

Katalikų Bendrija

Kremlius savo pastangas telkia Lietuvoje, stengdamasis susilpninti Katalikų Bendrijos atsparumą. Nežiūrint persekiojimo, pareigūnai pripažįsta, kad Lietuvoje 40% žmonių iš 3.4 milijono reguliariai lanko šventoves. Kunigai gi sako, kad tikras skaičius būtų 60%. Teritorijoje, kuri yra vakarinės Virginijos didumo, tebeveikia 500 parapijų. Vilniuje Nekalto Prasiidėjimo šventovę kiekvieną sekmadienį aplanko 8000 tikinčiųjų. Aušros Vartų koplyčia nuolat pilna įvairaus amžiaus žmonių.

Maskva yra susirūpinusi, nes ryšys tarp K. Bendrijos ir režimo prieš gali išaugti į masinį pasipriešinimą komunistinei valdžiai. Baimė, žinoma, perdėta, tačiau ji dabar realesnė nei prieš 10 metų beveik vien dėl griežtos pareigūnų laikysenos religijos atžvilgiu. Pvz. mokyklose 8-9 metų amžiaus mokiniai jau verčiami eiti į ateizmo pamokas. Trys ketvirtadaliai seminarijų uždaryta. Katalikų priešinimasis tokiam spaudimui reiškiasi daugybe peticijų sovietų ir pasaulio vadams. Viena peticija, protestuojanti prieš persekiojimą Lietuvoje, turėjo net 17.000 parašų. Kaikuriuose peticijose buvo ne tik parašai, bet ir pasirašiusių adresai bei telefonų numeriai įrašyti.

Kremliaus politika Maskva susidūrusi su plataus masto nepasitenkinimu, įvedė morkos ir lazdos politiką. Iš vienos pusės ji siekia rusinti Baltijos valstybes, iš kitos — teikia nemažą ekonominę pagalbą. Rusų 1940 m. Estijoje buvo 8%, Latvijoje — 10%, Lietuvoje — 2%. Šiandien tie skaičiai taip atrodo — 25, 30 ir 9. Dauguma naujų rusų gyvena miestuose ir dirba administracijoje bei įmonėse.

Kremlius taip pat labai stengiasi primesti baltiečiams rusų kalbą. Ji yra privaloma mokyklose, dominuojanti televizijos programose. Vis dėlto dauguma lietuvių, net ir augstųjų pareigūnų, kalba rusiškai tikrai rusų akivaizdoje.

Politinė kontrolė yra stiprioje Maskvos rankoje. Pagrindiniai kompartijos pareigūnai yra rusai arba baltiečiai, užaugę Rusijoje ir sugrįžę su R. Armija.

Tikros drumsties šioje Baltijos srityje per 30 pastarųjų metų išvengta tik dėl didelių sovietinių investicijų dėka, kurios pertvarkė Baltijos kraštų ekonomiką ir sudarė augščiausią pragyvenimo lygį visoje Sov. Sąjungoje. Geriausi rezultatai buvo pasiekti Estijoje, kur išvystyta didžiausia gamyba visoje Sov. Sąjungoje. Ten tris nuosimčius visos sovietinės pramonės gamybos atlieka 1% visos sovietų darbo jėgos.

Lietuva iš žemės ūkio perėjo į dinamišką lengvąją pramonę. Atlyginimai yra gerokai didesni už visasajunginį vidurkį. Restoranuose neretai galima matyti parduotuvų tarnautojas, geriančias pietu metu šampaną, kurio bonka kainuoja \$8. Automobilių savininkų skaičius sparčiai auga. Maistas Baltijos kraštuose žymiai geresnis nei Rusijoje — duodama daugiau mėsos, mažiau bulvių ir duonos.

Keletas mažų grupių Baltijos valstybėse tebepragauja nepriklausomybę nuo Sov. Sąjungos, bet daugumai šios srities gyventojų (7 milijonai) ekonominė gerovė, bent šiuo metu, atsveria Kremliaus kontrolės nepatogumus.

Vis dėlto baltiečių patriotizmas Maskvai sudaro rūpestį. Kremliaus nesėkmė eliminuoti stiprias antirusiškas nuotaikas gali būti kliūtis sujungti visas didesniąsias etnines grupes (17) į vieną lydinį.

Palengvintas turizmas Tas pats žurnalistas ir tame pačiame savaitraštyje atskirų straipsneliu iš Trakų pateikia žinių apie turizmą Lietuvoje. Esą apie 1.6 mil. lietuvių gyvena JAV. Turizmas dabar esąs palengvintas ir kasmet leidžiama atvažiuoti 2000 išeivių. Dagegiu jų esą leidžiama sustoti pas savo gimines, bet tik tai šešiuose miestuose. Sovietiniai

(Nukelta į 8 psl.)

Šiame numeryje:

- Ignoruojamas pavojus Lietuvos pagrindžio spaudo apie moralinį nuosmukį
- Baltijos valstybės kamuoja Rusiją Amerikiečių žurnalisto išpuoliai apie Estiją, Latviją, Lietuvą
- Kas ardo sovietų imperijos pamatus? Neseniai iš Lietuvos atvykusio žurnalisto samprotavimai
- Drasus Žemaitijos jaunimas Naujausias "LKB Kronikos" numeris apie persekiojimą
- Ziaurumai ir folkloras Tautosakos žinovas apie perdėtus pasakojimus
- Pasilieka budėti Skautų šešiasdešimtmečio sukakties iškilms Toronto
- Kukli pradžia, platūs užmojai Auksinė religinio-kultūrinio židinio sukaktis
- Ant vėjo nešamos salos Atsisveikinant su a.a. rašytoju Juozu Balčiūnu-Svalstu
- Kas turi balsą ir svajonę... Pokalbis su iškiliaja operos soliste Lilija Sukeyte

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Populiarusis popiežius JONAS-PAULIUS I, popiežiaus tiktai 33 dienas; palaidotas Romoje spalio 5 d. Naujoji kardinolų konkliava per 15-20 dienų turi pradėti rinkimus naujo popiežiaus. Romon suvažiavę kardinolai tariausi dėl daugumai priimtino kandidato

RELIGINIAME GYVENIME

* DU ČEKOSLOVAKIJOS VYSKUPAI YRA SUIMTI ir negali eiti savo pareigų. Tai pranešė vokiečių katalikų spaudos agentūra DKN. Šiuo reikalu atsisaukiami į laisvąjį pasaulį yra parąs ir pasirašę 54 Čekoslovakijos intelektualai. Vienas iš jų vyskupas yra Julius Gabris, Trnava vyskupijos apaštališkasis administratorius, kuris pernai, grįžęs iš pasaulio katalikų vyskupų sinodo Romoje, buvo žiauriai tardomas ir gavo širdies priepuolį. Nuo to laiko jis yra izoliuotas ir niekas nežino apie jo sveikatos stovį. Kitas vyskupas — tai slaptai konsekrutuasis Jan Korč, kurio komunistinė valdžia iš viso vyskupu nepripažįsta.

* III P. AMERIKOS VYSKUPŲ SUVAŽIAVIMAS, kuris įvyks š.m. spalio mėnesį, jau yra naujojo popiežiaus Jono Pauliaus I patvirtintas. Pats Jonas Paulius I suvažiavime nedalyvaus, nors buvo tikėtasi. Pasirodo, jis yra per daug užimtas įvairiais pradiniais įsipareigojimais.

* DVI TARPTAUTINĖS KATALIKŲ KOMUNIKACIJOS ORGANIZACIJOS nutarė sutelkti savo jėgas ir įsteigti tarptautinį komunikacijos sekretoriata evangelizacijai. Tos dvi organizacijos — tai Tarptautinė Katalikų Filmų Organizacija ir Tarptautinė Katalikų Radijo ir Televizijos Draugija. Mintis tokiai centrinei steigti buvo iškelta 1977 m. Muenchene įvykusiame pasaulio vaizdinio ir garsinių priemonių panaudojimo evangelizavimui kongrese. Naujojo sekretoriato būstinė bus Romoje.

* DAUGELIS DOGMATINIŲ KLAUSIMŲ, kurie laikomi galutinai išspręsti, iš tikro yra atvirai, pasak teologo kun. Karl Rahnerio, SJ. Rašydamas "Journal of Ecumenical Studies" pavasarinėje š.m. laidoje, jis nurodo šias neišspręstas sritis: 1. Ar vyskupystė turi būti asmeninė (suteikta tam tikram asmeniui)? 2. Ar popiežius turi skirti arba parinkti vyskopus? 3. Ar iš tikro yra trys sielovadinės tarnybos plotmės: dijakonatas, kunigystė ir vyskupystė? Tokių klausimų, kaip ne-

išspręstų, išryškėjimas turėtų daug svarbos santykiuose Katalikų Bendrijos su kitomis krikščioniškomis bendrijomis. Pasak kun. Rahnerio, dažnai kyla nesusipratimai tarp protestantų ir katalikų, nes tokie atvirai klausimai sumaišomi su dogmomis, ir tada protestantai nebežiūri savo tikėjimo brolių katalikų doktrinos. Protestantai dažnai žiūri į popiežiaus veiklą kaip į pavyzdį žmogiskosios pagundos sutelkti tikėjimo tiesos dovaną viename asmenyje. Todėl K. Bendrija turėtų nustatyti procedūras gaires, kurių popiežiaus reikėtų laikytis darant savo oficialiuosius pareiškimus. Taip būtų apsaugota nuo ateities popiežių lengvabūdiško savo galios panaudojimo.

* SV. STEPONO KARŪNOS PARAGABENIMAS VENGRIJOJ prisišė prie valstybės ir K. Bendrijos santykių pagerinimo. Tokį atsakymą atsiuntė JAV valstybės sekretoriato patarėjas Mathew Nimitz JAV vyskupų konferencijos socialinio ugdymo ir pasaulio taikos komisijos pasekretoriui kun. J. Bryan Hehir. Kokie yra tie santykių pagerėjimai — nesakoma. Kaip žinoma, ta JAV vyskupų konferencijos komisija su kun. Hehir priešakyje buvo aiškiai pasisakiusi už sv. Stepono karūnos grąžinimą dabartinei Vengrijai.

* ETIENNE GILSON, 94 m. amžiaus, žymus katalikų filosofas ir seniausias Prancūzų Akademijos narys, mirė Cravan mieste, Prancūzijoje. Jis buvo kilęs iš verslininko šeimos, visą gyvenimą buvo pamaldus katalikas ir išgarsėjo savo raštais apie Sv. Tomo Akviniečio filosofiją bei teologiją. Jis buvo baigęs filosofines studijas Sorbonos universitete, profesoriavo įvairiuose Prancūzijos ir JAV universitetuose, tačiau pagrindinė jo profesoriavimo vieta buvo Toronto, Popiežiškajame Viduramžių Studijų Institute, kurį 1929 m. jis ir pagalbėjo įsteigti. Jis yra parašęs daug knygų, kurių daugelį žinomiausia turbūt yra "History of Christian Philosophy in the Middle Ages". KUN. J. STS.

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kas ardo sovietų imperijos pamatus?

Tautinio pasipriešinimo sąjūdžiai — praeitis ir perspektyvos

JIGAEILIS BAR-AMAS

Šio aktualaus straipsnio autorius yra pergyvenęs Lietuvos okupacijas ir neseniai emigravęs į laisvąjį pasaulį. Spausdiname jo analizę, iliustruojančią netolimą Lietuvos praeitį ir jos ateitį. RED.

Teisminis susidorojimas su Anatolijumi Ščaranskiumi, Viktoru Petkumi, Aleksandru Ginzburgu ir kitais disidentais Sovietų Sąjungoje sukrėtė laisvąjį pasaulį, naiviai tikėjusį, kad Helsinkio susitarimai suteiks minimalias žmogaus teises žmonijos daliai, atsidūrusiai Jaltos ir Potsdamo konferencijų dėka anapus geležinės uždangos. Liko kažkodėl nepastebėta, kad gerai inscenizuotų ir surežisuotų teismų aukomis tapo didelė dalimi tautinių pasipriešinimo sąjūdžių veikėjai. Viktoras Petkus — Lietuvos komiteto Helsinkio susitarimų vykdymui sekti pirmininkas nuteistas dešimčiai metų, žydų sąjūdžio už teisę grįžti į istorinę tėvynę — Izraelį aktyvus veikėjas Anatolijus Ščaranskis gavo 13 metų, ilgalaikiam kalinimui pasmerkti Gruzijos ir Ukrainos kovotojai už laisvę bei nepriklausomybę. Paskutinio teismo susidorojimo "vaja" aukomis tapo ir keletas rusų demokratinių liberalų — Orlovos, Ginzburgas ir Podrabinekas (pastarieji du nerusai, bent jau sprendžiant iš pavardžių), vienaip ar kitaip susijusių su Nobelio premijos laureato Sacharovo vadovaujamu sąjūdžiu.

Nemenkindami rusų demokratinių liberalų didvyriškos kovos, turėtume pabrėžti ir išryškinti svarbų faktą — pagrindinės jėgos, sudarančios grėsmę Rusijos imperializmui, telkiasi nerusiškuose imperijos pakraščiuose. Jos išaugo, sustiprėjo ir plėtojasi masinio tautinio susipratimo ir nepriklausomybės siekimo pagrindu. Reikėtų dar priminti, kad rusai Sovietų Sąjungoje sudaro gyventojų mažumą — 110 milijonų, gi kitos tautos, prievarta įjungtos į imperijos sudėtį, 140 milijonų. Ši demografinė "disproporcija" jau seniai kelia susirūpinimą Kremliaus vadovams.

Visiškai nesuprantama kodėl Vakarų sovietologinėje literatūroje tautinių prieštaravimų problema Rusijos imperijoje neskiriamas reikiamas dėmesys; kartais ji iš viso ignoruojama.

Nerusiškų tautų kova už laisvę ir nepriklausomybę turi ilgą bei rūšią istoriją, prasidedančią dar carizmo laikais. Po Spalio revoliucijos, susilpnėjus imperijai, ši kova įgavo platų užmojų ir iš dalies pasiekė pergalę. Lietuviai, latviai, estai, lenkai ir suomių iškovojo laisvę bei nepriklausomybę savo kraštais. Kurį laiką (iki 1923 m.) Ukraina, Gruzija, Armėnija, Azerbaidžanas ir keletas Vidurinės Azijos valstybių egzistavo savarankiškai. Inirtingai už suverenios valstybės sudarymą kovojo Dono krašto kazakai. Vertėtų priminti, kad kova nesiliovė ir vėliau. Antai, užbėkų ("uz gan bei") išvertus iš uzbekų į lietuvių kalbą reiškia "pats sau šeiminkas; iš čia ir šios laisvę mylinčių tautos pavadinimas) tautinio išsivadavimo ginkluota kova, žinoma istorijoje kaip basmačijų sąjūdis, truko net iki 1937 m., kol buvo galutinai maršalo Budiono kavalerijos divizionų nusikandinta kraujuje. Dar ir dabar uzbekė gąsdina Budiono vardu neklaužadas vaikus.

Tautinis pasipriešinimas pokario metais

II D. karo metu, ypač jo pradžioje, rusiškąjo imperializmo pavergtų tautų pasipriešinimo sąjūdžiai vienokia ar kitokia forma blokavosi su nacių valdoma Vokietija. Lietuvos Aktyvistų Frontas LAF, susikūręs po 1940 m. aneksijos giliame po grindyje, orientavosi į Berlyną visai ne dėlto, kad buvo sužavėtas Hitlerio skelbiamą "naująją Europos tvarką". Tuo metu dar niekas net neįsivaizdavo, kad ta nelemtoji "naujoji tvarka" pavers Lietuvą (kaip ir Latviją bei Estiją) Ostlandu, tai yra Reicho provincija. Pagal "naująją tvarką" didesnė lietuvių tautos dalis turėjo būti iškelta į Pinksio pelkynus. Provokacijos orientacijos LAF vadai vadovavosi principu — "mano priešas priešas — mano draugas". Naciai sumaniai pasinaudojo šiuo politiniu LAF vadovybės neapdairumu.

Ne tik baltiečių pasipriešinimo sąjūdžiai orientavosi į nacių valdomą Vokietiją. Panašiai

veikė ir Ukrainos, Krymo Totorijos, Kaukazo tautų pasipriešinimo sąjūdžių vadovai. Nevainikuotas, bet absoliučiai vienvaldis Rusijos imperatorius Stalinas po sąjungininkų pergalės prieš Vokietiją pasinaudojo visuotiniu pasipiktinimu nacių kolaborantais ir žiauriai susidorojo su visais antirusiškais sąjūdžiais. Mažosios tautos — Krymo totoriai, čečėnai, ingušai, koročajevai, kabardinal, balkarai, kalmykai ir Pavolgės vokiečiai buvo totaliai ištremti į Sibirą ir Vidurio Azijos dykumas. Pažymėtina, kad drauge su visais buvo ištremti ir tų tautų komunistų partijos nariai, augti pareigūnai, enkavedistai ir net kariai, dalyvavę mūšiuose prieš vokiečius. Tas faktas akivaizdžiai rodo, kad buvo susidorojama su tautomis, o ne su kolaborantais. Deportacija buvo organizuota su tokiu išskaičiavimu, kad tik darbingi žmonės pasiektų tremties vietą, kitais žodžiais tariant, kad vaikai, vyresnio amžiaus žmonės, ligoniniai ir invalidai mirtų kelyje.

Lietuviai, latviai, estai ir ukrainiečiai, kurių šalys turėjo sąjunginių respublikų statusą (pagal tuometinę konstituciją jos turėjo "teise" išeiti iš Sovietų Sąjungos sudėties, naujoje konstitucijoje šio paragrafo nėra), išvengė visuotinės deportacijos. Tačiau ir čia nuožmiai siautėjo NKVD teroras, dangstėsis kovos prieš kolaborantus šydu, bet praktiškai nukreiptas prieš tuos, kurie nenorėjo taikstytis su nepriklausomybės praradimu. Stalinizmo teroro aukomis tapo ir nemažai žydų (jų negalima įtarti kolaboravimu su naciais) vien dėlto, kad jie norėjo išvykti iš išsikovojuos nepriklausomybę Izraelį.

Ginkluotas pasipriešinimas rusiškajam imperializmui Latvijoje ir Estijoje buvo palaužtas 1949-50 m. m. Lietuviai partizanai laikėsi iki 1952 m. Nedideliai ukrainiečių ginkluotojo pasipriešinimo dalyvių daliai pavyko jėga prasimušti per sieną ir per Vengriją bei Čekoslovakiją į Vakarus. Didesnėji ukrainiečių partizanų dalis žuvo mūšiuose ar Sibiro lageriuose.

Reikėtų čia pat pažymėti, kad pirmųjų pokario metų ginkluotojo pasipriešinimo rusiškajam imperializmui sąjūdžiai buvo iš dalies gal kiek pagrįstai sumanios komunistų propagandos išpūstai sukompromituoti kolaboravimu su naciais. Todėl jie neturėjo didelių simpatijų Vakaruose ir iš dalies net savo kraštuose. Toji aplinkybė tačiau anaipol nepateisina Stalino teroro nežaboto siautėjimo. Šitai galima lengvai įrodyti skaičiais. Vien tik Lietuvoje pokario metais buvo nubausta beveik 14% visų gyventojų, nors pagal LTSR Augščiausiojo Teismo duomenis vos 0,74% gyventojų vienaip ar kitaip talkininkavo naciams.

Didžiųjų vilčių žlugimas

N. Črščiovo pradėtas santvarkos destalinizavimas žadėjo dideles permainas. Žmonės visose Sovietų Sąjungoje puoselėjo viltį, kad daug kas pasikeis ir gerąją pusę. Liberalieji Rusijos sluoksniai, ypač kūrbybinė inteligentija, po antistalinizmo vėliava pradėjo atsargiai, bet nuosekliai kelti aikštėn negeroves, išplaukiančias iš totalizmo santvarkos — iniciatyvos stabdžio. Toji legali kritika per ilgesnį laiką įgavo komunistinės diktatūros neigimo atspalvį, su kuriu, žinoma, ir pats naujasis Kremliaus diktatorius Črščiovas negalėjo sutikti.

Imperijos pakraščiuose destalinizacijos "atodėris", bent jau pirmajame etape, įgavo tautinio atgimimo formą. Pradėta skirti didesnį dėmesį tautų praeičiai, įžymių visuomenės ir nacionalinės kultūros veikėjų palikimui, paminklų statymui, pilių restauravimui, gatvių pavadinimų pakeitimui ir t. t.

Beje, reikėtų čia papasakoti populiarų ano meto kauniečių mėgstamą anekdotą.

Zmogelis, seniai Kaune buvęs, klausia geležinkelio stoties informacijos, kaip pėsčiam pasiekti Aleksotą.

— Paieikite, — sako panelė informatorė, — Lenino prospektu.

— Atsiprašau, o kaip jis anksčiau vadinosi?

— Vytauto prospektu. Paskui pasuksite į Gorkio gatvę.

— O kaip ji anksčiau vadinosi?

— Kęstučio. Kai pasieksite Majakovskio gatvę.

Padėka

A+R

DANUTEI RAMOŠKAITEI,

mūsų brangiai dukrelei staigiai mirus,

nuoširdžiai dėkojame klebonui P. Ažubaliui ir kun. Izidorui Grigaičiui už Rožinio maldas, šv. Mišias Lietuvos Kankinių šventovėje ir už palydėjimą a.a. Danutės ir kapines. Taip pat gilus ačiū visiems karsto nešėjams ir sol. V. Verikiaičiui už giedojimą per šv. Mišias. Nuširdus ačiū Lietuvos Kankinių parapijos choro pirmininkui B. Vitkui už gražias gėles choro vardu ir abiems p.p. Vitkams už jų gilių nuširdumą parodytą mūsų šeimai liūdesio valandose. Mūsų gilus ačiū visiems giminėms, bičiuliams ir pažįstamiems už užprašytas šv. Mišias, atsiųstas nuostabiai gražias gėles, tokį gausų atsilankymą į Rožinio maldas ir visiems, palydėjusiems mūsų dukrelę į amžiną poilsį. Ačiū Anapilio Moterų Būreliui už užuojautą laikraštyje ir pirmininkei S. Aušrotienei už jos nuširdumą.

Nuosirdžiai dėkojame Kastutei Janulaitienei ir jos visai šeimai už pusryčių paruošimą. Jūsų visa šeima įdėjo labai daug darbo ir brangaus laiko laidotuvių metu. Be didelės jūsų pagalbos ir draugiškumo mums būtų buvę labai sunku. Taip pat dėkojame Margaritai Bartminienei, Zinai Beržanskienei, Irenai Rekštienei, Genei Vaitkieni, Danutei Mačionienei ir jų šeimoms už didelę pagalbą bei darbą, ruošiant pusryčius. Taip pat ačiū visoms ponios, kurios prisidėjo prie pusryčių vaišių savo darbu.

Jūsų visų lietuviškas nuširdumas bei draugiškumas mums liks neužmirštas mūsų šeimos širdyse.

Jurgis ir Aldona Ramoška, dukterys, ir močiutė Ona Urnavičienė

Liūdnos sukaktys

Sov. Sąjunga, jėga užėmusi Lietuvą 1940 m., pavergė ją, dešimtis tūkstančių išgabeno į Sibirą, kur žuvo daug mūsų tautiečių.

Nežiūrint sunkaus sovietinio jungo, daugybė lietuvių, ypač jaunimo, įvairiais būdais priešinosi vergijai ir net ginklu kovojo. Tokie buvo ir trys broliai:

Vladas, Aleksas ir Feliksas Ražauskai.

Jie ryžosi tesėti duotą priesaiką — ginti savo tėvynę iki gyvybės netekimo. Jie kovojo visais frontais, ilgą laiką saugojo gyventojus nuo okupanto plėšikavimų. Jie priesaiką ištesėjo — mirė, bet nepasidavė. Jie verti prisiminimo ir maldos, nes paliko didvyrišką pavyzdį, kaip reikia ginti Tėvynę ir ištesėti priesaiką.

Š.m. lapkričio mėnesį Vladui ir Feliksui sueina 30 ir Aleksui 38 metai nuo jų mirties. Jų sesuo Teodora, daug padėjusi jiems, sunkiose aplinkybėse gavo širdies priepuolį ir mirė 1961 m. Jų vyresni broliai Antanas ir Povilas — ūkininkai buvo išvežti į Sibiro koncentracijos stovyklas. Povilas grįžo po 11 metų, o Antanas — po 19 metų, — abu palūžę. Jiedu mirė 1977 m. — Antanas plaučių vėžiu, Povilas — širdies priepuoliu.

Likę broliai tremtyje — Kazimieras ir Juozas

Padėka

Nuosirdžiai dėkojame Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui, atlikusiam pamaldas už mirusio

Juozo Miliūno

vėlę laidotuvių namuose, Lietuvos Kankinių šventovėje ir šv. Jono lietuvių kapinėse. Dėkojame kunigui, atlikusiam maldas prie karsto kapinėse, vargonininkui už gražų giedojimą šventovėje, draugams, pagelbėjusiems prie karsto laidotuvių namuose ir kapinėse. Dėkojame visiems, lankiusiems velionį laidotuvių namuose ir palydėjusiems į šv. Jono lietuvių kapines. Dėkojame už pareiktas užuojautas, užprašytas Mišias ir atsiųstas gėles. Ačiū visiems —

Liūdinti Miliūnų šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

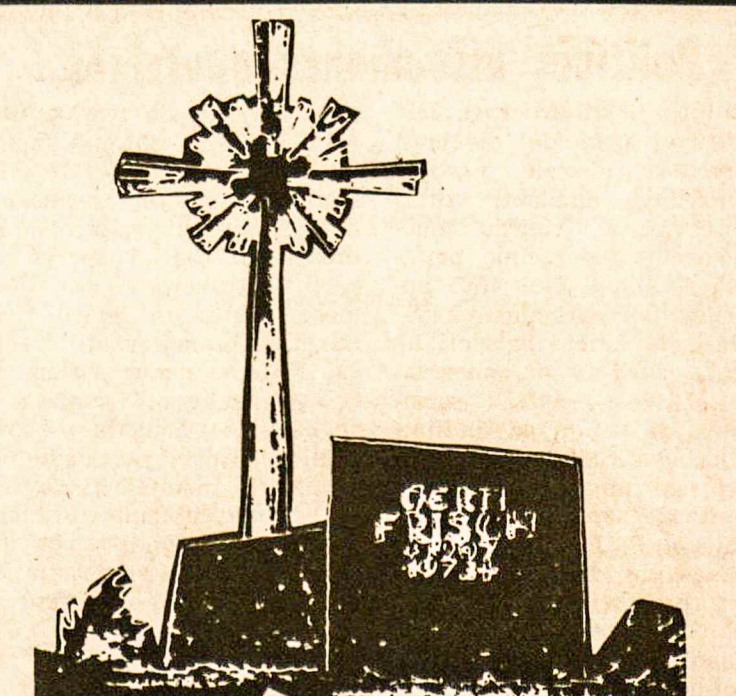
Louis Temporale — oficialus skulptorius —

Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų, okenų ir skulptūrų darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton),
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Telšių katedroje ir mažojoje bažnytelėje tikintysis jaunimas aktyviai dalyvauja pamaldose: jaunuoliai patarnauja prie altoriaus, o mergaitės gieda arba adoruoja. Jaunimo entuziazmas ir drąsa kelia ateistams didelį nerimą: Telšių mokytojai bandė "kovoti" su jaunimu grubiausiais būdais: kratė kišenes, atimtinę maldaknyges, mažino elgesį, neleidė dalyvauti tikinčiųjų laidotuvėse, viešai išjuokė mokinius, vertė užpildyti anketas ir t.t. Kai žandarinės mokytojų priemonės nieko nepadarė, atėjo pagalba iš Vilniaus...

1977. XII. 12 į Telšius atvyko Religijų reikalų tarybos įgaliotinio referentais RASLANAS. "Mažoji Lietuvių Tarybinė Enciklopedija" (MLTE, t. III, p. 39) mini, kad RASLANAS nuo 1940 m. dirbo Telšiuose administraciniu darbuotoju. Kokį darbą jis tuo metu dirbo Telšiuose?

Telšių gyventojai atpažino, kad tai buvęs NKVD darbuotojas, dalyvavęs vadinamojoje Žemaičių kankinių byloje 1941 m. birželio mėn. naktį iš 24 į 25 d. Knygoje "Žemaičių kankiniai" jis minimas kelis kartus (žr. p. 13, 14, 15 ir 20). Apie buvusį tuo metu Telšių kalėjimo viršininką VAITKŲ ANTANĄ (MLTE, t. III, p. 657) taip pat rašoma, kaip apie RASLANĄ: "1940-1941 m. adm. darbuotojas Telšiuose", nors po politikalinių kankinimo net jo kėlnės ir batai būdavo aptaškyti krauju (žr. "Žemaičių kankiniai", p. 17). Ar ne tokio pat lygio nusikaltėlis yra ir RASLANAS?

Matyt, ir dabar galvojama, kad tik jis vienas pajėgęs susidoro ti su Telšių tikinčiuoju jaunimu. Juk jis turi patirtį — 1941 m. birželio mėn. jis su kitais čekistais vadovavo 73 žemaičių kankinių žvėriškam susidorojimui.

Neapsakomas sadizmas, kurį vadinti žvėriškumu būtų tikrai labai švelnu, tą naktį pasireiškė pačiomis kraštutinėmis formomis (žr. "Žem. kankiniai", p. 4). Tarptautinė komisija apžiūrėjo ir aprašė 1941. VI. 24-25 nukankintų politikalinių lavonus. Stai kankirus visiems 73 nukankintiems būdingos žymės: ... oda nulupta ... smegenys išmaišyti ... smegenys ištryškę ... galvos kiaušas sutreškintas ... galūnės nušautintos ir nubrūžuotos (rasti taip pat šūtinimui naudoti kopūstai) ... žandikauliai sutriuškinti ... akis išdurta, pro ją teka smegenys ... oda nubrūžuota ... lyties organai labai sužaloti, sumušti, sutrinti ... kaulai sulaužyti, sutriuškinti, sukaptoti ... ausys nutrauktos, nuplėštos ... pakaušyje skylė ... akys išverstos ... liežuvis nupjautas ... viršugalvio ir smegenų nėra ... pažabotas arkliniu raiščiu ... kapotas kirviu ... vis kaukolės kaulai sutriuškinti į gabaliukus ... išlindę žarnos ... kyšo plaučiai ... supjaustytas veidas ... liežuvis perplėštas ... liežuvis nėra ... krūtinės kaulai išdraskyti ... oda nudraskyta ... išmaišyta gerkle ... akių nėra ... ir t.t. ir t.t. (iš knygos "Žemaičių kankiniai", Telšiai, 1942 m.).

Sitai nukankinti visi 73 politiniai kankiniai be jokio teismo. Vienas iš tų kankinimų kaltininkų ir organizatorių — RASLANAS. Tačiau dar ir šiandien jis tvarko tikinčiųjų reikalus Religijų reikalų tarybos įgaliotinio įstaigoje. Visi kankintojai turėtų būti teisiami kaip vokiečių nusikaltėliai Niurnberge. Tačiau Tarybų valdžia nenuteisė ir nesirošė teisti nė vieno iš tų nusikaltėlių. Ar ne todėl lietuvių tikinčiųjų padėtis tokia sunki, kad jų reikalus tvarko tokie nusikaltėliai? Tarp kitko, įgaliotinis K. TUMENAS yra tik antraeilė figūra, svarbiausia — P. RASLANAS.

Kadangi šiuo metu neįmanoma toks pat kruvinas susidorojimas su Telšių tikinčiaisiais, budelis RASLANAS sugalvojo kitas priemones. Stengiamasi įrodyti, kad Telšiuose yra kažkokia pogrindinė tikinčiųjų — Eucharistijos karžygių organizacija. Darbuojasi ne tik saugumas. Saugumiečiams aktyviai talkininkauja ir mokytojai. Užuo mokę vaikus, mokytojai pakeitė savo amatą ... pasidaro tirdytojai — iš pamokų tampo vaikus, net neleidžia dalyvauti pamokose, trumpina pačias pamokas, gąsdina, įrodinėja, kad jie viską žina, reikalauja, kad mokiniai pripažintų tas "ži-

nias", kurias mokytojai jiems nurodo. III-je vid. mokykloje ypatingai šia veikla užsiima direktorius JANKAUSKAS. Jis pats asmeniškai tardė, įtikinėjo, gąsdino XI kl. mok. UKSAITĖ, X kl. mok. MĖMĖ. Jam talkininkavo jo žmona VIII kl. auklė. JANKAUSKIENE. Ji tardė mokininius RUDAVIČIŲ ir SARUTĮ.

Be to, mokiniams davė atsakinti į anketas: Ar eini į bažnyčią? Kodėl eini? Kodėl neini? Ar tiki, kad yra Dievas? Ar namuose švenčiate religines šventes? ir t.t.

IV vid. mokykloje III kl. mokinį BASKĮ tardė mokytoja RAUDIENE, o vyresnių klasių mokinius — direktorė ADO-MAITIENE bei rajono ateistų vadas mokytojas ANDRIJAUSKAS. Buvo trumpinamos pamokos, kaikiurių pamokų iš viso nebuvo ir pan. Tardyti šie mokiniai: VIII kl. MEIZENYTE, IX kl. MEICENIS, BRUZAS, X kl. JURKUTE, MISEVIČIUTĖ; XI kl. STONKUTE ir kt.

V vid. mokykloje IX kl. auklėtoja JUSKIENE baugino REMEŽIENE dėlto, kad jos sūnus patarnauja prie altoriaus.

IV vid. mokyklos mok. BRUZA viešai įžūliai išjuokė. Ta proga Telšių vikaras kun. KAUNECKAS savo pamoksle kalbėjo: "Spalio 60-čio proga visur skambėjo daina: "Ja drungoj takoj strany neznaju, gdie tak volno dyšet čelovek (aš nežinau kitos tokios šalies, kur taip laisvai kvėpuoja žmogus), bet ar gali tikintieji Telšių mokiniai laisvai kvėpuoti, kai jie čia išjuokiami ir iki asarų virkdomi ..."

Vaikams draudžiama nešioti kioskose pirktus ženklukus, kuriuose pavaizduotas kopyltulpis. Tuojau klausiamas, iš kur gavai ženkluką, kodėl nešioji, ar esi Eucharistijos bičiulis? Tardytojai jiems įrodinėja, kad Eucharistijos bičiuliai — tai politinė organizacija, perdavinėjanti užsieniui žinias, šmeižianti tarybų valdžią ir t.t. Jaunimas klausinėjamas, kas yra Eucharistijos bičiuliai vadas, ir jiems bandoma įrodyti, kad tai katedros vargonininkas, kuris žinomas kaip pavojingas nusikaltėlis, sėdėjęs kėlėjime.

Nepalieka ramybės ir katedros choristų; buvo saugoma iškiesta REMEŽIENE, mokiniai — MEMIS ir JUSKAITE.

Visiems mokiniams grasina-

ma, kad apie jų tikėjimą bus įrašyta į jų charakteristikas, ir jie niekur negalės įstoti mokyti. Nesvarbu, kad dar Lenino dekretais TSRS uždrausta dokumentuose atžymėti apie piliečių tikėjimą. Veltui lauktum teisingumo ten, kur pasisuka RASLANAS — šis prityręs saugumiestis yra augščiaulį įstatymų.

Dar gruodžio 9 d. Telšių vykd. komiteto pirm. pavaduotojas, pasikvietęs Valdytoją grasino, kad jei jaunimas vaikščios į bažnyčią, bus apkaltinti organizavimu Spalio švenčių proga Telšiuose pasirodžiusių antitarybinių užrašų.

Taip pat buvo pakviesti pokalbiui ir abiejų bažnyčių klebonai.

Reiškia — jau iš anksto numatytas kaltinimas ir jis turi būti įrodytas. Toks, matyt, RASLANO atvykimo į Telšius tikslas — žemaičių kankiniai kadaise net be teismo buvo nukankinti ... Ir dabar nesvarbu, kad jaunimas apie tai nieko net nežino, bet reikia apkaltinti, "įrodyti" ir nubauti.

Ateistai stebisi tikinčiųjų jaunųjų tvirtumu. Dažniausias jų atsakymas: "Tikiu ir tikėsiu! Neleisite įstoti į augščiasis mokyklas — eisiu dirbti." V vid. mokykloje IV kl. auklėtoja RAMANAUSKIENE prieš visą klasę perskaitė pavardes tų mokinių, kurie eina į bažnyčią. Tačiau mokinė LATVINSKAITE atsisotjo ir pataisė: "Tamsta mokytoja, jūs ne visus pasakėte — ir aš einu į bažnyčią!"

Ta proga Telšių vikaras katedroje per Kalėdas kalbėjo: "Pažiūrėkite, ar po bedievių siuntėjimo sumažėjo Telšių bažnyčiose jaunimo? — Dar pagausėjo. Ar prtilo jų giesmės, ar tylenai jaunų balsų atsakymai per šv. Mišias? — Dar garsiau skamba! Žemaičių jaunimas drąsus, tvirtas — kaip ažuolai. Sakysčiau net reikalingas buvo toks ateistinis nusijojimas: nubyrėjo silpnieji, judai nuėjo pas ateistus, gal net į komjaunimą įstojo, o ažuolėliai tvirtieji, pušaitės tiesiosios liko pas mus.

Stai dėl ko tokie silpni ateistai (Telšiuose ateistinėje popietėje spalio 1 d. JESELSKIS kalbėjo: "Ateistų Lietuvoje daug, bet keliasdešimt tūkstančių, bet tikrus ateistus gali suskaičiuoti ant pirštų").

Ateistai dėlto silpni, kad jais tampama iš prievartos arba paduodant savo sąžinę."

Toronto lietuvių dainos vienetas "VOLUNGE", vadovaujamas muzikės DALIOS VISKONTIENES. Iš kairės I eilėje: Rasa Bukšaitė, Loretta Kongas, Regina Ginotienė, Rūta Urbonaitė; II eilėje: Ramunė Ulbaitė, kompaniatorė Silvija Freimanienė, Eleonora Jonikienė; III eilėje: Laima Dambauskaitė, Rita Radžiūnaitė, Birutė Batraks, Dalia Simanavičiūtė, Laima Underienė. Nuotr. R. Puterio

Žiaurumai ir folkloras

DR. J. BALYS

Žmonių fantazija yra laki. Todėl sukuriamos legendos, pasakos, padavimai ir baladės. Jose dažnai pasitaiko žiaurūs motyvai: šalia didelio karžygiškumo ir pasiaukojimo, visokie žiaurumai ir kerštas. Klausytojus stengiasi nustebinti nepaprastu heroišku arba nežmonišku žiaurumu. Folklorininkai žino apie tokius siužetus ir didelį jų paplitimą. Ir šiais moderniais laikais žmonės tokius pasakojimus (vokiškai vad. "Greuelgeschichten") yra linkę laikyti gryna tiesa, kaip ir įvairius spaudos prasimanymus. Čia kaip tik ir noriu suminėti kelis tokius folklorinius siužetus.

Maša Rolnikaitė savo dienorašty "Turiu papasakoti" (išleista Vilniuje 1963 m.), tarp kitko, aprašo ir tokį "tikrą atsitikimą". Viena žydų grupė Vilniaus gėte įsirengė labai gerą slėptuvę. Deja, ten buvo mažas vaikas, kurio verkimas juos išdavė. "Bet viskas veltui, banditai girdėjo". Vienas stveria iš motinos rankų kūdikį ir, laikydamas už kojų, užsimojęs trenkia galvyte į sieną. (psl. 34). Tie "banditai", kaip atrodo iš pasakojimo, turėjo būti lietuviai kareiviai ar policininkai, nors tiesiog taip nepasakytą. Pati Rolnikaitė toje slėptuvėje nebuvo ir viso to nematė, ji tik girdėjo kitus pasakojant ir labai vaizdžiai aprašė. Tai labai svarbu pastebėti.

Propagandinė brošiūra angli kalba "The 9th Fort Accuses" (išleista Kaune 1964 m.), kurios autorius yra O. Kaplanas, pasakojama apie panašų atsitikimą, kuris įvykęs Viljampolės gėte prie Kauno 1944 m. kovo 27-28 d., ten taip pasielgęs vokiečių gestapininkas. Stefan Korbonski savo knygoje "Fighting Warsaw" (1956) pasakoja girdėjęs apie panašų įvykį Varšuvos gėte, kai vokiečiai pasakė, kad tokiame reikalui gaila kulkos, ir trenkę kūdikio galvą į sieną.

Visa tai paskaičius susidaro įspūdis, kad tai yra keliaujas folklorinis siužetas. Prisimenu, kad dar prieš II D. karą kažkur skaičiau, kaip turkų kareiviai lygiai taip eigėsi su armėnų ir bulgarų kūdikiais. Yra švediškas filmas apie seną legendą "Stebuklingas šaltinis". Ten jau paaugęs vaikas — piemuo tuo pat būdu nužudomas, sviedžiant

jį į sieną, nes jo broliai išprievartavo ir nužudė keršytojo dukterį.

Sitokių žiaurių folklorinių siužetų yra nemaža. Plačiai Lietuvoje yra paplitęs pasakojimas, kaip žiaurus ponas liepė žiemos metu įlipti baudžiauninkui į medį ir kukuoti kaip gegutė. Kai jis tai darė, ponas jį nušovė, kam ta "gegutė" nelaiku kukoja. Dažnai net nurodomas dvaro pavadinimas ar pono pavardė, įvairiose vietose vis skirtingai. Teisingai apie šį siužetą parašė J. Jurginis: "Tokio atsitikimo gyvenime greičiausiai iš viso nebuvo, jį sukūrė valstiečiai, ir pasakojimas, kaip tautosakinis kūrinys, apkeliauo visą Lietuvą. Tai buvo fantastinis pono nežmoniško apibūdinimas." (Zr. jo "Pagonybės ir krikščionybės santykiai Lietuvoje", 1976, p. 112).

Tokių siužetų yra ir daugiau. Daug pasakojama apie švedų žiaurumus, kai jie buvo užplūdę mūsų kraštą 18 š. Šešądešimt sustatydę prie namo sienos eilę vaikų. Tada du kareiviai paimdavo ilgą suolą ir tol juo spausdavo vaikus prie sienos, kol juos sutraiskydavo arba užduosindavo.

Zinoma yra mūsų pasaka, kaip brolis nubaudė nedorą pamotę — raganą, kuri kankino jo seserį. Jis ištepė savo arklio derva ir pastatė ant tako. Pamotė jo bijojo, tai liepė jis sušerti ranka, kuri prilipo. Tada liepė spirti koją — irgi prilipo, pagaliau mušti kaktą — visa prilipo. Tada jis tarė arkliui: "Bėk, žirgeli, kur kojos neša, kur akys mato, barstyk raganos smegenėlius po visą pasaulį. ..." Ir dabar žiemą, kai pasnigus gerokai šalta, sniegas žiba ant saulės, tai raganos smegenys (Lietuvių pasakos, 1905, p. 62).

Pagaliau naujausia istorija apie sovietų koncentracijos stovyklas Arktikoje. Vienoje stovykloje drausmei prasižengusią moterį dideliame šaltyje nuoga pastatydavo lauke. Ji bematant sušaldavusi į ledą ir stovėdavo si kaip marmoro stovykla. Taip stovykloje atsiradusi visa sušaldytų nuogų moterų alėja, kurios ten stovėjusios, kol oras pavaršarį atšilęs. Pasakojimas net padaręs tokios "alėjos" piešinį, tačiau spaudoje jo neteko matyti.

Visus tokius pasakojimus reikia laikyti folkloru žiaurumams pabrėžti, bet negalima juos imti kaip faktus ir naudoti propagandos reikalui.

Pasiliekame budėti

Skautų šešiasdešimtmečio iškilmės Toronte

Č. SENKEVICIUS

Pradedant 1928 metais, kas dešimtmetį pasikartojančiose tautinėse stovyklose skautai atšvėsdavo sukaiktis specialiomis programomis, turėdami būrelius svečių, ypač iš tų apylinkių, kuriose tokios stovyklos vykdavo. Stovyklos visdėto daugiau ar mažiau yra uždaras dalykas. Pagalvota užtat Toronto skautininkų apie platesnės apimtės sukaiktinį paminėjimą 60-mečio proga. Jis pradėtas iškilmingomis koncelebracinėmis pamaldomis Prisikėlimo šventovėje rugsėjo 30 d.

Skautų-čių vienetas su vėliavomis renkantis šv. Mišių, sktn. Stepo Kairio muzikinio vieneto kanklininkės visus palydėjo M. K. Čiurlionio akordais. Buvo jautru ir įspūdinga matyti prie altoriaus ateinančius dvasininkus, kurių priekyje žygiavo poetas Stasys Santvaras, paskaitęs specialiai sukurta maldą, prieš prasidedant pamaldoms. Prie altoriaus stovėjo simboliškas kunigų šešetukas — P. Azubalis, Aug. Simanavičius, B. Pacevičius, B. Mikalauskas, A. Prakas ir St. Kulbis. Sone matėm "T2" redaktorių kun. dr. P. Gaidą, kuris pasakė giliai paliečiantį skaitybės esmę, jos uždavinį ir idealų įspūdingą pamokslą. Vyriausieji LSS pareigūnai — L. Milukienė, I. Kerelienė ir S. Miknaitis, atvykę į šventę iš JAV, atnešė Mišių aukas prie altoriaus, įskaitant 60-mečio ženklą. Po iškilmingų pamaldų, kurių metu giedojo sol. V. Verikaitis ir "Volungės" dainos vienetas, vadovaujamas D. Viskontienės, svečiai veteranai iš Klevelando V. O. Senbergai padėjo gėlių puokštę prie paminklinės lentos, pagerbiant mirusius ir žuvusius LSS narius. Iškilmės šventovėje baigtos maldomis už mirusius ir Tautos himnu.

Po pamaldų Parodų salėje "Satrijos" ir "Rambyno" tuntai rikiavosi bendrai sukaiktivei sveigai, kuri buvo trumpa ir aiškiai šventę pabrėžianti. Vadovavo Marius Rusinas. Veikli ir rūpestinga mažųjų vadovė Onutė Balsienė atliko skautininkės įdėdį labai dideliame skautininkų kiur rate. Čia vadovavo M. Kalinauskienė. Naujai skautininkėi žaliai kaklaraistį užrišo pirmosios pirmininkė L. Milukienė. Sveikino tunt. Vyta. Turūta. Laužui vadovavo B. Paliulytė. Jis buvo sklandus, dainos skambėjo gerai, pasirodymai paruošti. Laužui baigiantis, kalbėjo vyriausieji skautininkai I. Kerelienė ir S. Miknaitis. Dovanų gavo vadovės, o ir viešniai įteikta meniška žvakidė. Sveiga baigta vaišėmis ir laisvu pobūviu, kurio metu visi su visais turėjo progos pasikalbėti, padraugauti.

Skautininkų paruošta vakarienė įvyko Lietuvių Namuose. Joje dalyvavo šimtinė skautininkų-čių ir svečių. Pradėta kun. A. Žilinsko invokacija ir malda prieš valgi. Kalbėjo Kanados rajono vadas K. Batūra, Lietuvos gen. konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, KLB krašto vald. pirm. J. Simanavičius, LSS tarybos pirmosios pirm. L. Milukienė, skautininkai V. O. Senbergai ir vyriausieji skautininkai I. Kerelienė ir S. Miknaitis. Elena Dauguvietytė-Kudabienė "Grybų karu" įnešė smagios nuotaikos ir meninio žodžio. Vakariu vadovavo I. Meiklejoim, kuri pristatė visą eilę vakarienėje dalyvaujančių svečių, organizacijų atstovų, skautų rėmėjų. Prie kavutės praleista valandėlė leido visiems pabendrauti.

Rytojaus dieną, spalio 1, Lietuvių Namuose Mindaugo menė buvo pilna svečių. Visi susirinko 60-mečio minėjimą-koncertą. Nevienam buvo įdomu išgirsti niekada čia nekoncertavusių ir kitur jau plačiai žinomą pianistą prezidento vaikaitį Antaną Smetoną, pasiklausyti Stasio Santvaro naujausios poezijos bei kartu su skautais išgyventi sukaiktinę nuotaiką. Pritaikytai dekoruota ir apšviesta scena buvo vaizdi ir maloni akiai. Kanklių ir ragelių garsai "Lietuva brangi" melodijoje pynėsi su įvadiniais žodžiais. Pradėta simboliškai, originaliai. Pagrindiniai skaitybės esmę, jos uždavinį ir idealų įspūdingą pamokslą. Vyriausieji LSS pareigūnai — L. Milukienė, I. Kerelienė ir S. Miknaitis, atvykę į šventę iš JAV, atnešė Mišių aukas prie altoriaus, įskaitant 60-mečio ženklą. Po iškilmingų pamaldų, kurių metu giedojo sol. V. Verikaitis ir "Volungės" dainos vienetas, vadovaujamas D. Viskontienės, svečiai veteranai iš Klevelando V. O. Senbergai padėjo gėlių puokštę prie paminklinės lentos, pagerbiant mirusius ir žuvusius LSS narius. Iškilmės šventovėje baigtos maldomis už mirusius ir Tautos himnu.

Antanas Smetona, Stasys Santvaras buvo su tikti su dideliu susikaupimu ir išgyvenimu, ypač antroje koncerto dalyje, klausant L. v. Beethoveno kūrybos ir S. Santvaro naujųjų keturelių rubajatų. Priedo A. Smetona paskambino dar tris kūrinius. Viskas baigėsi per dvi valandas. Vėl tautinių instrumentų garsai "Leiskit į tėvynę" ir pabaigos žodžiai ... "šaknys geria tėvynės sultis. ... šaltiniai neišdžiūsta, kai versmės amžinos. ... ir kai pasilieka budėti".

Ir pertraukus metu, ir po koncerto Karalienės Mortos menėje gausūs svečiai turėjo progos pamatyti 6 dešimtmečių parodą, kurią paruošė Ed. Kazakevičius, surinkęs iš Toronto skautininkų-čių įdomesnę skautišką literatūrą, nuotraukas, kitas iliustracijas. Salia to F. Mockaus paruoštas staliukas su skautiškais ženklais ir medaliais irgi traukė nevieno dėmesį. Parodos salė buvo dekoruota tautinių stovyklų ženklais, atsivežtais iš Seštojos TS. Muz. D. Viskontienės namuose įvykusių rengėjų ir programos dalyvių priėmimu baigtos dvi dienas trukusios iškilės, skirtos platesnei visuomenėi, kurios gausus dalyvavimas parodė, kad rengėjų pastangoms nuosirdžiai pritarė. Tas, be abejonės, skautų veikėjas padrasina ateities darbams.

Dabartinis PLB pirm. VYT. KAMANTAS sveikina skautus VI-je tautinėje stovykloje Paxtone, Mass. Nuotr. V. Bacevičius

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

All Languages Service

Vertėjai raštu ir žodžiu per 60 kalbų Suite 1105, 67 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1J8 Tel. 361-0303

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. Ar surašėte savo testamentą?
2. Ar prisiminėte testamente Kanados Lietuvių Fondą?

Kai kainos kyla, dabar pats geriausias laikas investuoti bei apsigyventi FLORIDOJE

John (Jonas) PAŠKUS,

atstovaujantis didžiausiai ir seniausiai nekilnojamo turto įstaigai pietų Floridoje, mielai jums patarnaus.

The Keyes Co. REALTORS

Įstaigos telefonas: 1-305-782-4422

3640 N. Federal H-way, Pompano Beach, Fla. 33064, USA

Vakaraais ir nedarbo metu: 1-305-946-4389

Didysis vitražas Lietuvos Kankinių šventovėje Toronte - Mississaugoje. Jis vaizduoja lietuvių tautos kovą už krikščionišką tikėjimą. Autorius — dail. ALBINAS ELSKUS Nuotr. O. Burzdžiaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PROPAGANDINIAI POSEDŽIAI

Rugsėjo 8-11 d. Vilniuje posėdžiavo Berlyno konferencijos tarpautinio komiteto prezidiumas, vadinamas "pažangiuju Europos katalikų taikos forumu". Iš tikrųjų Berlyno konferencija buvo įsteigta 1964 m. Maskvos peršamai "sovietinei taktikai" propaguoti. "Gimtojo Krašto" 38 nr. teigiama, kad Berlyno konferencija jungia net 23-ju valstybių tikinčiuosius, kad jos veikloje dalyvauja "įžymūs tų šalių politiniai ir visuomenės veikėjai". Vilniškiuose komiteto posėdžiuose, kurie ten jau buvo surengti antrą kartą, dalyvavo: komunistinės Lenkijos seimo narys V. Jankowski, komunistinės Vengrijos parlamento atstovas I. Varkonyi, Tuebingeno universiteto prof. W. Kralewski, Belgijos gamtos apsaugos min. N. Hilgers, belgas prof. G. Thillis iš Briuselio, ekonomistas Y. Grenetas iš Prancūzijos, teisininkas U. Zappulis iš Italijos ir 9 dvasininkai. Lietuviams atstovavo: Kauno arkivyskupas ir Vilkaviškio vyskupas koadjutorius vysk. L. Povilonis, Vilniaus arkivyskupas valdytojas mons. C. Krivaitis, Kaimišadorių vyskupijos valdytojas kan. J. Andrikonis, Telšių vyskupijos valdytojas kun. A. Vaičius ir grupė kunigų.

PAGAL MASKVOS KURPALI

Posėdžius įvadinio žodžiu pradėjo komiteto prezidiumo narys kun. prof. dr. V. Butkus, Kauno kunigų seminarijos rektorius. Po jo kalbėjo komiteto pirm. O. H. Fuchsas, žurnalas "Begegnung" leidėjas, R. Vokietijos krikščionių demokratų prezidento narys. Tos šalies krikščionys demokratai yra visiškoje kompartijos kontroleje. Sveikinimo žodį tarė sovietiniam Lietuvos ministerijai tarybos pirmininkui pavaduotąs A. Česnavičius. Pasak "Gimtojo Krašto", kalbėtojai ypač pabrėžė sovietinės kompartijos vado L. Brežnevo nuopelnus tarptautinei įtampai mažinti, posėdžių dalyviai griežtai pasmerkė amerikiečių neutroninę bombą. L. Brežnevo nuopelnus sovietinei taktikai jau seniai garbina Maskvos propagandistai, nepaisydami Kubos karių siuntimo į Angolą bei kitas Afrikos šalis, o neutroninė bombą puola vien tik dėlto, kad ji veiksmingai sustabdytų tūkstančius sovietinių tankų karo atveju V. Europoje. Taigi, vilniškiams posėdžiams rezoliucijos aiškiai buvo paruoštos Maskvoje.

SVEČIŲ PRIEMIMAS

Posėdžių dalyviams buvo leista kelti ir klausyti, apsilankymas kunigų seminarijoje, pas vysk. L. Povilonį. Jie taipgi lankėsi Vilniaus operos ir baleto teatro G. Bizet "Carmen" spektaklyje, o sekmadienį dalyvavo pamaldose šv. Teresės šventovėje, kur juos priėmė dekanas kun. A. Gutauskas. Vilniaus universitete svečius sutiko prorektorius J. Grigonis. Jiems taipgi buvo parodytas Vilniaus miestas su naujais gyvenamaisiais kvartalais. Rugsėjo 10 d. svečius priėmė Vilniaus arkivyskupas valdytojas mons. C. Krivaitis, dalyvaujant Lietuvos Katalikų Bendrijos bei kitų religijų atstovams. Išvykdamas iš Vilniaus, Italas U. Zappullis "KG" atstovui K. Juozėnui pasakojo: "Norėčiau pabrėžti, kad italo akimis Rymo katalikų padėtis Tarybų Lietuvoje labai gera. Laisvu nuo sesijos posėdžių laikui mes lankėmės aukštosiose mokyklose, bažnyčiose, susitikome su dvasininkijos vadovybe ir elniniais tikinčiais. Iš šių pasikalbėjimų aš galu padaryti išvadą, kad katalikų dvasininkija Lietuvoje dirba aktyviai ir sėkmingai, o tikintieji turi visas sąlygas, kad galėtų atlikti savo pareigas..." U. Zappullio itališkos akys nematė griežtai apribotų klierikų skaičiaus Kauno kunigų seminarijoje, iš tikinčiųjų atimtų šventovių, kurių viena netgi paversta ateizmo muzėjumi. U. Zappullio ausys nieko negirdėjo apie pogrindinę "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" bei kitus slapstus leidinius, į sovietines koncentracijos stovyklas išstremtus žmogaus teisių gynėjų, vyskupų, kuriems neleidžiama eiti pareigų. U. Zappullius nekilio klausimas, kodėl net trys posėdžių dalyviai buvo tituluojami tik vyskupijų valdytojais, kai normaliai šios pareigos turėtų tekti vyskupams.

SESTOJI LAIDA

Lituanistinių Vilniaus universiteto kursų diplomai šiemet šeštą kartą įteikti 19-kai mūsų išeivijos jaunųjų. Reportažinio pobūdžio rašinį apie VI-tąją kursantų laidą "Gimtojo Krašto" rugpjūčio 31 d. laidoje paskelbė Algis Kusta. Iš jo sužinojome, kad kursams vadovavo S. Venskevičius, dėstytojų cilėse buvo A. Norvaišienė, L. Abraitė, J. Balkevičius, profesoriai J. Mažiulis, Z. Zinkevičius, J. Palionis, L. Sauka, dr. A. Merkys, docentai A. Jovaišas, V. Arėška, L. Vladimirovas. Minimi kursantai ir kursantės: Nijolė Sujetaitė iš V. Berlyno, Regina Vaičekauskaitė iš Paryžiaus, Laima Vyšniauskaitė iš Kolumbijos, aktorė K. Masiulytė iš Prancūzijos, O. Virbickaitė iš Britanijos, K. Vingytė iš Australijos, JAV atstovai — G. Vaitkus, P. Kisielius, R. Pliplytė, L. Rekašius, L. Vaitaitis, R. Balsys, Kanados lietuvaitės J. Vaičiūtė ir M. Kulytė. Atsisveikinimo vakare padėkos žodį tarė J. Vaičiūtė. Be diplomų, kursantams buvo įteiktas "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas" ir "Frazologizmo žodynas". Kursantai buvo nuvežti į Trakus, Pirčiupį, Anykščius, Baltijos pajūrį, lankėsi pas P. Petronį "Tėviškės" draugijoje, Lietuvos Rašytojų Sąjungoje.

GYVENTOJŲ PRIEAGIS

Ekonominės mokslų kandidatas Gediminas Samuolis, "Tiesos" 202 nr. kalbėdamas apie darbo jėgos problemas, paličia ir Lietuvos gyventojų prieaugį. Tarp 1959 ir 1970 metais atliktų gyventojų surašymų jų skaičius Lietuvoje padidėjo 416,800: dėl natūralaus prieaugio — 367,300, dėl tarprespublikinės migracijos — 49,500. Natūraliam prieaugiui teko 88%, migracijai — 12%. Pasak G. Samuolio, statistika liudija tarprespublikinės migracijos mažėjimą. Atleityje jau teks visiškai neryškus vaidmuo. Nors Lietuvai lemiamos reikšmės turi natūralus prieaugis, rūpestį kelia gimimų skaičiaus kritimas. Paguodos betgi teikia vis dar gerokai augštesnis natūralus prieaugio lygis Lietuvoje, negu Latvijoje, Rusijoje ir Gudijoje. Ten jau esąs jaučiamas darbo rankų stygius. G. Samuolis pasisako už pasinaudojimą pensininkų darbo jėga, mokant jiems ir atlyginimą, ir pensiją iki jos maksimalaus mėnesinio 120 rb.

JAVAPJŪTĖS PROBLEMS

Rugsėjo pradžioje "Tiesa" derliaus nuėmimui skirtame skyryje prašė apie darbų trukdantį lietuvių. Rugsėjo 1: "Taciau šiemetinius darbus labai ap sunkino nepalankūs orai. Štai pamario rajonuose jau antra savaitė bemaž kasdien lyja..." Rugsėjo 2: "Iki šios savaitės pradžios Kaimišadorių rajone nukrista 63 proc. javų. Tokie oficialios apskaitos duomenys, bet jie nepasako, kokia kaina įveikiamas kiekvienas hektaras, ką šiemet reikią žemdirbiams, kiekvienas procentas pjūties suvestinėje. Lietus vis merkia žemę, ir atrodą, kad kombainai negali nė pajudėti..." Rugsėjo 16: "Sunku išvaizduoti, kokiomis sunkiomis sąlygomis šiemet tenka dirbti žemdirbiams. Per dieną orai kartais keičiasi po keliolika kartų. Žiūrėk, kombainai po bunkerį spėjo prikišti, bet užplaukė debesimis, užkrėtė laukų rasą — vėl lauk gerą valandą..." Rugsėjo 20 d. įdėta statistinė lentelė liudija, kad dar nė viename Lietuvos rajone nebuvo užbaigta javų pjūtė. Jos suvėlinimas atnešė naują problemą: "Laikas bėga, o žiemkenčių sėja šį rudenį daug kur dėl lietingų orų atsidūrė sunkioje padėtyje..." Raseiniuose rugsėjo 20 d. įvyko netgi specialus kompartijos vadovų, ūkio atstovų ir mokslininkų pasitarimas. "Valstiečių Laikraščio" 115 nr. rašoma: "Begaliniai svarbu paspartinti bulviakasi, o nukastas bulves labai rūpestingai perrinkti, kad sveikiosios neužsikrėstų puviu..." Ypač opi, kaip buvo pabrėžta pasitarime, žiemkenčių sėjos problema. Mokslininkai priminė, kad sėjant šiuo metu ir vėliau, būtina bent dešimtadaliu padidinti išsėjimo normą ir kiekvieno atveju stengtis parinkti tinkamiausias prielaidas. Galimas dalykas, kad žiemkenčių sėjos plano įvykdytį nepavyks..." Teigiama, kad tokių nepalankių gamtinių sąlygų Lietuvoje nebuvo daugelį metų.

V. Kst.

Po labai sėkmingo sol. RICARDO DAUNORO dainų bei arijų koncerto Otavoje 1978. IX. 10. Iš kairės: J. Danyš, sol. G. Čapkauskienė, sol. R. Daunoras, akompaniatorė M. Roch, KLB Otavos apylinkės pirmininkas L. Giriūnas

Kviečiame visus dalyvauti 1978 m. spalio 22, sekmadienį, prelado dr. J. Tadarauško 40 metų kunigystės

ir 30 metų darbo
Hamiltono AV
parapijoje sukakties

IŠKILMĖSE

Programa:

4 v.p.p. šv. Mišios AV šventovėje
5 v.p.p. pokylis Jaunimo Cetnre

Po oficialios dalies bus meninė programa, kurią atliks sol. R. Mastienė iš Čikagos, "Aidas" ir "Gyvataras"

Rengėjų komitetas

Cleveland, Ohio

RAMOVĖNŲ CHORO SUKAKTIS. Ramovėnų vyrų chorui š.m. rugsėjo 12 d. suėjo penkeri metai. 1973 m. Lietuvos kariuomenės minėjo savo 55-rių metų sukaktį. Ta proga vietos karių "Ramovės" sk. pirm. A. Jonaitis pasiūlė suorganizuoti vyrų chorą. Buvo pakviestas muz. J. Kazėnas ir akompaniatorė G. Karsovienė. 1973 m. lapkričio 20 d. choras atliko savo pirmąjį koncertą. Visuomenei pagedaujant, su "Ramovės" skyrus glosba choras tęsė savo darbą. Per 5 metus dalyvavo įvairiuose minėjimuose, giedojė šventose, koncertavo Detroito, Čikagos, Rochesterio, St. Catharines ir Hamiltono miestuose. Choras jokių honorarų neėmė ir skleidė savo mielą dainą tautiečių tarpe. Pasipuošta ir gražiu darbo vaisiumi — išleista dainų plokštelė. Šiuo metu chorą sudaro 24 vyrai. Repertuare turi 50 dainų ir 12 giesmių. Choro sukakties minėjimas įvyks š.m. spalio 21 d., 7 v.v., Lietuvių Namų salėje. Norintieji chorą sveikinti žodžiu ar raštu kreipiasi į V. Stuogį, 17906 E. Park Drive, Cleveland, Ohio 44119. Tel. (216) 486-2387. A. L.

Blind River, Ontario

A. A. VLADAS LAPINSKAS, senas šios apylinkės gyventojas, rugsėjo 21 d. žuvo Elliot Lake uranijaus kasyklų nelaimėje. Iškilmingas mišias už a.a. Vlodo vėlę atliko kun. Aug. Sabas, St. James The Greater parapijos klebonas. Dalyvavo daug žmonių, tarp jų ir lietuviai — Jonas Vinslovas iš Wawos ir Jonas Stančikas iš Toronto. Liko dideliame nuliūdime du Vlodo sūnūs, dirbą tose pačiose kasyklose. Vladi, tebūnie tau lengva Kanados žemė! Kun. Augustinas Sabas

Windsor, Ontario

PO SUNKIOS IR ILGOS LIGOS š.m. rugpjūčio 25 d., 74-ius metus eidamas, mirė senesnės imigracijos tautietis Juozas Linkevičius. Paliko liūdną žmogų Kostanciją, sūnų Edvardą su žmona ir daug kitų giminų. Palaidotas iš Sv. Kazimiero šventovės Sv. Alfonso kapinėse. Gedulingas šv. Mišias už a.a. Juozą atnašavo ir momentui pritaikintą gražų pamokslą pasakė klebonas kun. D. Lengvinas. Jam asistavo mirusio (Nukelta į 8-tą psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių potarnavimas. Kapitalas — virš \$12,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitų (P.C.A.) 6%
santaukas 8%
term. depozitų 1 m. 9%
term. depozitų 3 m. 9½%
pensijų fondus 9¼%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 11%
nekiln. turto pask. 10%

St. Catharines, Ont.

NIAGAROS PUSIASALIO "Ramovės" skyrus ruošiasi iškilmingai paminėti Lietuvos kariuomenės šventę lapkričio 11 d., 6.30 v.v., Slovakų salėje, Welland ir Page gatvių sankryžoje. Programą atliks Rochesterio Bendruomenės choras, diriguojamas J. Adomaičio.

Niagaros pusiasalio "Ramovės" skyrus nėra gausus, bet vis dar pajėgia surengti ir tinkamai paminėti Lietuvos sukaktis. J. Sarapnickas

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East (East of Sanford)

Telefonas: 528-6303 HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAUNIMO CENTRE ČIKAGOJE rugsėjo 16 d. posėdį turėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių valdybų pirmininkai ir nariai. PLB valdyba, vadovaujama pirm. V. Kamanto, posėdžio dalyvius supažindino su atliktais ir planuojamais darbais, aptarė jų pobūdį bei vykdymo metodus. Nutarta plėsti lietuviškąjį švietimą, kultūrinę, politinę veiklą. Nemažas dėmesys teks artėjantiems IV-jam jaunimo kongresui 1979 m. KLB valdyba su pirm. J. R. Simanavičiumi kongresui pažadėjo sutelkti \$10,000, o A. Gečio vadovaujama JAV LB valdyba — \$80,000. PLB valdyba savo būstinę rugsėjo 20 d. atidarė Čikagos Jaunimo Centre. Oficialus jos adresas: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė arba Lithuanian World Community, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

TAUTINIUOSE ČIKAGOS LIETUVIŲ NAMUOSE spalio 21 d. įvyks ALTOs suvažiavimas. Be posėdžio, numatomi bendri pietūs ir pokylis pirm. dr. K. Bobeliui pagerbti.

ŽURNALISTAS a.a. VLADAS SELENIS po sunkios ligos rugsėjo 20 d. rytą mirė Mančesteryje, Mičigane, sulaukęs 65 metų amžiaus. Vėlonis rasyti pradėjo dar Lietuvoje, buvo "Lietuvos Aido" korespondentu Šiauliuose ir Kretingoje. 1967 m. buvo išrinktas į Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybą, vadovavo LZS Detroito skyriui. Bendradarbiau "Naujienose", buvo pagrindiniu "Draugo" korespondentu Detroito. Reikišėsi BALFe bei kitose organizacijose. Palaidotas rugsėjo 23 d. iš Dievo Apvaizdos šventovės Detroito kapinėse.

JAV LB ANGLŲ KALBA LEIDIZMO žiniarašio "Bridges" liepos, rugpjūčio, rugsėjo ir spalio numerį atskaitinguoju redaktorium buvo jaunosios kartos visuomenininkas Mykolas Druga. Su lapkričio numeriu radakcijos būstinė iš Bostono perkeliama į Filadelfiją. Redagavimą ten perims redakcinės kolektyvas — Rymantas Stirbis, Jūrėtė Krokytė-Stirbienė ir Craig Hardy (Grigas Ardy). Redakcinio kolektyvo nariais ir toliau lieka M. Druga, V. Sirvydas, E. Meilus, jn., M. Biziškauskaitė, V. Jurgėla. Ryšininink tarp JAV LB valdybos ir "Bridges" redakcijos bei administracijos ir toliau bus dr. A. Budreckis. Žiniarašio "Bridges" administravimą nuo š. m. birželio pradžios tvarko pirmosios Niujorko LB apylinkės valdyba su pirm. inž. V. Radzivanu. Finansinė atskaitomybė yra patikėta valdybos izd. Jonui Jankui. Administracijos adresas: Bridges, c/o J. Jankus, 85-66 98th St., Woodhaven, N. Y. 11421, USA.

DEVYNIOLIKTASIS BALFO SEIMAS įvyks spalio 28-29 d. d. Čikagoje, Svč. Marijos Gimimo parapijos salėje. Seimą rengia BALFo centro valdyba, globoja Čikagos BALFo apskritys valdyba, vadovaujama pirm. V. Simkaus. Tikimasi susilaikyti apie 60 atstovų, kurie išrinks 32 BALFo direktorius, o pastarieji — naują valdybą. Seimo programą ruošia BALFo centro valdyba su pirm. M. Rudiene. Iškilmingas seimo pokylis bus spalio 28 d. vakarą toje pačioje parapijos salėje. Jame galės dalyvauti ne tik seimo atstovai, bet ir lietuvių visuomenė, ypač BALFo rėmėjai.

PRIES PENKERIUS METUS spalio 2 d. mirė rež. Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė, plačiai darbo vagą išvairius su Detroito Dramos Samburiu. Vėlonės pagerbimu, jos palaikų pervežimui ir tautinės Čikagos lietuvių kapines bei paminklo pastatymu rūpinasi buvusį samburių narių sudarytas komitetas — Karolis Balys, Danutė Jankienė ir Vincas Žebertavičius. Vėlonės atminimui skirtą vakarą komitetas surengs gruodžio 5 d. Detroito Lietuvių Kultūros Centre.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE lapkričio 25 d. įvyks buvusį Scheinfeldo ir Regensburgo gimnazijų mokinių bei mokytojų suvažiavimas.

JONAS G. ROTENIS, niujorkiečių Jono ir Veros Rutenių sūnus, dirbęs "May Design and Construction" bendrovės viceprezidentu St. Louis mieste, Missouri valstijoje, perėmė tos bendrovės prezidento pareigas. Šimetinis šios bendrovės biudžetas yra \$140 milijonų.

KUN. PRANAS JOKŪBAITIS rugsėjo 17 d. Čikagoje atšventė amžiaus septyniadesimtmetį. Iš pokarinės Vokietijos jis buvo nuvykęs į Kolumbiją, vėliau į Kanadą. Ilgiausiai darbavosi vietinėse New Mexico valstijos parapijose. Sukaktuvininkas dabar yra pensininkas Čikagoje.

Brazilija

SAO PAULO LIETUVIAI rugsėjo 10 d. šventė tautos šventę ir Svč. Marijos gimtadienį. Iškilmė buvo pradėta Sv. Kazimiero šventovėje, dalyvaujant prel. P. Ragaižinskiui, kun. P. Gavėniui, SDB, ir kun. V. Pupliniui. SJ. Pamaldų metu lietuviškas giesmes giedojo L. Ralicko vadovaujamas "Aušros" choras, vargonais palydėtas muz. F. Girdausko. Moterys ir merginos, pasipuošusios tautiniais drabužiais, prie Marijos statulos padėjo po gėlę. Tautos šventei

skirtą programą parapijos salėje atliko jaunimas. Šiai dienai skirtą žodį tarė moksleivis Flavijus Bacevičius, ketėdą dainų padainavo mergaitės "Rūtėlė" su gitaristių B. Bacevičienės ir R. Jurčiokonytės pagyda. Lietuviškų eilėraščių pyne padėkdamavo keturi V. Zelinos mokyklos mokinukai, paruošti mokytojos M. Vinkšnaitienės. Dviguba šventė užbaigta draugiškomis valėmis su lietuviškomis dainomis.

Australija

MELBURNO LIETUVIŲ K.LUBAS naujais nariais savo tarybon dvejų metų laikotarpiui išrinko A. Karaziją, A. Morkūniene, J. Petrašiūną ir J. Tamošiūną. Taryboje vieneriems metams liko jos buvusieji nariai — J. Kalnėnas, S. Morkūnas ir G. Zvinakis. Tarybos pirmininku išrinktas Jonas Tamošiūnas. Klubas finansiniais 1977-78 m. turėjo \$41.301,31 pajamų ir \$34,637,44 išlaidų. Daugiausia pajamų davė bufetas ir kino salės nuoma. Algis Simkus, apilankęs JAV lietuvių centrus, siūlė papuošti klubo pastatą lietuvių liaudies menų atspindinčiais kūriniiais.

Britanija

MOTERŲ LABDAROS DRAUGIJA "Dainava" Londono Portobello turgavietėje surengė suaukotų daiktų išpardavimą. Pelną labdaros reikalams gauta 85 svarai. Prekystalius aptarnavo dainavietės — J. Kerienė, M. Varkalienė, G. Gasiūnienė, E. Liudziūtė, A. Varkalaitė, Z. Matukienė, R. Foordienė, J. Tamošiūnienė, D. Ribikonienė, Kristina ir Karli Janavičiūtės. "Dainava" buvo įsteigta 1957 m. rugsėjo 21 d. Londone. Jos metinis balius bus spalio 21 d. Londone Lietuvių Namuose.

BRITŲ TELEVIZIJA rodė "Holocaust" filmą. S. Kasparo pranešimu, lietuviai šiame filme buvo paminėti tik du kartus. Pirmą kartą — pokalbyje su Heydrichu, kad žydams šaudyti bus bandoma gauti ukrainiečių, lietuvių bei kitų baltiečių. Antrą kartą — Varšuvos gete, kai į jį atvyksta Vilniaus geto atstovai, teigiantis, kad pastarojo sargybinių yra lietuvių. "Europos Lietuvis", remdamasis Londono lenkų dienraščio "Dziennik Polski", taipgi daro išvadą, kad iš filmo buvo iškirptos kankurios scenos, rodytos JAV televizijoje. Dėl lenkų veteranų SPK organizacijos protesto BBC bendrovės cenzorai iškirpo tą sceną, kurioje lenkai šaudė žydus, nerodė lenkiškų uniformų bei ženklų. Panašiai buvo pasielgta ir su lietuvių liečiančiomis scenomis, matyt, dėl lietuvių protesto Amerikoje.

Italija

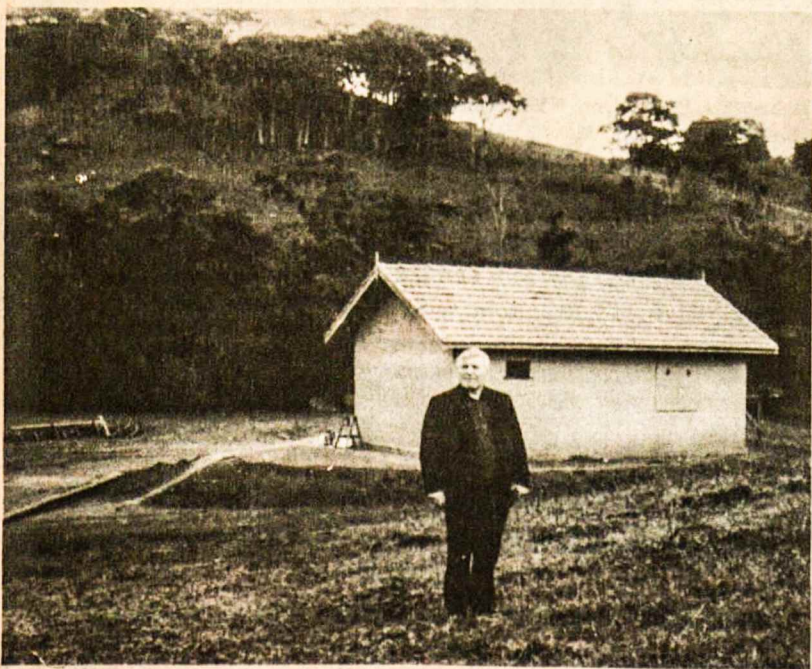
YVSK. A. DEKSNYS rugsėjo 13 d. buvo priimtas popiežiaus a. a. Jono Pauliaus I ir jam pristatytas kaip lietuvis. Išgirdęs žodį "lituanus", popiežius tuoj atkreipė dėmesį ir tarė: "O, lituanai, lituanai..." Prisiminėdamas Lietuvos kancias ir jos tikėjimą, Jonas Paulius I suteikė visiems lietuviams palaiminimą.

EMIGRANTŲ SIELOVADOS KONGRESAS, surengtas Vatikano vyskupų kongregacijos, įvyko Romoje spalio 2-7 d. d. Lietuviams jame atstovavo vysk. A. Deksnys ir prel. L. Tulaba.

Vokietija

TAUTOS SVENTĖ Luebecko bei apylinkių lietuvių paminėjo specialiomis pamaldomis Svč. Jėzaus Širdies šventovės kriptoje rugsėjo 10 d. Mišias atnašavo kun. V. Sarka, atvykęs iš Hamburgo. Pamaldose dalyvavo abiejų konfesijų lietuvių, lenkai ir vokiečiai. Buvo giedamos lietuviškos ir lenkiškos giesmės. Po pamaldų lietuvių su savo bičiuliais susirinko užsieniečiams katalikam skirtoj Simeono prieglaudamos namų salėj. Įvadinio žodį apie Tautos šventę tarė VLB Luebecko pirm. Pranas Kotkis, o paskaitą skaitė kun. V. Sarka, paliesdamas ne tik praeitį, bet ir dabartinę Lietuvos tikrovę, išeivijos jaunimui gresiantį nutautėjimą. Oficialioji dalis užbaigta Tautos himnu. Suneštines valbas paruošė lietuviškos moterys. Buvo ir iš Lietuvos gautų patiekalų bei gėrimų, kuriuos atvežė dvi Minske viešėjusios vokiečių šeimos. Viena jų yra Horsto Simono. Pastarasis, likęs našliačiu Rytprūsioje, pokaryje pasiekė Lietuvą, kur buvo priklaustas ir užaugintas vieno ūkininko šeimoje. Su savo šeima jis jau antrą kartą buvo nuvykęs į Minską padėkoti to ūkininko šeimai.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI paremti VLB krašto valdyba rugpjūčio 19 d. Romoje, Vasario 16 gimnazijos parke, surengė sodo šventę. Dalyvių susilaukta apie 400. Juos aptarnavo VLB krašto valdybos nariai, rūpinamiesi valėmis, šokiais ir loterija. Visi jos bilietai buvo išparduoti už 1.000 DM. Aukų kongresui surinkta 1.126 DM ir \$25. Į šią sumą nėra įtraukta 1.500 DM, kurias kongreso rengėjų komitetas įteikė Susys Šimkus, dirbantis 2040 LS kuopelė. Jis taipgi sumokėjo kelis šimtus markių iš Darmstadto iškilvestam orkestrui, grojusiame šokiui. Renginyje dalyvavo ir ketetas augštesnių JAV lietuvių karininkų su šeimomis. Čia jie turėjo retą progą užmegzti tarpusavio ryšius. VLB krašto valdyba, subalansavusi renginio pajamas ir išlaidas, pelno rado puspenkto tūkstančio markių.

Lietuvių sodyba Lituanika prie Sao Paulo Brazilijoje. Nuotraukoje matyti pirmasis pensininkų poilsio namas ir KUN. P. URBAITIS. Nuotr. P. Rukšio

Kukli pradžia, platūs užmojai

Auksinė Sv. Jono Kr. — Lietuvos Kankinių parapijos Toronte — Mississaugoje sukaktis

A. RINKŪNAS

Kai žmogus palieka savo tėvynę ir gali mažai ką su savimi pasiimti, pasiima tik tą, kas jam brangiausia. Tarp tokių brangiausių dalykų daugeliui lietuvių emigrantų buvo jo krikščioniškai lietuviškoji religija. Vėžėsi ją savo širdyse per vandenynus ir, vos įkėlė koją į naująją žemę, pradėjo burtis į lietuviškas parapijas, savo fiziniu darbu uždirbtas centais statydami šventoves. Daug tokių šventovių jau antras šimtmetis tebestovi JA Valstybės. Dvi jų, su kuklesniu amžiumi, stovi ir Kanadoje. Tai Sv. Kazimiero šventovė Montrealyje, pašventinta 1916 m., ir Sv. Jono Krikštytojo — Toronte, pašventinta 1928 m.

Ateiviai pionieriai

Didesnė lietuvių migracija į Kanadą prasidėjo apie 1900 m., kai iš Skotijos anglies kasyklų lietuviai angliakasiai pradėjo keltis į kasyklas Kanadon (N. Skotijos provincijoje). Dalis jų kasėjų ten ir liko, kol amžių baigė. Kita dalis, o ypač jų vaikai, pradėjo dairytis į didesnius miestus, ir pirmas jų žvilgsnis nukrypo į jiems artimiausią Kanados didmiestį Montreali. Ne nuostabu tad, kad ir pirmoji lietuvių katalikų šventovė atsirado Montrealyje.

Iš Montrelio lietuviai ėmė slinkti į sekančią didesnę Kanados miestą Torontą. Čia jų pėdsakus randame jau nuo 1904 m., kai jie pradėjo organizuotis. JAV-bių lietuvių pavyzdžiu, į Sv. Juozapo draugiją. Nuo 1920 m. ši draugija tapo Sv. Jono Kr. pašalpine draugija, kuri įsteigė to pat vardo parapiją. Pamaldos pradėtos laikyti anglų katalikų Sv. Pranciškaus šventovės rūsyje.

Pirmąsias pamaldas atlaikė kun. J. Gerveckas. Sunkūs buvo pirmieji žingsniai. Minėtos šventovės rūšys buvo tuščias, tad lietuviai turėjo pasidaryti ar nusipirkti viską, įskaitant sta-

lą, atstojantį altorių, kausyklos ir suolus atsisėsti. Tame rūsyje pradėjo darbą ir pirmasis parapijos chorelis, suorganizuotas ir visą laiką vadovautas vargonininko Prano Motiejūno.

1928 m. parapija nupirko iš presbiterininkų mažitę šventovę Dundas-Gore Vale gatvių sankryžoje. Deja, ši šventovė neturėjo rūsiu — salės, kuri buvo labai reikalinga visuomeninei bei kultūrinei lietuvių veiklai. Kadangi nebuvo lėšų, tautiečiai salę įrengė patys — kastuvais iškasė žemę ir ją išvežė rankiniais vežimėliais.

Nauja ateivių banga

Apie 1930 m. pasaulį nusiautusi ekonominė krizė palietė ir Lietuvą. Neturtingiems mažajam kaimams (kaikurie jų buvo žemę gavę savanoriai), o taip pat ir didelėms ūkininkų šeimoms pasidėms sunku išsilaikyti. Jų akys vėl nukrypo į emigraciją. JAV-bių durims esant uždarytom, emigrantai pasuko ten, kur dar buvo galima, būtent, į Kanadą ir P. Ameriką. Tuo būdu ir Toronte lietuvių skaičius padidėjo. Jie dar visi tilpo į Sv. Jono šventovę ir salę, bet kunigui nebuvo kur gyventi. To fakto verčiamas, naujasis parapijos klebonas kun. P. Garmus, vėlgi darbščią parapijiečių padedamas, šalia šventovės pastatė erdvią kleboniją.

Kun. P. Garmui išvažiavus, parapija pateko į krizę. Toronte arkivyskupijoje nebuvo nė vieno lietuvių kunigo jam pakeisti. Be to, parapija buvo maža ir neturtinga, nebegalinti mokėti skolų. Dalis parapijiečių nustojo lankyti pamaldas. Atvyko tada į parapiją pats arkivyskupas kardinolas McGuigan ir, nors ir buvo labai palankus lietuviams, siūlė jiems grįžti į kurią nors anglų katalikų šventovę, o Sv. Jono Kr. šventovę bei kleboniją perleisti žymiai gausesniems vengrams. Nors ir nedidelis, bet labai energingas lietuvių parapijiečių būrelis vis dėlto įtikino arkivyskupą pakeisti nuomonę. Jis leido jų parapijai ir toliau gyvuoti, o klebonu paskyrė airių kilmės kunigą V. L. McGivney.

Nuoširdus tai buvo kunigas: pramoko lietuviškai, kaip ir maldas ir per 12 metų išmokėjo parapijos skolas. Nelengvas tai buvo darbas. Reikalams pasunkėjus, jis kleboniją išnuomojo laidotuvių namams, o pats nusikėlė gyventi į kanadiečių katalikų namus, savo rūšies prieglauda.

Išvietintieji tautiečiai

Kai Kanadą pasiekė gandai, kad Vokietijoje po II D. karo atsirado daug lietuvių, jų tarpe ir kunigų, arkivyskupija pradėjo dairytis lietuvių kunigo Sv. Jono Kr. parapijai. Apsistota prie jauno kun. P. Ažubalio, ką tik baigusio kunigų seminariją Čekoslovakijoje (Prahoje). Atvažiavęs į Torontą ir atlikęs trumpą praktiką vikaru angliškoje Sv. Jokūbo parapijoje, jis buvo paskirtas naujuoju Sv. Jono Kr. parapijos klebonu 1948 m.

Tokią Sv. Jono Kr. parapiją rado trečioji lietuvių emigrantų banga, pradėjusi plūsti į Kanadą tūkstančiais iš pokario išvietintų asmenų stovyklų Vokietijoje.

Naujoje imigrantų bangoje buvo daug jaunų žmonių. Atlikę savo darbus pagal sutartis — vyrai miškuose, kasyklose, jėgainių statybose, merginos — tarnaitėmis pasiturinčių kanadiečių namuose, suvažiavo į Torontą, kuris savo lietuviškuoju gyvenimu jau lenkė Montreali. Suvažiavo ir sumanė čia atkurti lietuvišką gyvenimą.

Pradėjo nuo organizacijų. Vakarais visi klebonijos kambariai, kartais net vieną kambarį dalinantis pusiau, buvo pilni veikėjų, steigiančių organizacijas. Noriu čia sustoti tik ties dviem vienetais, kurių įtaka išėjo toli už Torontą ribų ir pasiekė visą laisvąjį pasaulį.

Atsteigta mokykla

Vienas tokių vienetų buvo Toronto lituanistinė šeštadienio mokykla, dabar turinti Maironio vardą. Su naująja imigrantų banga Toronte atsirado ir mokyklinio amžiaus vaikų. Senosios imigracijos lietuviškoji mokyklėlė, vesta a.a. mokykl. St. Balčiūno, buvo užgesusi. Reikėjo ją atsteigti. Bet kur? Kur gi kitur, jei ne Sv. Jone. Visoms patalpoms esant užimtom, akys nukrypo į klebonijos rūsiu du tamsokus kambarėlius. Ten 1948 m. rudenį mokykl. Vitalius Matulaitis ir pradėjo mokyklėlę su septyniais vaikais. Vėliau toji mokykla išaugo iki 650 mokinių, pasidarė didžiausia tos rūšies mokykla visame laisvajame pasaulyje. Daug naujų išsivys lietuvių pedagoginių idėjų, įskaitant "Kregždūčių" vadovėlius, kilo šios mokyklos prieglobstyje.

Isteigtas laikraštis

Kitas didelis židinys, gimęs taip pat Sv. Jono Kr. parapijoje, buvo ir yra "Tėviškės Žiburiai". Tos parapijos klebonijoje 1949 m. buvo įsteigta tam laikraščiui leisti Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija, kurios pirmuoju pirmininku buvo B. Sakalauskas-Sakalas. Toje pačioje klebonijoje laikinai buvo apsisistojęs iš Montrelio atkviestas pirmasis laikraščio redaktorius a. a. dr. A. Šapoka. Išsikėlė iš rūsiu mokyklėlės, jo abu kambarius užėmė "Tėviškės Žiburiai". Mažesniame kambarėlyje pradėjo vienu stalų pakaitomis naudotis redaktorius ir administratorius, o kitame kambarėlyje įsikūrė linotipas su pirmuoju linotipininku Karoliu Rusinu.

Nauji užmojai

Palengva reikalai pradėjo gerėti imigrantams ir kartu jų parapijai. 1953 m. padarytas kapitalinis šventovės ir salės remontas, abi patalpas praplečiant iki galimumo ribos; 1956 m. parapija sudarė sąlygas "Tėviškės Žiburiams" išsikelti iš rūsiu, tam reikalui pristatydama prie klebonijos dviejų augštų prie-

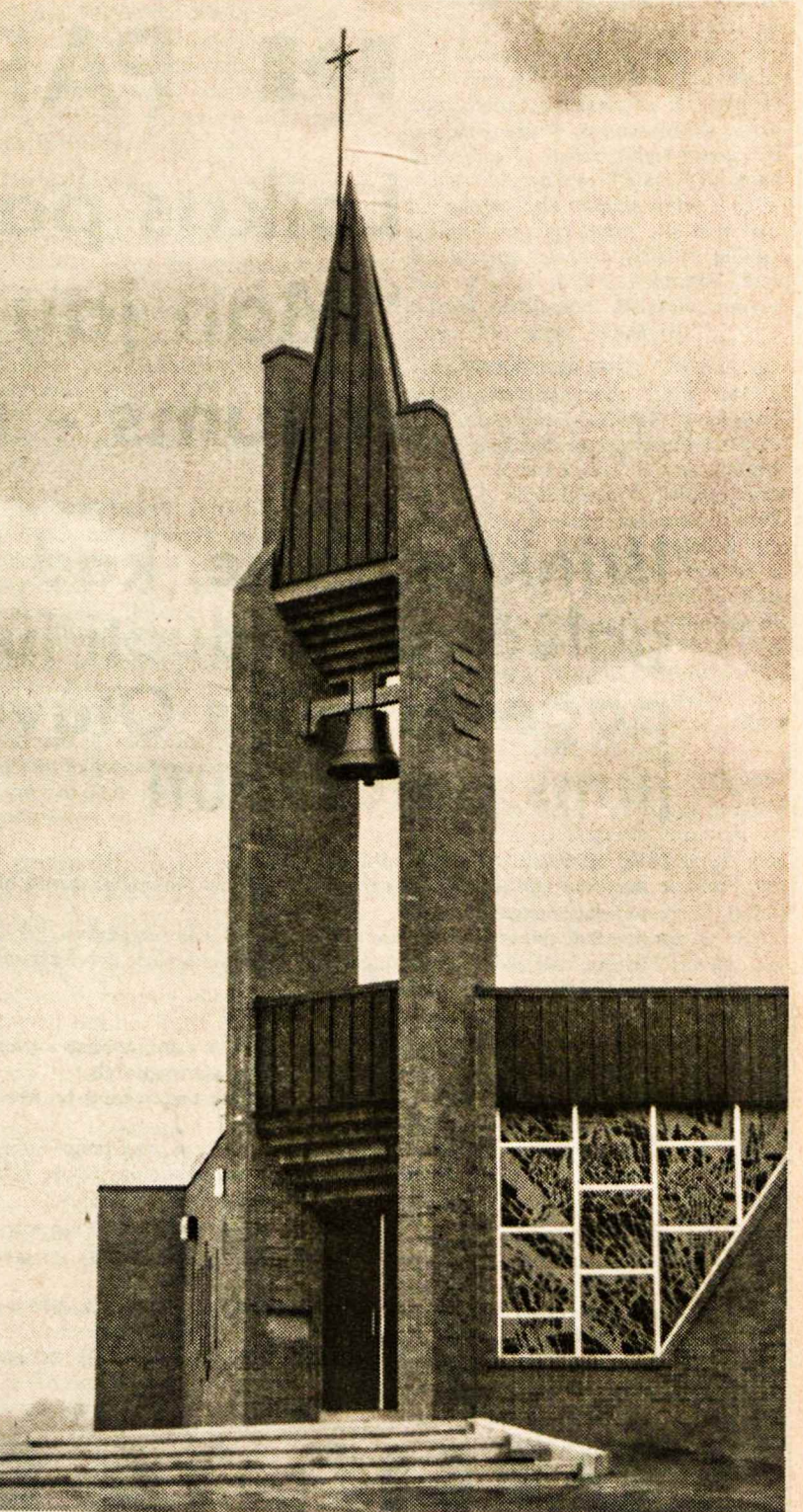
KUN. PETRAS AŽUBALIS, Sv. Jono Kr. parapijos klebonas, prakasa žemę Anapilyje naujų pastatų statybai 1973 m. Nuotr. St. Dabkaus

statą. 1952 m. Wasagos kurorte įsigyta žemė, ant kurios pastatyta vasaros klebonija, salė pamaldoms bei socialinei veiklai, pastatai mergaičių ir berniukų stovykloms. 1960 m. parapija įsigijo lietuviškas ekumenines kapines, pavadintas Sv. Jono vardu. Šiandien šiose kapinėse ilsisi jau netoli 1000 tautiečių.

Vėl praėjo eilė metų, ir parapija atsidūrė ties likiminiu klausimu, kaip anais senaisiais laikais. Lietuviams vis keliantis gyventi tolyn ir tolyn į vakarus, kilo klausimas, kaip ilgai senoji tipo parapija bus reikalinga senojoje vietoje? Ėmė gąsdinti JAV-bių pavyzdys, kur, lietuviams išsikėlus, jų sunkiu prakaity pastatytos šventovės atiteko kitataučiams. Laimei, klebonas su parapijos komitetu pasirinko principą: šventovė turi eiti į jeigu jau ne žmonių priekyje, tai bent su žmonėmis. Taip prasidėjo rūpesčiai išsikelti. Vyskupija, parodžiusi parapijai išskirtiną palankumą, leido keltis į vakarinį Torontą priemiestį Mississaugą ir ta progą pakeisti parapijos vardą iš Sv. Jono Kr. į Lietuvos Kankinių. Klebonas, savo vailokaitišku gabumu, suorganizavo papildomų lėšų ir tam reikalui nupirko kelis akurus žemes, esančios šalia kapinių. Pradžioje žemė buvo pirktą klebono vardu. Paskui jis ją pakirstė, perleisdamas dalį jos

Ilgametis klebonas

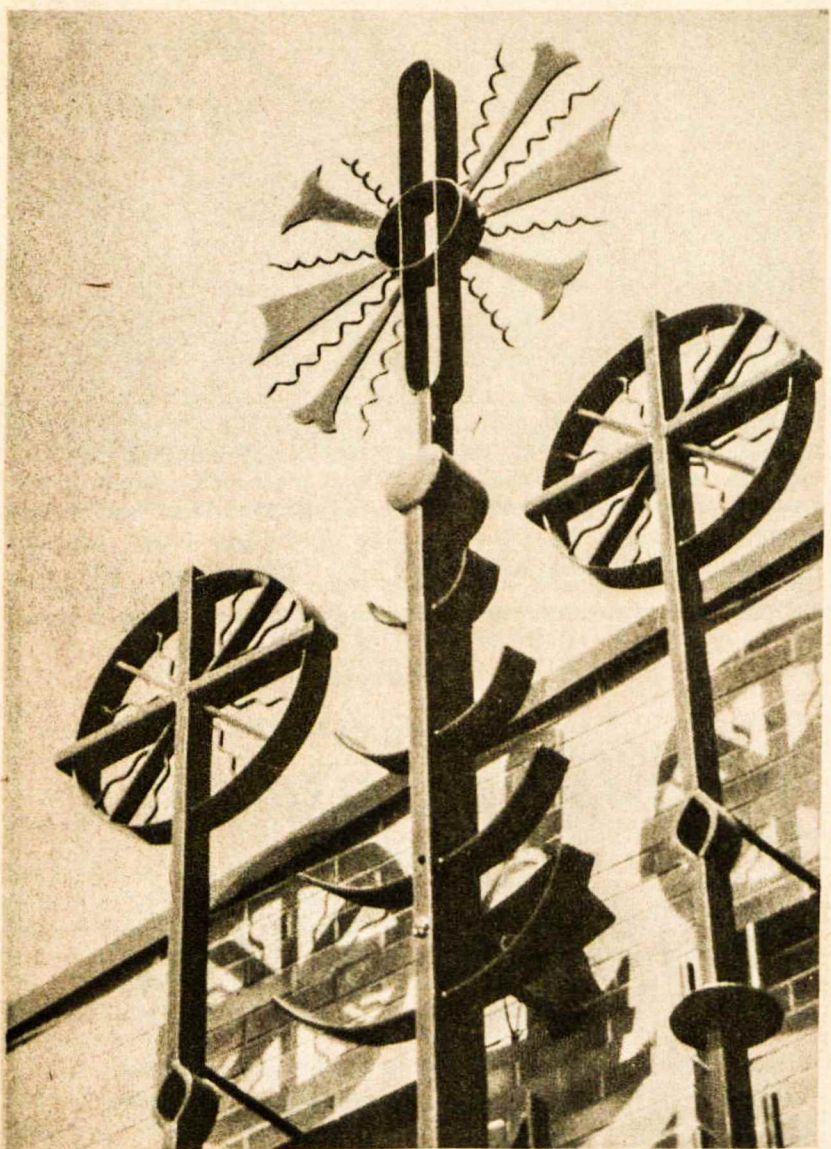
Parapijos priekyje visad stovi kunigai, ir nuo jų sugebėjimo labai priklauso parapijos gerovė — dvasinė ir materialinė. Visa, kas parapijoje padaryta iki šiol, yra daugiausia jos klebono kun. P. Ažubalio ir buvusių vikarų (kun. dr. Gutasako, kun. B. Pacevičiaus, kun. J. Staškaus) nuopelnas. Žinoma, pagrindinis nuopelnas priklauso kun. P. Ažubaliui, kuris per 30 klebonavimo metų čia nešė ir tebešė sunkiausią našą. Šalia minėtų didelių projektų vykdymo, jis visą laiką buvo nuoširdus lietuvis ir paslaugus kunigas: daug ką aplankė ligoje, daug kam padėjo surasti darbą, daug kam sutvarkė dokumentus per anglų įstaigas, šimtus porų sutuokė, šimtus pakrikštijo ir palaidojo, nevieną išėmė iš daboklės, ėjo įvairiausias pareigas. Bendruomenėje ir kitose organizacijose. Už tai jam priklauso visų pagarba ir padėka.

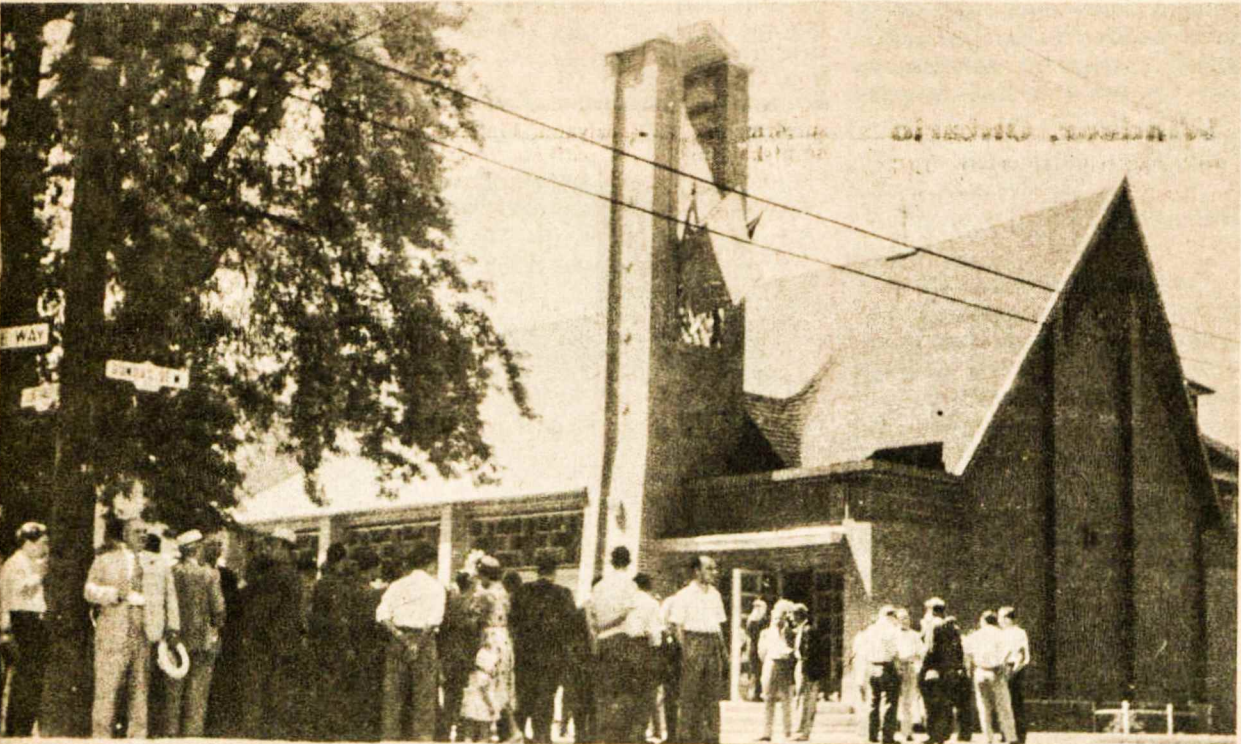
Naujosios Lietuvos Kankinių šventovės Mississaugoje - Toronte bokštas ir pagrindinis įėjimas. Šventovės dedikacijos šventinimo iškilmės įvyko š.m. birželio 11 dieną, dalyvaujant popiežiaus atstovui — pranciščiui Kanadoje arkiv. A. Palmas. Projektas — archit. dr. A. Kulpos. Nuotr. O. Burzdžiaus

Senoji Sv. Jono Krikštytojo šventovė, nupirktą lietuvių ateivių 1928 m. Toronte. Čia telkėsi pradžioje ir pokarinių ateivių veikla

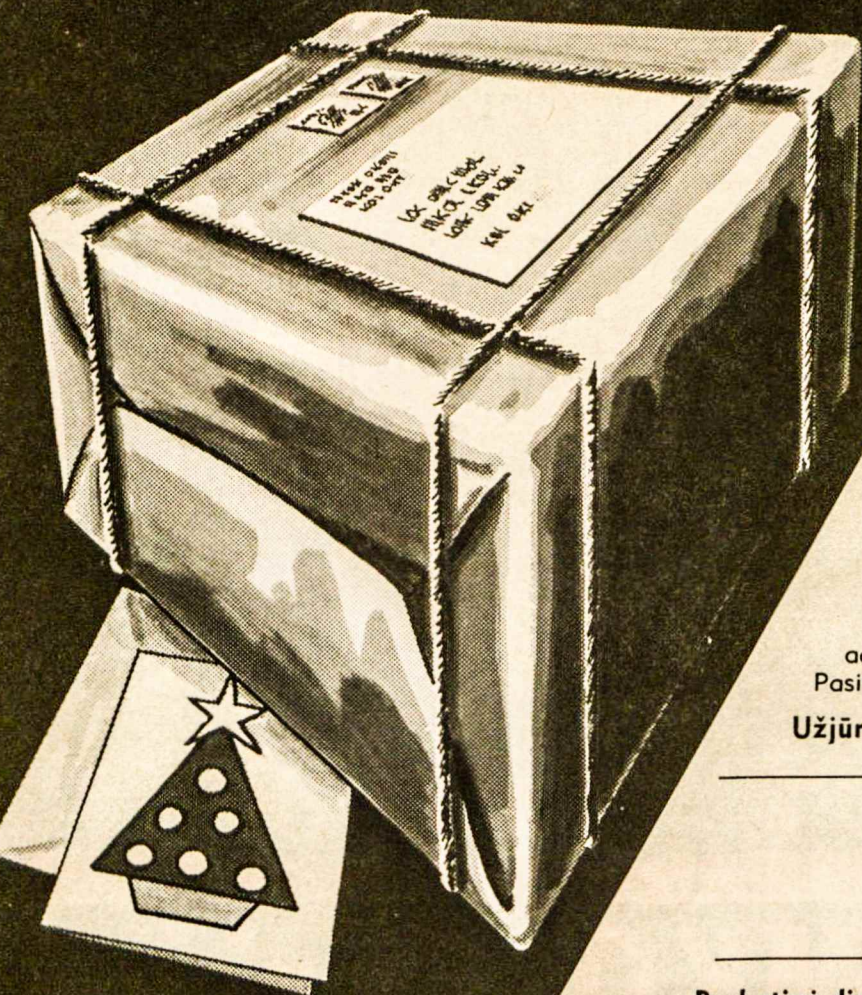

Ornamentiniai kryžiai pietinėje Lietuvos Kankinių šventovės sienoje. Jų autorius — archit. dr. A. Kulpa Nuotr. N. Kulpavičienės

Iš pagrindų atremontuota ir pertvarkyta senoji Sv. Jono Kr. šventovė Toronte pagal archit. dr. A. Kulpos projektą. Joje lietuviai meldėsi iki 1974 m. Dabar joje meldžiasi korėjiečiai katalikai — naujieji ateiviai

Canada Post Canada

PASIRŪPINKITE, KAD ŠIOM KALĖDOM JŪSŲ SIUNTINIAI NUEITŲ LAIKU

Neapvilkite savo giminių bei draugų užjūryje

Kad būtumėte tikri, gerai įvykiokite siuntinius ir stipriai suriškite. Aiškiai užrašykite adresus bent ant dviejų pusių. Neužmirškite pažymėti pašto kodo siuntėjo adrese. Pasiteiraukite savo pašte apie persiuntimo kainą ir išsiųskite anksti!

Užjūrio siuntų terminai:

Paskirtis	Oro paštas	Paprastas paštas
Europa	gruodžio 1 / lapkričio 24	spalio 20 / spalio 13
Azija	lapkričio 24	spalio 13
Okeanija (įskaitant Australiją ir N. Zelandiją)		
Argentina ir Paragvajus	gruodžio 1	spalio 26

Paskutinė diena sveikinimams Kanadoje — GRUODŽIO 13 (užmiestyje), GRUODŽIO 17 (mieste)

Norintiems pradėti verslą

Informaciniai paaiškinimai iš Ontario
prekybinių reikalų ministerijos

Nėra jokios garantijos, kad pasiseks. Pernai Ontario provincijoje buvo užregistruota daugiau kaip 40.000 pavienių savininkų ar partnerių kaip verslininkai. Tai pačiais metais beveik 6700 pasitraukė iš verslo. Vartotojų ir komercinių reikalų (Consumer and Commercial Relations) ministeris L. Grossmanas pareiškė, kad apie 70% visų naujų verslų bankrotuoja pirmųjų penkerių metų laikotarpyje. Daug savininkų praranda viską, apmokėdami skolas.

Kodėl jie bankrotuoja? Nėra vieno atsakymo. Galbūt blogai planavo, galbūt jiems trūko žinių apie verslų taisykles. Gali būti šimtas skirtingų priežasčių bankrotui ir tiek pat priežasčių pasisekimui. Visi nauji verslai Ontario provincijoje turi būti užregistruoti vartotojų ir komercinių reikalų ministerijos bendrovių registracijos skyriuje (Partnership Registration Office) 555 Yonge Street, Toronto. Registracija turi būti atlikta per 60 dienų nuo verslo įsteigimo datos. Po 60 dienų rašytinis pareiškimas, patvirtintas priesaika (affidavit), turi lydėti deklaraciją, įrodančią, kad registracija neturi jokio pašalinio tikslo. Afidavito formas galima gauti bendrovių registracijos įstaigoje.

Paprastčiausias būdas įregistruoti verslą Ontario provincijoje yra vieno savininko vardu. Tai reiškia, kad savininkas turi

DR. ELONA VAISIENE, JAV prezidento J. Carterio aktu paskirta prezidentinė komisija švietimui kabinom ir tarptautinėm studijom

prisiimti visą atsakomybę. Jei verslas nepavyks, jis ar ji gali prarasti šeimos namą ir visą asmeninę nuosavybę.

Jei, kaip vienintelis savininkas, norite turėti verslą ne savo, o kito vardu, turite įregistruoti tą asmenį.

Tas pats tinka bendrovėms. Bendrovėje yra du ar daugiau asmenų, sutinkančių dalytis išlaidomis, pelnu ir valdymo teisėmis. Visi dalininkai turi pasirašyti deklaraciją, nurodantį dalininkų pavardes ir adresus, taip pat bendrovės pavadinimą. Ši deklaracija irgi turi būti užpildyta registracijos įstaigoje. Už vieno asmens ar su dalininkais bendrovės registracijos mokesčiai yra \$10.

Si registracija yra reikalinga teikti informacijai ir apsaugoti žmonėms — pareiškė Henry Ozolins, bendrovių tarnybos skyriaus (Companies Service Branch) direktorius. Pvz. sunkvežimio sužalojo jus. Žinodami sunkvežimio verslo pavadinimą, jų skyriuje sužinosite, kas valdo tą verslą.

Jis pabrėžė, kad registracija nėra leidimas (licence). Kaikuriems verslams reikalingas leidimas. Dėlto patartina patikrinti vietinėje miesto savivaldybėje.

Mr. Ozolins žino žmonių, pradedančių verslą, problemas. Jis sako, kad daug žmonių nesupranta registracijos reikalingumo, nemato skirtumo tarp registracijos ir bendrovės likvidavimo, kai panaikinama bendrovės registracija ir pašalinamos informacijos iš bylų.

Registracija yra nesudėtinga. Kortelėje jūs įrašote pagrindines žinias ir verslo aprašymą. Ten taip pat yra vieta pažymėti, ar atnaujinate registraciją (tai turi būti daroma kas penkeri metai), ar keičiate duotas informacijas bei adresą.

Antroje kortelės pusėje yra vieta įrašyti visų dalininkų pavardės bei adresams, bendrovės pobūdžiui, ar ji yra bendros, ar apręžtos atsakomybės ir t.t.

Bendros atsakomybės bendrovė yra ta, kurioje dalininkai dalinasi išlaidomis ir pelnu, yra lygiai atsakingi už bendrovės

skolas. Apręžtos atsakomybės bendrovė yra sudaryta iš vieno ar daugiau dalininkų, turinčių visišką atsakomybę, ir vieno ar daugiau dalininkų, investavusių pinigų į verslą, bet neatsakingų už betkokią skolą, viršijančią jų investuotas sumas. Pvz. jeigu jie investavo \$1000, ir verslas bankrotavo, apręžtos atsakomybės partneris yra atsakingas tik už \$1000 skolų. Apręžtos atsakomybės partneriai turi nurodyti investuotos sumos kiekį antroje verslo registracijos kortelės pusėje.

Min. L. Grossmanas sako, kad yra įregistruota daug naujų mažų verslų, kaip statybos, stogų dengimo, namų remonto bendrovių. Jų tarpe nepasisekimo nuošimtis labai didelis. Daug žmonių nesupranta, jog, verslui nepasisekus, asmenys, įveltį į šį reikalą, privalo informuoti ministeriją, užpildydami likvidavimo kortelę, kuri panaikina registraciją. Jei tai nebus padaryta, jie neturi teisės gauti bedarbio arba gerovės pašalpų — pareiškė ministeris.

Verslo žinovai sutinka, kad viena svarbiausių verslo nepasisekimo priežasčių yra blogas planavimas. Be to, yra daug pagrindinių veiksnių, kuriuos reikėtų rimtai apsvarstyti prieš pradedant verslą.

— Prieš pradėdami verslą, žinokit, kokios rūšies vartotojus norite pasiekti ir kokios rūšies patarnavimų jie nori.

— Žinokit savo konkurentus. Jei norite pradėti stogų dengimo verslą, ar žinote, kiek panašių verslų veikia jūsų srityje?

Ar jūsų siūlomas patarnavimas bus geresnis, pigesnis, patogesnis? Ir nešokite per daug, rizikuodami prarasti pinigus. Jūsų nustatomos kainos privalo padengti išlaidas ir duoti pelną.

— Ar planuojate skelbtis? Nustatykite veiksmingiausias ir ekonomiškiausias priemones. Galbūt pradžioje pakaks skelbimų maisto gaminių krautuose, bendruomenės centruose, automatinėse skalbyklose. Geriau įsikūrę galite svarstyti kitus skelbimo būdus.

— Ar jums reikia specialaus leidimo? Vietinė miesto savival-

dybė pasakys ko reikia šiam specialiam verslui. Sunkvežimio leidimai gaunami iš eismo ministerijos.

— Kaip su reikmenimis? Nepirkite, ko nereikia. Iš anksto sudarykite sąrašą ir įieškokite geriausio pirkinio.

Reikalingas advokatas ar buhalteris? H. Ozolins iš bendrovių tarnybos skyriaus sako, kad paprastai jų nereikia mažam verslui. Juk registracija yra paprasta, daugumas žmonių patys gali vesti savo atsakomybę. Verslui išaugus, gali būti reikalinga profesinė pagalba.

Jei tik pradėsite verslą, galite studijuoti vakariniuose verslo kursuose. Ryerson Polytechnical Institute Toronte siūlo du kursus: "How to Start Your Own Business" ir "Small Business and the Law". Jie gali būti jums naudingi. Jei norite gauti informaciją apie šiuos Ryersono vakarinius kursus, skambinkite tel. 595-5036 Toronte.

Informacijos taip pat gaunamos iš vartotojų ir komercinių reikalų ministerijos vartotojų informacijos centro (Consumer Information Centre), esančio 555 Yonge Street, Toronto. Brošiūros apie tai, kaip pradėti savo verslą, gaunamos minėtame centre. Skambinti 963-1111 Toronte.

Išsamesnė knyga, kaip pradėti savo verslą, gaunama nemokamai iš pramonės ir turizmo ministerijos mažųjų verslų skyriaus, 900 Bay Street, Hearst Block, Toronto, Ont.

Pradėti savo verslą gali būti jaudinantis ir naudingas dalykas. Bet tai dalykas, kurio jūs neturėtumėte pradėti neapgalvotai. Jeigu jūs tinkamai planuojate ir žinote, ką darote, jūsų pasisekimo galimybės yra daug didesnės.

Paruošė J. Str.

• Nuobodžiaujas žmogus... yra tamsus žmogus. — J. GIRNIUS

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir attraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Dail. Kazio Tamašausko paveikslas "Kalnų ožys" (Portrait of Mountain Goat). Jo ir dail. Vytauto Trečioko paveikslų paroda rengiama lapkričio 4-5 d.d. Toronto Lietuvių Namuose LN Moterų Būrelio iniciatyva

Pranešimas keliaujantiems

Kelionės į užsienį yra reikalingos planavimo, skiepavimo, paso atnaujinimo, vizos. Jei esate Kanados gyventojas, neturintis Kanados pilietybės, privalote pasirūpinti leidimu grįžti atgal iš imigracijos įstigos (Canada Immigration Centre) arba Kanados vyriausybės įstigos užsienyje (Canadian government office).

Pagal naująjį Kanados imigracijos įstatymą, gyventojai (ne Kanados piliečiai), pasilieka užsienyje daugiau kaip 183 dienas dvylikos mėnesių laikotarpyje, bus laikomi atsiskę Kanados kaip pastovaus savo krašto. Ir jeigu jie negalės įrodyti imigracijos pareigūnui, kad neturėjo intencijos atsakyti savo gyvenvietės Kanadoje, neteks pastovaus gyventojų teisių ir nebus įleisti Kanadon.

Geriausias būdas įrodyti, kad neturėjote intencijos atsakyti Kanados kaip nuolatinės savo gyvenvietės, yra pateikti imigracijos pareigūnui aerodrome, uoste ar peregimo punkte grį-

tančio gyventojų leidimą (Returning Resident Permit). Toks leidimas nėra teisinis reikalavimas ir negarantuoja įsileidimo Kanadon. Tačiau, jeigu jūs dažnai keliaujate tarp Kanados ir

kito kurio krašto arba ketinate išvykti ilgesniam laikui, turimas grįžtančio gyventojų leidimas gali nulemti įsileidimą arba gyventojų teisių praradimą.

KĄ TIK IŠEJO IS SPAUDOS

RASYTOJOS

Marijos Aukštaitės

APYSAKA

„Išseivės keliu“

Ji vaizduoja jautrius mergaitės išgyvenimus, dailininką, kunigą ir aplamai išseivšką aplinką

Knyga turi 207 psl. Kaina \$5.50. Užsakymus siųsti per "Tėviškės Ziburius"; per D. ir B. Kriaučiūnų krautuve, 313 Barton St. E., Hamilton, Ont.; per leidėją A. F. Navičevičių, 555 Sheppard Ave. W., No. 202, Downsview, Ont. M3H 2R7, Canada.

YURI SHYMKO

PARKDALE

Laikas pakeisti
“Man jau įkyrėjo,
o Jums - ne?!”

Išrinkite mane, kad
galėčiau perduoti jūsų
pageidavimus Otavai ir
jums patarnauti

JŪSŲ MOKESČIAI IR VALDŽIA

- Jūsų mirtiečių palūkanos ir savivaldybiniai mokesčiai turėtų būti atskaitomi nuo pajamų mokesčių.
- Streikai griaua mūsų ekonomiką. Laikas juos sutramdyti. Streikai esminėse tarnybose turėtų būti uždrausti, o ginčai viešajame sektoriuje sprendžiami nepriklausomo, tarpininkaujancio tribunolo.

JŪSŲ BENDRUOMENĖ IR VALDŽIA

- Etnokultūrinės Kanados bendruomenės yra esminė mūsų visuomenės dalis, ir dėlto jų poreikiai negali būti laikomi tik tiktai sveikais trupiniais.
- Valdžios parama jūsų bendruomenei turėtų padėti tapti jai savarankiška, nepriklausoma nuo valdžios dovanų.
- Reikia padaryti galą simboliniam atstovavimui patariamojo pobūdžio tarybose bei komisijose. Daugiakultūriškumas turi būti vykdomas visose valdžios srityse ir ne vien tik viename skyriuje, neturiniame net savos ministerijos.

JŪSŲ BENDRUOMENĖ IR “TYLIOJI DIPLOMATIJA” UZSIENIUOSE

- Mes turime imtis griežtesnių priemonių išspręsti nebaigtiems šeimų sujungimo atvejams.
- Mes turime įvesti žmoniškesnę humanitarinę politiką, besirūpinančią pabėgėliais iš totalistinių kraštų.
- Mūsų rūpestis civilinėmis laisvėmis ir žmogaus teisėmis turi atspindėti užsienio politikoje.

SPALIO 16 BALSUOKITE

SHYMKO Yuri x

Iškilioji operos solistė LILIJĄ SUKYTĖ-SUKIS, Kanados lietuvaitę, sėkmingai dainuojanti Muencheno ir kitų didžiųjų Europos miestų teatruose

Ant vėjo nešamos salos

Su a. a. Juozu Balčiūnu-Švaistu atsiseikinant
Dailių Menų Klubu vardu

ALGIRDAS GUSTAITIS

Juozas Balčiūnas gimė rusų okupuotoje Lietuvoje, Rokiškyje, 1891 m. kovo 18 d. Įvairiai išsimokslinęs, kovojo už nepriklausomą Lietuvą ne vien žodžiu ir spauda, bet ir gryo plieno kardu bei tikro švino kulkomis, paleidžiamomis kėčiausio metalo vamzdeliais tiesiai į priešų žaibo greičiu.

Tada prisikeliančią Lietuvą puolė lenkų legionai, gausūs vokiečių pulkai ir didžiulės masės jau komunistinės Rusijos kariuomenės. Legendarinė Dovydo ir Galijoto kova buvo praktiškai įvykdyta žaliuose Lietuvos laukuose, miškuose, pažėrėse ir sniegu nuklotose lygumose. Visus mūsų tautos priešus lietuviai atmušė, išvyjo. Lietuva buvo išlaisvinta ir nepriklausoma.

Juozas Balčiūnas literatūrai pasirinko Švaisto slapyvardį ir juo paliko vėtingų raštų mūsų tautos bibliotekose.

Mane visad žavėjo Lietuvos kariuomenė. Negalėdavau atsi-grožėti žygiuojančiais mūsų kariuomenės pulkais Kauno gatvėse. Ir kartą panorau iš arčiau pažinti centinį Lietuvos kariuomenės karinio parengimo ir propagandos skyrius.

Jo vedėju buvo man nepažįstamas plk. leit. Juozas Balčiūnas. Vyras atrodė nuostabiai gražiai, stačiai puošniai, spindėte spindėję jaunyste, puikia uniforma, žvalia išvaizda. Ji nuolat trukdė telefono skambinimai, karininkų beldimais į duris, bet jis kantriai su manimi kalbėjosi pasisodinęs patogioje kėdėje prieš pat savo stalą.

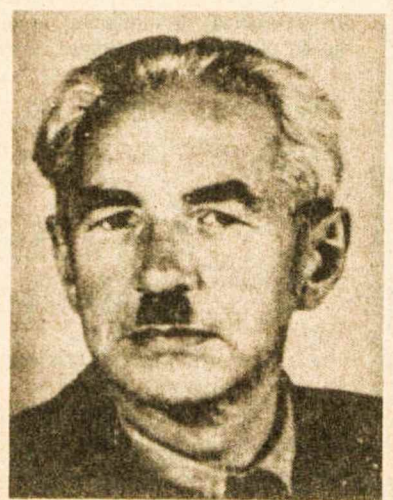
Vėliau susitikome Vokietijoje. Dar vėliau Čikagoje. Ir pagaliau Los Angeles. Buvo savotiškai kritiškas, dažnai grubus, bet esmėje malonus, draugiškas, nuširdus, giliai galvojęs, jautrus, vašingas, pastabus ir atviras. Nepatikdavo jam tuščios kalbos. Buvo gerai apsiskaitęs ne vien lietuvių kalba. Turėjo gerą atmintį ir stačiai dairydavosi progą padiskutuoti, mintimis pasikidentis, net kietai pasiginčyti.

Man visad būdavo malonu ap-lankyti Juozą ir jo mielą gyvenimo draugę poniją Aleksandrą Balčiūnienę. Bet vos atvykus, Juozas lengvai pabardavo, kodėl taip ilgai nebuva, gal buvau susirgęs?

Kartą atvykau ankstokai, rytą, iš anksto nepaskambinęs. Juozas jau krapštinėjosi sodelyje, atsisėdęs prie medelio, su metaliniu krapštuku traukinėje piktžolės. Dar ilgokai taip padirbėjo, ramiai klausinėdamas naujienų. Tada aprodė visą sodelį, kurį nuostabiai rūpestingai augino ir kur medeliai augo, tarsi žalių pirštų paglostomi.

Kitą kartą atvykau vakarop. Jisai garaže baigė tvarkyti paveikslui rėmus. Buvo pasidaręs gražių medžio drožinių, kurių ypač puiki buvo vėjo rodyklė. Panašias prisimenu matęs anais gerais laikais Lietuvoje kaimo vaikinių išdrožinėtas.

Visad pavaišindavo, savo mieliai Aleksandrai primindamas, kad reikia konjako prie lašinių,

A. a. rašytojas JUOZAS BALČIŪNAS-ŠVAISTAS, miręs 1978 m. rugsėjo 21 d. Los Angeles, Kalifornijoje

kuriuos jis mėgo ir aštriu peiliuku pjauštydavau, lygiai kaip anais gerais laikais Lietuvoje. Man grynį lašiniai atrodė perriebus maistas, o keli konjako stikluokai gali perstipriai paspausti automobilio benzina.

Jis vis stebėdavosi, kaip galim nemėgti tokio gero maisto. . . . Labai atidžiai stebėjo gyvenimą, ne vien lietuvišką, bet ir pasaulio, net ir su spalvotos televizijos pagalba: esą reikia eiti su gyvenimu ir naudotis jo išradimais.

Visi Dailių Menų Klubu nariai nekantriai klausė jo įstojamą pasisakymą, skaitytą 1961 m. sausio 17 d. Aštuonių puslapių spausdintame rašinyje, užvardintame "Prie slenkščio", jis, be kitko, tarė: "Parašas ar iška-ba sugesti juoja. Sudaro tam tikrą nuotaiką ir aktyvumą. Atsi-grežkim į žmogų. Nelygu drabužiai, nelygu ir jo savijauta, po-elgiai. Išorė paveikia vidų, o vidus derina išorę."

Dar vienas žingsnis ligi slenkščio — jau rimtas susimąstymas: įžengdamas atskleisk savo credo. Kitaip tariant pasirodyk: kas tu esi? kuo kvėpuoji? ko sieki?

Dėl to credo blogiausia. Kai apie tai pamąstau, visad mano sielos gilumoje skaudžiai atsilie-pia vieno poeto žodžiai. Poetą jau pamiršau, bet tie žodžiai visad gyvi ir dagūs, kaip nepataisoma skriauda. Stai jie: "Jeigu žinočiau, kas aš esu, jeigu suprasčiau ko man reikia, — gal tuomet visai nebūčiau poetas".

Taigi lakštingala nesu, gal volunge pašvilpauju, o kartais ir žvirbliu pačirškiu. Taip yra! Nelemtai keistas mano visas gyvenimas. Kažkoks kalambūras ar paradoksas. Niekad nebuva tu, kuo norėjau ir siekiau. Visad priešingai. Dideli gyvenimo vingiai ir zigzagai."

Savo įstojamąjį pasisakymą baigė taip:

"Štai 1939-ji metai. Visiškai pasirengęs baigti su kariuomenės tarnyba. 75% išstarnautas pensijos. Pinigais verčiant — 550 litų per mėnesį. Be to: savas vienuolikos kambarių namas, garažas ir automobilis. Žmona — dantų gydytoja, su gera praktika — ligi 2000 litų per mėnesį. Visai atskiras, patogiai įrengtas kabinetas, turtinga biblioteka — apie 1500 tomų. Galvoje daugybė temų susiklostė.

Kas turi balsą ir svajonę...

Pokalbis su tarptautinio masto soliste Lilija Šukyte-Sukis Muenchene

— Kaip sekėsi paskutinės gastrolės S. Amerikoje?

— Sprendžiant iš įvertinimų spaudoje, gastrolės pavyko. Meniniu požiūriu "Užburiosios fleitos" pastatymai Seattle, Portlande, Vankuverio operose nebuvo patenkinami. Koncertas, su kuriuo pradėjau gastrolės Toronte, pavyko, aš manau, labai gerai.

— Buvote minėjus, esą Toronte koncerto rengėjai norėjo, jog dalį koncerto dainuotumėt rusiškai. Kaip atsitiko, kad vis dėlto rusiškai nedainavote?

— Taip, jie norėjo, kad aš antroje koncerto dalyje dainuočiau rusiškas dainas ir jas kombinuočiau su lietuviška grupe. Jie buvo teisūs, sakydami, kad geografiniu ir muzikiniu požiūriu rusai turi daug įtakos lietuvių kompozicijai. Ir jei nebūtų ta skaudi okupacija bei ištrėmimas, rusiška muzika tikėtų labai prie lietuvių dainų grupės. Bet aš paaškinau direktoriui, kad kaip lietuvių jaučiuosi nukentėjusi ir yra tam tikras patriotinis jausmas. Gink Dieve, neturiu teisės sau patriotės vardo duot, bet nelabai miela man rusiška muziką dainuoti su savąja. Aš esu dainavusi rusiškas dainas ir rusišką operą nevieną. Aš tą kalbą labai mėgstu, aš ja, tarp kitko, labai gerai dainuoju. Bet su lietuviška kombinuot re-čitalyje ir parodyti, kad štai dabar baigia rusų grupę ir pradėsiu labai panašią lietuvių grupę, — nesijaučiu, kad galiu tai daryti. Yra tam tikri sentimentai. Nors man kaip menininkei dėl to nebūtų jokios nuodėmės, bet kaip lietuvių būtų vis dėlto skaudu. Todėl vietoj rusų kalbos dainavau Toronte prancūzų kalba.

— Kodėl niekur nekoncertavot lietuviškai publikai Amerikoje?

— Kai pasirašai sutartį dainuoti koncertą, visuomet reikalaujama, kad maždaug šimto mylių atstume nuo koncerto vietos kitur nekoncertuosi. Dėlto būtų buvę neįmanoma, net ir norint, lietuviškai publikai duoti vieną kitą koncertą, nes Hamiltonas, Torontas ir kitos vietovės yra labai arti viena kitos.

— Ar nenumatot naujų gastrolių S. Amerikoje?

— Šiaurės Amerikoje tuo tarpu ne.

— Ką dabar dainuojate?

— Pradėsiu sezoną su "Così fan tutte" Muencheno operoj. Turiu du milžiniškus koncertus — Karl Richterio "Judas Makabėjus" oratoriją ir vėliau per radiją Schuberto Mišias. Duessel-dorfe turėsiu "Figaro" Grovėnės premjerą. Bus perkelta Mozarto "Idomeneo" iš Cuvillier teatro į didžiuosius operos rūmus Muenchene.

— Ar skaitote lietuvišką spaudą?

— Lietuvišką spaudą gaunu, skaitau, tik esu skolinga visiems laikraščiams prenumeratos mokėsi. Mat, esu tingi rašyti ir nepasijūti. Skaitau "Tėviškės žiburius", "Dirvą", "Draugą" ir "Darbininką".

— Ar mieliai dainuojate lietuviškai?

— Lietuvišką dainuotą labai mieliai, nes lietuvių kalba ir daina man labai prie širdies. Po mamos mirties aš kurį laiką negalėjau nieko lietuvišką dainuoti, nes viskas buvo su mama labai surišta, visokie prisiminimai. . . . visa lietuvių poezija, ku-

daug medžiagos ir reikiamos literatūros surinkta. Tik sėsk ir be jokių rūpesčių rašyk. Ir užėjo patys baisieji metai. . . . Be karo ir be kovos buvome pasmaugti.

Dabar jau baigiu 70-sius metus. Ir vis man rodosi, kad niekad neturėjau kietos žemės po savo kojomis. Vis tartum gyvenau ant plaukiojančios ir vėjo nešiojamos salos. Priplukdo prie vieno kranto, leidžia truputį apsistoti ir vėl neša kitur. Taip ir plaukioju. Šit dabar pri-neštas prie jūsų — Los Angeles padangėj.

Jei neturėčiau kilnesnių idėjų ar savo dvasiai pasireikšti poemėgių, gyvenimas vien tik kasdienybėje, materialiniais siekimais būtų be galo tuščias ir sunkus, lygt mirtin pasmerktyje kalėjimas."

Juozas Balčiūnas mirė savo namuose Los Angeles, Calif., 1978 m. rugsėjo 21 d. vakarą.

Amžinoji ramybė tegul Jį lydi!

rią su mama skaitydavau ruoš-damasi dainai. . . . Dabar, po kuro laiko, aš jaučiu tiesiog norą ir reikalą savo dainas dainuoti. Tik man yra labai sunku paruošti lietuvišką repertuarą, nes esu tiesiog prirakinta prie tarptautinio repertuaro.

— Kuriom kalbom Jums tenka dainuoti?

— Lietuvių, vokiečių, italų, prancūzų, anglų, rusų, ispanų, portugalų.

— Ar turite savo mėgstamus lietuviškus autorius?

— Šiuo momentu aš domiuosi daugiau Gruodžių. Neturiu vieno kompozitoriaus, kurį iš-tisai dainuočiau. Aš randu, kad daugelis lietuviškų kompozitorių yra parašę po keletą dainų, kurios man patinka, ir aš jas nuolat kartuoju. Viena, mano lietuviškas repertuaras yra mažas, o antra, kai aš įsimyliu į porą dainų, negaliu pakelti kitių, kurias kompozitorius rašo.

— Kokie sunkumai pasitaiko dainuojant įvairiuose teatruose?

— Didžiausia sunkenybė — amžinas keliavimas ir kartais laiko stoka. Atvyksti į kitą miestą, ir vakare jau vyksta generalinė repetitija, o sekančią dieną eini į sceną. Naujoji vietoj kostiumų pritaikymas labai daug laiko atima. Taip ir nelieka laiko poilsui, ramybei.

— Ar turite savo mėgstamus partnerius?

— Sunku išvardinti. Yra kolegų ir kolegų, su kuriais maloniau dainuot, nes jie žmogiškai malonūs ir yra geri menininkai. Yra ir tokių, kurie nemielai — su jais nelabai mielai dainuoju. Bet visada pakelia nuotaiką, kai gauni gerą, simpatinę partnerį. Automatiškai geriau ir pati dainuoji dėlto, kad veikia žmogiškos emocijos.

— Kuriname teatre mieliausiai dainuojate?

— Mieliausiai Muenchene, nes čia mano namai. Malonu ir Vienoj, Berlyne, Hamburge.

— Ar recenzijos bei kritikos būna objektyvios ir dalykų išmanančio rašomos?

— Yra objektyviai rašančių kritikų. Yra dar daugiau kritikų, kurie rašo, norėdami save iškelti, savo tautiečius ir pan. Anksčiau aš maniau, kad tik lietuvių tokie patriotai, bet įsitikinau, kad yra ir kitų. Aš patarčiau kitam dainininkui neskaityti apie save kritikų, bet pirmą pasiklausti patikima draugu, ką apie tave rašo. Jeigu rašo gerai, paskaityk, o jei draugas pasakys, kad nekaip rašoma, — visiškai neskaityti. Yra daug menininkų, kurie labai jautrūs, nervinasi, verkia. Pavyzdžiui, aš žinau iš savo patyrimo. Esu dainavusi daugelį premjerų gerai, bet buvo klika, kuri suorganizavo, kad mano pasisekimo, ovacijų nepaminėtų, ignoruotų ir pan. Aš labai jaudinausi tas kritikas paskaičius. Bet su laiku, kai pradėdi senti, rimtėti, darai si protingesnė ir šitokių dalykų neimi taip labai į galvą. Gyvename demokratijoje. Kiekvienas turi teisę rašyti, ką jis nori. Žinau, jei aš dainuoju ir mano honoraras didelis, esu pirmo rango dainininkė, tai turiu neužmiršti, kad bus žmonių, kuriems nepatiks mano asmuo, mano interpetacija, mano balsas.

Kas kita, jei apie žmogų gerai parašo. Kai aš pvz. apie save skaitau, kad esu graži, mano pui-kus balsas, nuostabiai vaidinu, — tada aš sakau: tas žmogus labai objektyviai galvoja. . . . O kai kas nors parašo, kad balsas ne-koks, vaidinimas medinis ir dar kas nors negerai, — aš tada sakau: neišmanėlis, iš kur toks ir

atsirado. . . . Taip kad ir aš nevisada esu objektyvi. Mums reikia truputį rytietiškos filosofijos, kad galima būtų nusišypsoti ir per daug rimtų tokių dalykų neimti, o toliau dirbt, mokytis. Juk dirbi ne kritikui, ne kokiam intendantui, bet sau, nes myli me-ną, nes turi balsą, turi ką nors išreikšti.

— Ar galima iš kritikų pasisemt ką, pasinaudot?

— Tiesą sakant, aš negalėjau iš nieko pasimokyt. Kai mane iš-gyrė, aš buvau laiminga, kai iš-peikė, supykus pasakiau "tai žioplys". . . . Bet pasimokyt gali tik iš mokytojo, iš kolegų, kuris gerai dainuoja, taip pat klausant savęs plokštelėj ar juostoj. Ten gali atsekti, kur blogos vietos, kur nelygumai ir pan.

— Kiek teisių turi dainininkas priimt ar nepriimt siūlomus vaidmenis?

— Jei aš teatrui priklausau, gaunu algą, labai sunku atsisa-kyti — esi intendanto galioje ir jis turi teisę duot vaidmenį, koks jo nuomone tau tinka. Bet jei esi viešnia, kaip ir aš kad esu, tai visuomet mandagiai pasakai, kad tuo metu manęs nebus Europoj, negaliu priimti vaidmens. Tai yra diplomatiškas atsakymas, bet tokiu būdu ištrūksti iš vaidmenų, kurie tau netinka — permaži ar perdideli. Šiaip dainininkai, kurie turi mažesnes teises, labai dažnai gauna vaidmenis, kurie netinka. Tada žmogus būna labai nelaimingas, turi dažnai dainuoti nemėgstamą vaidmenį. Taip nuo-lat ir būna.

— Ilgainiui, praktikos įgyjant, dainavimas lengvėja ar lieka vis ta pati dainininko askezė?

— Aš manau, kad visada yra tas pats. Europos dainininkui yra sunku, nes reikia daug keliauti iš teatro į teatrą — kitaip neišsiki. Reikia išlaikyti savo uždarbį, savo prestižą: jei neke-liauti, esi prastas. Tuo požiūriu dainavimas pasunkėja — ne-gali vienam teatre dainuodamas kilti. Pradedančiam sunku, nes kiekvienas vaidmuo jam yra naujas ir turi pradėti nuo abc. Dainininkui su stažu ir prestižu vėlgį labai sunku prestižą ir kvalitetą išlaikyti. Manau, kad visų sunkiausi yra dainininkui paskutinieji 8-10 karjeros metų, kai jis pamato, jog smunka, kad jo balsas nebeišlaiko, ir turi pradėti darytis, kada reiks karjerą baigti, ir dar bandyti išlaikyti ko-kybę. Manau, kad tie metai dainininkui turi būti sunkiausi. Aš noriu, tuos metus pasiekus, lai-ku nuo scenos pasitraukti. Bet iš anksto labai sunku pasakyti, kad aš taip ir elgsiuosi. Gal bū-siu taip į savo meną įsimylėjus, kad spiegsiu tol, kol mane iš-mes. . . .

A. Grinienė
(Bus daugiau)

atsirado. . . . Taip kad ir aš nevisada esu objektyvi. Mums reikia truputį rytietiškos filosofijos, kad galima būtų nusišypsoti ir per daug rimtų tokių dalykų neimti, o toliau dirbt, mokytis. Juk dirbi ne kritikui, ne kokiam intendantui, bet sau, nes myli me-ną, nes turi balsą, turi ką nors išreikšti.

— Ar galima iš kritikų pasi-semt ką, pasinaudot?

— Tiesą sakant, aš negalėjau iš nieko pasimokyt. Kai mane iš-gyrė, aš buvau laiminga, kai iš-peikė, supykus pasakiau "tai žioplys". . . . Bet pasimokyt gali tik iš mokytojo, iš kolegų, kuris gerai dainuoja, taip pat klausant savęs plokštelėj ar juostoj. Ten gali atsekti, kur blogos vietos, kur nelygumai ir pan.

— Kiek teisių turi dainininkas priimt ar nepriimt siūlomus vaidmenis?

— Jei aš teatrui priklausau, gaunu algą, labai sunku atsisa-kyti — esi intendanto galioje ir jis turi teisę duot vaidmenį, koks jo nuomone tau tinka. Bet jei esi viešnia, kaip ir aš kad esu, tai visuomet mandagiai pasakai, kad tuo metu manęs nebus Europoj, negaliu priimti vaidmens. Tai yra diplomatiškas atsakymas, bet tokiu būdu ištrūksti iš vaidmenų, kurie tau netinka — permaži ar perdideli. Šiaip dainininkai, kurie turi mažesnes teises, labai dažnai gauna vaidmenis, kurie netinka. Tada žmogus būna labai nelaimingas, turi dažnai dainuoti nemėgstamą vaidmenį. Taip nuo-lat ir būna.

— Ilgainiui, praktikos įgyjant, dainavimas lengvėja ar lieka vis ta pati dainininko askezė?

— Aš manau, kad visada yra tas pats. Europos dainininkui yra sunku, nes reikia daug keliauti iš teatro į teatrą — kitaip neišsiki. Reikia išlaikyti savo uždarbį, savo prestižą: jei neke-liauti, esi prastas. Tuo požiūriu dainavimas pasunkėja — ne-gali vienam teatre dainuodamas kilti. Pradedančiam sunku, nes kiekvienas vaidmuo jam yra naujas ir turi pradėti nuo abc. Dainininkui su stažu ir prestižu vėlgį labai sunku prestižą ir kvalitetą išlaikyti. Manau, kad visų sunkiausi yra dainininkui paskutinieji 8-10 karjeros metų, kai jis pamato, jog smunka, kad jo balsas nebeišlaiko, ir turi pradėti darytis, kada reiks karjerą baigti, ir dar bandyti išlaikyti ko-kybę. Manau, kad tie metai dainininkui turi būti sunkiausi. Aš noriu, tuos metus pasiekus, lai-ku nuo scenos pasitraukti. Bet iš anksto labai sunku pasakyti, kad aš taip ir elgsiuosi. Gal bū-siu taip į savo meną įsimylėjus, kad spiegsiu tol, kol mane iš-mes. . . .

A. Grinienė
(Bus daugiau)

LIETUVISKOS KNYGOS KLU-BAS Čikagoje netrukus išleis prancūziškai rašiusio Oskaro Vladislavo Milašiaus poezijos rinkinį "Septynios vienatvės", kurios eilėraščių lietuvių kalbon išvertė rašytojas Antanas Vaičiulaitis. Perna, minint O. V. Milašiaus 100 metų gimimo su-kaktį, LK Klubas išleido jo misteriją "Miguel Manara", verstą taip pat A. Vaičiulaučio. Rinktinė O. V. Milašiaus poezija "Septynios vienatvės" turės apie 130 puslapių, bus iliustruota poeto gyvenimą bei veiklą atspindinčiomis nuotraukomis.

VINCENTAS LIULEVICIUS yra paruošęs spaudai apie 200 psl. studiją "Amerikos lietuvių savaranki-ka veikla". Jos skyriai apima žemės ūkio bei kito nejudamojo turto sa-vininkus, amatininkus, pramonini-nkus, prekybininkus, finansininkus, įvairius profesionalus, verslininkus. Autorius dabar įieško leidėjo. Jo adresas: 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. 776-1275.

TORONTIETIS ANTANAS RIKŪNAS baigė rašyti vadovėlį "Kal-bėkime lietuviškai — Lithuanian for Beginners", kuris yra skiriamas ne-mokantiems lietuvių kalbos. Vadovė-lį sudaro penkios atskiros knygelės: tekstas su žodynu, mokytojo vadovas dviem kalbom, trys darbo sąsiuviniai — 1. vaikų darželiu ir 1-11 skyrių vaikams, 2. vidurinių skyrių moki-niams, 3. studentams ir suaugusiems. Siuo metu rankraštis rušiamas spaudai.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ SOKIU INSTITUTAS ir JAV LB švietimo taryba su pirm. B. Juodeliu š. m. lapkričio 23-24 d. d. Čikagoje rengia tautinių šokių seminarą. Kviečiami dalyvauti tautinių šokių grupių mokytojai bei tie, kurie ateityje norėtų tapti mokytojais. Seminarui vadovaus Nijolė Pupienė, jame dėsytys patytę tautinių šokių mokytojai. B. Juodelis seminaro reikalams gavo \$2.000 iš Illinojaus meko tarybos. Seminaro dalyviai prašomi registruotis iki lapkričio 1 d. pas vadov. N. Pupienę, 7455 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629, USA.

"LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS" ir "Encyclopedia Lituanica" leidimo užbaigtuves Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, gruodžio 3 d. rengia specialus komitetas su pirm. inž. J. Dačiū. Pagrindiniu kalbėtoju yra pakviestas lituanistas prof. dr. Antanas Klimas. Programą atliks aktorius Henrikas Kačinskas, dailio-jo žodžio propaguotojas. J. Kapo-čiaus suplanuotą ir įvykdytą didelį darbą atskleis enciklopedijų leidy-bą atspindintis filmas.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ SOKIU INSTITUTAS ir JAV LB švietimo taryba su pirm. B. Juodeliu š. m. lapkričio 23-24 d. d. Čikagoje rengia tautinių šokių seminarą. Kviečiami dalyvauti tautinių šokių grupių mokytojai bei tie, kurie ateityje norėtų tapti mokytojais. Seminarui vadovaus Nijolė Pupienė, jame dėsytys patytę tautinių šokių mokytojai. B. Juodelis seminaro reikalams gavo \$2.000 iš Illinojaus meko tarybos. Seminaro dalyviai prašomi registruotis iki lapkričio 1 d. pas vadov. N. Pupienę, 7455 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629, USA.

"LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS" ir "Encyclopedia Lituanica" leidimo užbaigtuves Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, gruodžio 3 d. rengia specialus komitetas su pirm. inž. J. Dačiū. Pagrindiniu kalbėtoju yra pakviestas lituanistas prof. dr. Antanas Klimas. Programą atliks aktorius Henrikas Kačinskas, dailio-jo žodžio propaguotojas. J. Kapo-čiaus suplanuotą ir įvykdytą didelį darbą atskleis enciklopedijų leidy-bą atspindintis filmas.

Dail. DANGUOLĖ JURGUTIENĖ prie savo Britanijoje tapyto paveikslė "Bažnytkaimis". Jos kūrinių paroda drauge su dail. Ringale Zotoviene ir dail. V. K. Jonynu rengiama š. m. spalio 21 - 22 d. d. Kultūros Centre, Detroitė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

RASYTOJAS a. a. JUOZAS BALČIŪNAS-ŠVAISTAS, 87 m. amžiaus, mirė rugsėjo 21 dieną Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Velionis buvo baigos karo mokyklą Maskvoje, Lie-tuvos kariuomenėje tarnavęs 1919-39 m., pasiekęs pulkininko leitenan-to laipsnį. Jam teko būti Lietuvos karo mokyklos lektoriumi, "Kario" žurnalo redaktoriumi, karinio pa-rengimo ir propagandos dalies ve-dėju, "Lietuvių archyvo" redaktori-umi 1942-43 m. Rusės daugiausia neilgas apysakas, karis pradžioje dažniausiai skelbdavo spaudoje. Bio-grafinis romanas "Jo sužadėtinė" apie dr. V. Kudirkos gyvenimą, iš-leistas 1959 m., laimėjo "Draugo" konkurso premiją. Antroji LB jau-nimo literatūros konkurso premija J. Balčiūnui buvo įteikta 1965 m. už "Šaunuji penketuką". Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją pusiau pasidalino su J. Jankumi už 1967 m. išleistą atsiminimų knygą "Dan-gus debesyse", apimantią 1918-19 metus. Literatūrinį velionies paliki-mą sudaro ilgos knygy sąrašas. Palaidotas rugsėjo 25 d. Los An-gelos kapinėse.

STASIO ZOBARSKO vadovauja-ma leidykla "Manyland Books" žada išleisti penkias lietuvių autorių kny-gas anglų kalba: Leonardo Andrie-kaus religinių eilėraščių rinkinį "Eternal Dream", Jono Zdanio poe-zijos rinkinį "Voice on an Anthill", Jurgio Gliados romaną "Agony", vysk. V. Brizio atsiminimus "Catholic Church in Lithuania from 1940 to 1944", dr. J. Pajaujo-Javio studiją "Soviet Genocide in Lithua-nia". Pirmąsias tris knygas į anglų kalbą yra išvertęs Jonas Zdanys. Lietuviai raginami šiuos leidinius užsisakyti iš anksto. Leidyklos ad-resas: 84-39 90 St., Woodhaven, N. Y. 11421, USA. Knygų kainos: L. Andriekaus — \$4.95, J. Zdanio — \$4.95, J. Gliados — \$12.95, vysk. V. Brizio — \$9.95, dr. J. Pajaujo — \$10.95.

JUOZAS V. DANYŠ, Kanados švy-turių projektavimo viršininkas Ota-voje, rugpjūčio 7-11 d. d. dalyvavo Tarptautinės Hidraulinių Tyrimų Draugijos konferencijoje Luelos uni-versitete Švedijoje. Su savo bendra-darbiais jis skaltė paskaitą apie tiki-mybės teorijos pritaikymą ledo jėgų apskaičiavimui. Po konferencijos, kaip Kanados susisiekimo ministeri-jos vandenų tarnybos įgaliotinis, lan-kėsi Stockholme, Osle ir Kopenhago-je. Atitinkamos šių sostinių įstaigo-sės jis aptarė įsteigimą specialios ko-misijos, kuri studijuotų ledo įtaką švyturiams.

LIETUVISKOS KNYGOS KLU-BAS Čikagoje netrukus išleis prancūziškai rašiusio Oskaro Vladislavo Milašiaus poezijos rinkinį "Septynios vienatvės", kurios eilėraščių lietuvių kalbon išvertė rašytojas An-tanas Vaičiulaitis. Perna, minint O. V. Milašiaus 100 metų gimimo su-kaktį, LK Klubas išleido jo misteriją "Miguel Manara", verstą taip pat A. Vaičiulaučio. Rinktinė O. V. Milašiaus poezija "Septynios vienatvės" turės apie 130 puslapių, bus ili-struota poeto gyvenimą bei veiklą atspindinčiomis nuotraukomis.

VINCENTAS LIULEVICIUS yra paruošęs spaudai apie 200 psl. studiją "Amerikos lietuvių savaranki-ka veikla". Jos skyriai apima žemės ūkio bei kito nejudamojo turto sa-vininkus, amatininkus, pramonini-nkus, prekybininkus, finansininkus, įvairius profesionalus, verslininkus. Autorius dabar įieško leidėjo. Jo adresas: 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. 776-1275.

TORONTIETIS ANTANAS RIKŪNAS baigė rašyti vadovėlį "Kal-bėkime lietuviškai — Lithuanian for Beginners", kuris yra skiriamas ne-mokantiems lietuvių kalbos. Vadovė-lį sudaro penkios atskiros knygelės: tekstas su žodynu, mokytojo vadovas dviem kalbom, trys darbo sąsiuviniai — 1. vaikų darželiu ir 1-11 skyrių vaikams, 2. vidurinių skyrių moki-niams, 3. studentams ir suaugusiems. Siuo metu rankraštis rušiamas spaudai.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ SOKIU INSTITUTAS ir JAV LB švietimo taryba su pirm. B. Juodeliu š. m. lapkričio 23-24 d. d. Čikagoje rengia tautinių šokių seminarą. Kviečiami dalyvauti tautinių šokių grupių mokytojai bei tie, kurie ateityje norėtų tapti mokytojais. Seminarui vadovaus Nijolė Pupienė, jame dėsytys patytę tautinių šokių mokytojai. B. Juodelis seminaro reikalams gavo \$2.000 iš Illinojaus meko tarybos. Seminaro dalyviai prašomi registruotis iki lapkričio 1 d. pas vadov. N. Pupienę, 7455 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629, USA.

"LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS" ir "Encyclopedia Lituanica" leidimo užbaigtuves Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, gruodžio 3 d. rengia specialus komitetas su pirm. inž. J. Dačiū. Pagrindiniu kalbėtoju yra pakvi

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambariais; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

ROYAL YORK- EGLINTON, gražus 6 kambarių vienaauštis; pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kurenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus tributas, 3 ir 2 miegamųjų, vos kelio likos metų senumo; garažai su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų; prašoma kaina \$64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaauštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūšys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 didelių kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

JANE-ANNETTE — palikimas, 5 kambarių atskiras mūrinis vienaauštis; garažas; prašoma kaina tik \$55.000.

16 ĮSTAIGŲ JOSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR
ONTARIO PROVINCIJOJE.
P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 9%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas 8½%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7¼%
	depozitų-čekių s-tas 6%
Ketvirtadieniais 10 - 8	
Penktdieniais 10 - 8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9 - 1	asmenines 9½%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekiln. turto 9¼%
	investicines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sutaupytą dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityę specialistai su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminiu.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTŠOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. • Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kiems doleriams supirkinėti užsienyje. Šią sumą sudarė valstybės išdo atsargos ir \$600 milijonų paskola Kanados bankuose. Spauda pastebi nenuesekliamą Otavoje: premjeras P. E. Trudeau teigia, kad dolerio vertės kritimas esąs naudingas, nes padidins kanadiškų gaminių eksportą užsienin, o finansų min. J. Chretienas skolinasi pinigų ir jais supirkinėja dolerius, norėdamas sustiprinti jų vertę. Paskolas didina ir kanadiečiai. Kanados statistikos duomenimis, kanadiečių paskolos vartotojų reikalams š.m. liepos pabaigoje siekė net \$34 milijonus. Tai reiškia, kad kiekvienas kanadietis vyras, moteris ir net vaikas buvo skolingas po \$1.450, minėtą sumą padalinus gyventojų skaičiumi. Lyginant su 1977 m. liepa, konstatuojamas skolų padidėjimas 14%. Pastebėtina, kad į paskolas vartotojų reikalams nėra įtrauktos nuosavybių paskolos, kurios kanadiečių įsiskolinimą iškeltyt ir padidins.

Kanadiečių laukia naujas pašto streikas, kurį jau šį mėnesį gali paskelbti 23.000 narių turinti paštininkų unija, kai bus užbaigti oficialūs formalumai. Artimiausia streiko data gali būti spalio 15 d. Šį žingsnį atvirai žada unijos vadas J. C. Parrotas. Tarp jo keliamų reikalavimų yra 30 valandų darbo savaitės įvedimas su 40 valandų atlyginimu. Komunistų, maouistų bei kairiųjų radikalų įtaką unijos vadovybei išryškina reikalavimas, kad Gegužės 1 būtų paskelbta pilnai apmokama švente, nors Kanada turi atskirą Darbo šventę pirmąjį rugsėjo pirmadienį.

Britų Kolumbijos socialinio kredito premjeras W. Bennettas atleido iš pareigų gantos išteklų, susisiekiemo ir ryšių ministrą J. Davis, kuris taipgi buvo priverstas pasitraukti ir iš provincinio parlamento. Jo nusikaltimas — valdžios apmokamų pirmos klasės bilietų lėktuvams pakeitimas į turistinės klasės bilietus. Pakeisdamas jam, kaip parlamento nariui, skiriamus bilietus, J. Davis sutalpė \$1.074 ir juos išidėjo savo kišenėn. Teismas jį pripažino kaltu apgaule, nubaudė pinigine \$1.000 bauda kaip kriminalinį nusikaltėlį. Šis sprendimas ir užbaigė J. Davis politikę karjerą, jeigu jo nepanaikins apeliacija.

Užsienio reikalų min. D. Jamiesonas, pasakęs kalbą Jungtinės Tautos, susitiko su JAV valstybės sekretoriumi C. Vance. Grįžęs Otavon, jis pareiškė spaudai, kad JAV prezidentas J. Carteris dar šį rudenį gali apsilankyti Kanadoje. JAV valstybės departamentas tokį D. Jamiesono pareiškimą pavadino nesuipratimu. Pirmo oficialaus vizito Kanadai šį rudenį neįmanoma suorganizuoti, o sekančią pavasarį jis taip pat negalės apsilankyti Otavoje dėl numatyto federacinio parlamento rinkimų. Be to, nėra jokio degančio reikalo prez. J. Carterio vizitui paspartinti.

Konferencijos taryba Niujorke, tirianti užsieniečių kapitalo investicijas JAV, atskleidžia didėjančias kanadiečių bei kanadiškų firmų pastangas šioje srityje. Nors Kanadą dabar smaugia rekordinis nedarbas, 1976-77 m. iš Kanados išvežtu kapitalu Amerikoje buvo atliktas 110 stambių operacijų įvairioms įmonėms įsigyti. Lyginant su ankstesniais dvejiems metais, šios operacijos pagausėjo dvigubai. Pirmajame šių metų pusmetyje kanadiečių operacijos taip pat padvigubėjo, pasiekdamos 29 projektus. Tenka daryti liūdną išvadą, kad kanadiečiai nepasitiki ekonomine Kanados būkle ir savo dolerius stengiasi investuoti JAV, nors ten jie turi gerokai mažesnę vertę.

Kanados konstitucijos reformai atsisako pritariti indėnų jungianti brolija. Indėnų gentys Kanadoje turi net 510 vadų, kurių 300 yra pasirusę keliauti Londonan pas karaliene Elžbietą. Jie žada prašyti, kad ji sustabdyt J. Amerikos britų akto perkėlimą Kanadon. Pasak indėnų, tas aktas jiems užtikrina ypatingas teises, kurias jie prarastų, kai jis būtų pakeistas naująja Kanados konstitucija.

Kanados Darbo Kongreso pirm. D. McDermottas pranešė, kad šį darbo unijas jungianti organizacija nutrauks apskaiti-

mo programas su sovietinėmis profsąjungomis, protestuodama prieš A. Sčaranskio bei kitų disidentų teismus. Pasak D. McDermotto, šis žingsnis nereikalingas, kad jo vadovaujama organizacija įsijungia į Sovietų Sąjungos nekenciančiųjų stovyklą, bet juo norima pabrėžti kovą už žmogaus teises, kur jos bebūtų laužomos. Kanados Darbo Kongresas pasiuntė raštą sovietinių profsąjungų centro tarybos pirm. A. Sibajevui, prašantį daryti spaudimą valdžiai, kad nuteistiems disidentams būtų leista įvyktyti iš Sovietų Sąjungos.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė dalyvavo Italijos komunistų laikraščio "Unita" surengtame turnyre Genoa mieste. Lietuvos atstovai šio miesto "Atletik" klubą įveikė 110:89, Žešuvo "Resovija" — 96:74, bet pralaimėjo Liublianos "Brestui" 103:108 ir turėjo tenkintis II vieta. Grįždama iš Italijos, Lietuvos krepšinio rinktinė sužaidė vienerias rungtynes su Sovietų Sąjungos rinktinė Maskvoje, pasirušiusia kelionei į pasaulines krepšinio pirmenybes Maniloje, Filipinuose. Lietuvos atstovai jai pralaimėjo 115:80. Sovietų Sąjungos rinktinėje žaidė kaudietis S. Jovaiša, su ja dalyvaujantis pasaulines pirmenybes.

Seminarą krepšinio treneriams Vilniuje surengė Lietuvos Krepšinio Federacija su respublikiniu sporto metodikos kabinetu. Darbotvarkėn buvo įtraukti teoriniai bei praktiniai užsiėmimai, Vilniuje tuo metu vykusio tarptautinio J. Gagarino taurės turnyro stebėjimas. Paskaitas skaitė: Kauno kūno kultūros instituto rektorius S. Stonkus — apie krepšinio treniruotį individualizavimą, intensyvinimą, valdymą, pedagoginę kontrolę; šio instituto fizinio auklėjimo teorijos ir metodikos katedros vyr. dėstytojas V. Jasūnas — apie atstatomųjų priemonių taikymą krepšinio treniruotėms; maskvietis J. Preobraženskis — apie dabartines techninio krepšinio parengimo kryptis; Sov. Sąjungos krepšinio rinktinės vyr. treneris A. Gomelskis — apie augsto sportinio meistriškumo žaidėjų ruošimo problemas. Praktiniams užsiėmimams vadovavo Kauno kūno kultūros instituto žaidimų katedros vyr. dėstytojas A. Čižauskas ir sportines studijas Maskvoje gilinantis A. Povilūnas. Į klausimus atsakinėjo Vilniuje viešėjusios JAV krepšinio rinktinės treneriai B. Vainingas ir Dž. Majersas, paliesdami augsto sportinio meistriškumo krepšinio ruošimo sistemą JAV.

"Tūkstančio ežerų" autorialo lenktynės Suomijoje laimėjo suomiai T. Salonenas ir E. Nomanas. Antroji vieta teko kauniečiams S. Brundzai ir A. Girdauskui. Automobilio įgula autoralyje sudaro vairuotojas ir navigatorius, kuriem tenka nustatyti laiką pasiekti kontrolinius punktus. Už pagreitintą ar pavėluotą atvažiavimą duodami baudos taškai.

Vilniaus "Kibirkštės" krepšininės su savo treneriais V. Kanapkiu ir J. Kaluševičiute viešėjo Budapešte. Nors kibirkščių komandai trūko kelių pagrindinės sudėties žaidėjų, ji lengvai laimėjo du susitikimus su vietine "Spartakso" komanda 83:65 ir 80:55. Budapešte taipgi buvo sužaistos treniruotės pobūdžio rungtynės su Vengrijos moterų krepšinio rinktinė — du kėliniai po 20 minučių ir vienas 15 minučių. Pirmąjį kėlinį laimėjo vilnietės 41:36, antrąjį — vengrės 36:24, trečiąjį — vėl "Kibirkštis" 25:24.

"MERCEDES BENZ" PIRMAUJA

Visos pirmąjančios vietos tarptautinėse Auto Rally lenktynėse aplink P. Ameriką tenka "Mercedes Benz" tipo automobiliams. Argentinės auto klubo žiniomis, paskutiniame rezultatai yra sekantys: 1/401 Makinen-Todd (Finlandia-Francia) Mercedes Benz 450; 2/409 Zasada-Zembruski (Polonia) Mercedes Benz 450; 3/422 Fowkes-Kaiser (Alemania) Mercedes Benz 280; 4/421 Cowan-Malkin (Gran Bretania) Mercedes Benz 450 SLC; 5/408 Klein-Klaproth (Alemania) Mercedes Benz 280.

Toliau seka įvairių kitų firmų automobiliai. Apie gerokas trečdalis pradžioje dalyvavusiųjų nubyrėjo dėl blogų kelių ir automobilių netinkamumo tokioms lenktynėms, nes pvz. Fiatams, kuriai nors daliai susidėvėjus, nebuvo galima gauti kitos. Net iš pirmosios pusiaukelės autovairuotojai vykdavo net Venecuelon įieškoti reikalingųjų pakeitimų dalių, bet, deja, ir čia atsakdyavo "manana". Vladas Venckus

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio treniruotės vyks trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 v.v. Montgomery gatvėje esančiose mokyklose. Penktadienio treniruotės Etobicoke mokykloje jau vyksta, o apie trečiadienio treniruotes bus paskelbta vėliau.

Trisdešimtmečio pobūvis įvyks spalio 14 d., 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose. Bus prisiminta 30-ties metų veikla, pagerbti iškilūs sportininkai ir rodomi PLS Žaidynių filmai.

Ateitininkų žinios

Jaunučių berniukų ir mergaičių susirinkimas įvyks spalio 15, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Seselių Namuose. Kviečiami ir nauji, iki šiol ateitininkams nepriklausę, jaunučiai.

Studentų susirinkimas, pirmasis šiais mokslo metais, įvyks spalio 15, sekmadienį, tuoj po 10 v. Mišių Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. Kviečiami visi nauji studentai, kurie praėjusiais metais dar buvo moksleivių kuopoje.

Havajų vakaras įvyks spalio 21, šeštadienį, Prisikėlimo par. salėje. Rezervuokime šį vakarą tradiciniam ir įdomiam praeigimui, kurį ruošia ateitininkų tėvų komitetas.

"Krikščioniškai atsinaujinti" — tai nebevyginti pasaulėje, kurio centre aš... Bet tai ne vien skaityti, kalbėti, mąstyti ar girdėti apie Kristų, kad Jis Dievo sūnus, bet gyventi, vadovaujantis susižavėjimu Dievu, padėka, atsidavimu, paklusnumu Jam bei Jo garbinimu, panašiai, kaip Kristus gyveno" (kun. K. Trimakas Ateitis" 1978 m. vasario mėn. 47 psl.).

Toronto ateitininkai sveikina Lietuvos Kankinių parapiją ir jos kleboną kun. P. Azubali, švenčiančius auksinę sukaktį. Ateitininkai iš klebono kun. P. Azubalo yra susilaukę daug paramos. Linkime, kad Jėzus palaima lydetų jį ir visus jo parapijiečius.

Skautų veikla

• LSS 60-metis, šventas dvi dienas, pajudines ne tik skautų-čių vietutes, bet ir platesnę Toronto visuomenę, atžymėtas labai iškilimomis pamaldomis, geriau paruošta "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų suėjaga, linksniu pobūviu su augstais sąjungs pareigūnais ir kitais svečiais, skautininkų-čių vakariene ir pagaliau sekmadienio popietės minėjimu — koncertu, kuriuo domėjosi keli šimtai tautiečių. Šventės rengėjai taria skautišką ačiū programą dalyviams, svečiams, pamaldų ir padros lankytojams. (Plačiau apie šventę žiūr. "T2" 3 psl.).

• I I patyrimo laipsnį egzaminus išlaikė Audrius Radzevičius.

• Romuvai aukoj: Lietuvių Namai \$1.000, KL Fondas \$400 (iš tos sumos šimtinė paskirta "Šatrijos" tuntui), D. Keršienė \$30, G. Tarvydienė ir Br. Saplys po \$20, I. Meiklejohn ir G. Kalinauskas po \$10. Ačiū visiems.

• Dėl buvusio paštininkų streiko Kanados rajonui padaryta išimtis — registruoti LSS korespondenciniame suvažiavime galima iki spalio 18 d. Norintieji suvažiavime dalyvauti — rinkti, būti renkams ar pasisakyti rūpimais klausimais — turi nebeatidėti registravimosi. Prisimintina, kad tik užsiregistravę suvažiavime dalyviai įgyja minėtas teises, kai visi kiti tuo tarpu palaukia "už durų".

• Septintąjį dešimtį pradedant, po visų paradų stovykloje, po gražių minėjimų rikiuojamės vėl kasdieniam darbui draugovėse, skiltyse. Visa ateitis priklausys nuo to, kiek bus pajėgūs šie pagrindiniai skautybės vienetai. Registruokime atitinkamo amžiaus berniukus ir mergaites į skautų eiles, kuriose, kartą buvęs, visi gyvenimą lenkiamas eiti idejiniu keliu. O tai labiausiai ryškina ir stiprina žmogiškumą. Č.S.

Jaunimo sąjunga

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga dėkoja šauliams, surengusiems gegužinę ir jos pilną paskyrusius pasaulio lietuvių jaunimo kongresui, kuris įvyks 1979 m. vasarą Britanijoje ir V. Vokietijoje.

Kanados lietuvių jaunimo suvažiavimą rengia KLJS Toronte lapkričio 11-12 dienomis. Šeštadienio popietę skiriama politinių klausimų svarstymui. Pokalbyje su federacinės vyriausybės atstovu iš Otavos svarstysime problemą, kaip galėtų būti sustiprinta baltiečių įtaka Otavoje. Sekmdienis skirtas KLJS pranešimams ir jaunimo kongreso reikalų aptarimui. Suvažiavime kviečiamas dalyvauti visas lietuviškas jaunimas. Tarybos nariai privalo dalyvauti, nes programoje yra numatyti KLJS statuto pakeitimai. Platesnė informacija bus paskelbta vėliau.

Kanados Lietuvių Fondas paukoko stambia sumą lėšų KLJ Sąjungai. Už ją reiškime nuosirdžią padėką.

KLJS valdyba

Visi būvę vytičiai, jau būčiliai ir svečiai prašomi užsakyti status šiam neeiliniam pobūviui. Įėjimas nemokamas.

Golfo sezono užbaigos turnyras įvyks spalio 15 d. Hornby Towers aikštyne. Pradžią — 12 v. Kviečiami dalyvauti visi Toronto lietuviai "lazdamušiai". A.S.

AUSROS ŽINIOS

Krepšinio treniruotės prasideda spalio 16 d. Pirmadienį — moterų, mergaitės, antradienį — jauniai B, jaunčiai B ir C, trečiadienį — vyrų, penktadienį — jauniai A. Tinklinio treniruotės — kiekvieną penktadienį Michael Power High School. Lapkričio 5 d. prasideda sekmadienio lygos žiadimai. Dalyvauja 6 vyrų ir 4 jaunių krepšinio komandos.

Tradicinės "Ausras" parengimas — lapkričio 25 d.

Visuotinis klubo susirinkimas — spalio 29 d., po 11 v. pamaldų Prisikėlimo Parodų salėje.

Valdybos nariui Vytautui Stuikiui ir Ponai reiškiamė gilia užuojauta, mirus uošvieni ir motinai M. Valiulienai.

Baltijos valstybės...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pareigūnai sako, esą trūksta viešbučių. Pvz. Vilniuje užsieniečiams tėra 4 nedideli viešbutis vis dar nebaigtas, nors statomas jau 15 metų. Tikimasi užbaigti iki 1980 m.

Kelios amerikiečių kelionių agentūros siūlo ekskursijas į Baltijos kraštus 15-kai dienų už \$1,250, įskaitant Vilnių, Rygą ir Taliną. Vizos gavimas nesąs paprastas dalykas, ypač tiems, kurie ten turi giminių ir krašte žinomą pavardę. Viena V. Vokietijos kelionių agentūra 1977 m. prašiusi 850 vizų į Baltijos valstybes, bet gavusi tik 214.

Sovietiniai pareigūnai sako, kad tikri užsienio turistai ir lankytojai, norį pasimatyti su giminėmis, neturi pagrindo nuogastauti. Jie tik turi pasitenkinti keliais miestais, atvirais užsieniečiams, ir laikytis tai-

syklių, liečiančių fotografavimą ir ekskursijas. M.

WINDSOR, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

giminaitis kun. F. Kireillis iš Cikas. Kaip laidotuvių koplyčioje, taip ir Sv. Kazimiero šventovėje gausiai dalyvavo windsorietiai, giminės bei pažįstami iš Detroito, Cikasos, Kalifornijos ir kitų vietovių. Po laidotuvių visi dalyvavusieji buvo pakviesti priešpiečių į parapijos salę.

A.a. Juozas buvo labai ramaus būdo, tad ir priešų neturėjo. Sveikatai sušlubavus ilgesnį laiką negalėjo dalyvauti nei parapijos, nei Bendruomenės veikloje. Visus šeimoms reikalus tvarkė ir rūpestingai ligojį globojo žmona Kostancija.

Už taip gausų a.a. Juozo laidotuvėse dalyvavimą ir taip gražiai atliktas religines apeigas, aukas šv. Mišioms žmona ir sūnus prašo perduoti jų vardu visiems nuosirdžiausią padėką. Spaudai parenti pridėjo piniginę auką. e. z.

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame aukšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Kaina nužeminta.

SWANSEA, atskiras 9 kambarių namas, gerame stovyje, vandeniu šildomas; sklypas 30' x 325'; platus įvažiavimas, garažas. Viena atvira skola.

REIKALINGI

NAMAI PARDAVIMUI

Vakaraš skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmuiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

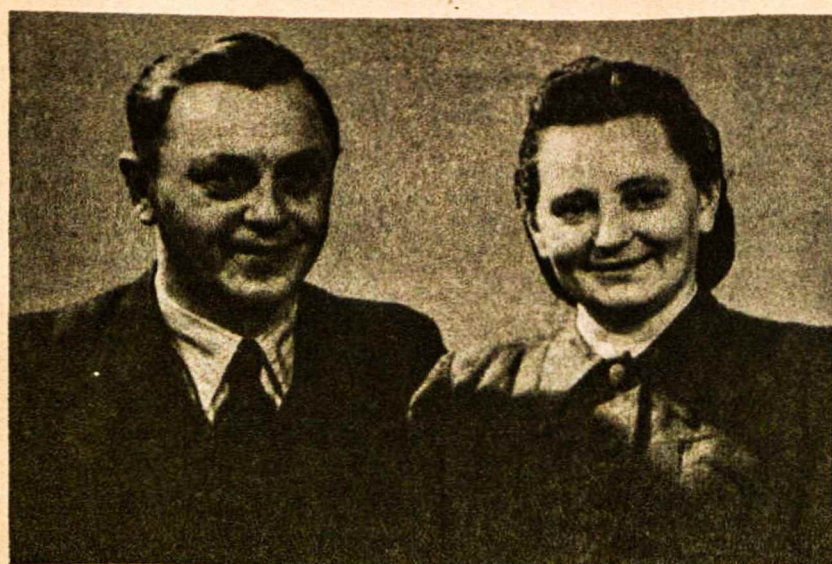
MOKA:	IMA:
9¾% už 3 m. term. indėlius	9¾% už asm. paskolas
9% už 1 m. term. indėlius	
8¾% už pensijų ir namų planą	
8% už speciali taup. sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	9½% už mortgičius
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta sutaupytą dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, keliones čekiais (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West

JUZE IR DOMAS ŽIOGAI, 1978 m. rugsėjo 23 d. atšventę savo 50 metų vedybinę sukaktį Delhi, Ontario

DELHI – TILLSONBURG, ONTARIO

VEDYBINĖ SUKAKTIS. Juzė ir Domas Žiogai, abudu iš Gruzdžių valsč., Šiaulių aps., susituokė 1928 m. rugpjūčio 28 d. Žagarėje. 1927 m. jie baigė Gruzdžių augštesnės gyvulininkystės ir pienininkystės technikų mokyklą ir dirbo kartu — Domas pieninės vedėju, o Juzė rašvede. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1947 m. išvažiavo į Angliją, o 1950 m. gegužės 11 d. emigravo į Kanadą ir apsigyveno tabako rajone. Greitu laiku įsigijo nuosavą tabako ūkį. Tais laikais buvo galima ir su mažu įmokėjimu užpirti ūkį, o jo mokėjimas buvo metinio derliaus viena ketvirtioji. Tokiu būdu Juzė ir Domas ūkininkavo 25 metus. Dabar ūkį yra pardavę ir nusipirkę Delhi mieste nuosavus namus, aktyviai dalyvauja visuomeniniame darbe: Šaulių kuopoje, Lietuvos Atgimimo Sąjūdyje, KLB Delhi apylinkėje, katalikų moterų draugijoje. Už nuopelnus Šaulių Sąjungai ir Lietuvai Juzė ir Domas yra apdovanoti Šaulių Žvaigždės medaliais, o Juzė dar ir Šaulių padėkos lapu.

1978 m. rugsėjo 23 d. Juzė ir Domas savo namuose, dalyvaujant apie 70 svečių, atšventė 50 metų vedybinę sukaktį. Sveikino Stp. Jakubickas Šaulių, LAS ir Kanados Lietuvių Fondo vardu. Sukaktuvinkai ta proga Kanados Lietuvių Fondui įteikė \$2000. St. Beržinis sveikino KLB Delhi apylinkės vardu, A. Ratavičienė — katalikų moterų draugijos, B. Stonkus — kaimynų, kun. dr. J. Gutauskas — parapijos ir M. Norkus — svečių vardu. Sugiedota "Ilgiausių metų" ir įteikta vertingų dovanų.

Raštu sveikino KLF valdyba ir tarybos pirm. dr. A. Pacevičius, laisvals ir telegramomis — giminės iš Lietuvos.

Rugsėjo 25 d. Sv. Kazimiero šventovėje, dalyvaujant taip pat gražiam būriui artimųjų ir kaimynų, už Juzė ir Domą Žiogus atnašavo koncelebracinę Mišias kun. dr. J. Gutauskas, kun. L. Kemėšis, dalyvaujant klebonui kun. J. Staškui. Po Mišių visi dalyviai buvo p.p. Žiogų pakviesti į "Golden Leaf" restoraną pusryčių.

ELENA IR SILVESTRAS JOKUBILIAI Delhi kapinėse pasistatė sau pomirtinį paminklą. Kaip Vilniaus krašto lietuviai, į paminklą įgraviravo Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslą. Paminklo šventiniame ir Silvestro Jokubiliaus 75 m. amžiaus sukakties paminėjimas įvyko 1978 m. rugsėjo 23 d. Sv. Kazimiero šventovėje. Mišias atnašavo ir kapinėse paminklą pašventino klebonas kun. J. Staškus, dalyvaujant kun. dr. J. Gutauskui, kun. L. Kemėšiui, gausiam būriui parapijiečių ir svečių. Po apeigų įvyko valšės Delhi "Golden Leaf" restorane. S. Jokubilių, švenčiantį 75 metų amžiaus sukaktį, sveikino Stp. Jakubickas Šaulių kuopos, LAS Delhi skyriaus ir Kanados Lietuvių Fondo vardu, kun. dr. J. Gutauskas — parapijos vardu, p. Šiurienė — katalikų moterų vardu. Raštu sveikino KLF tarybos pirm. dr. A. Pacevičius, nes Elena ir Silvestras Jokubiliai yra KL Fondo nariai, įnešę \$2,600. Tai antras jų paminklas, kuris kartų kartoms liudys jų vardus ir meilę Lietuvai.

Elena yra buvusi Vilniaus krašte lietuviškų mokyklų mokytoja, o Silvestras — veiklus, susipratęs lietuvis. Jiedu buvo lenkų persekiojami, tardomi, gresinami. Silvestro brolis buvo lenkų teisėtas 10 metų kalėjimu, kuriuos ir iškėlė iki Vilniaus grįžo lietuviai. Už nuopelnus Šaulių Sąjungai ir Lietuvai Silvestras apdovanotas Šaulių Žvaigždės medaliu, o Elena — padėkos lapu.

Jiems sugiedota bei palinkėta ilgiausių metų. Stepas Jakubickas dovanų.

Stayner-Wasaga

TAUTOS ŠVENTĖ. Šių apylinkių lietuviai rugsėjo 23 d. minėjo Tautos šventę. Paskaita "Tauta ir jos egzistencija" skaitė S. Bonėkus. Jis pabrėžė, kad lietuvių tauta, norėdama išlikti gyva, privalo visą laiką budėti tautos sargyboje, turėti aktyvius būdinius sargybinius, kurie beprisinūstančią tautą žadintų. Deklamavo ir dainavo p. Gurklių mergaitės. Solo dainavo Ig. Pakarna. Po minėjimo įvyko valšės ir pasilinksminimas. Dalyvavo 70 žmonių.

Dalyvavęs

Renkame atstovus į jaunimo kongresą

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovų rinkimo taisyklės Kanadoje

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga primena visam jaunimui 18-30 metų amžiaus rimtai pagalvoti apie kandidatavimą į Kanados lietuvių atstovų grupę ateinančiam kongresui Europoje.

Kadangi Kanadai tenka siūsti tik-tai 20 atstovų į IV PLJK, jie buvo paskirstyti, vadovaujantis proporcingu lietuvių gyventojų skaičiumi kiekvienoje apylinkėje. Taip pat apylinkės buvo paskirstytos į apygardas vadovaujantis KLB pavyzdžiu.

Turintis šias kvalifikacijas asmuo įrašomas į kandidatų sąrašą, kuris pateikiamas vyriausiaj rinkimų komisijai.

PASTABOS

1. Kandidatais negali būti asmenys, kurie priklauso apylinkės rinkimų komisijai.
2. Apylinkėse, kuriose atsiranda tik tiek kandidatų, kiek reikia atstovų arba mažiau, — visi kandidatai be balsavimo bus laikomi išrinktais ir bus pilnateisiais atstovai. Apylinkės, kurios turės mažiau kandidatų negu reikia, joms skirtas vietas praranda ir jos bus paskirstytos kitoms apylinkėms vyriausios rinkimų komisijos nuostata.
3. Balsuoti turi teisę visas lietuviškas jaunimas 16-30 metų amžiaus.
4. Atstovai dalyvauja suvažiavime Toronto 1978 m. lapkričio 11-12 d.d. (kurie išmanoma).
5. Rinkimai bus 1978 m. lapkričio 26 d.
6. Jeigu apygarda neišrenka atstovo, Kanados rinkimų komisija paskirs kitą atstovą iš neišrinktų.
7. Smulkesnės informacijos ir kandidatų pareiškimo blankų reikalu prašoma kreiptis į KLB krašto valdybą arba apylinkės rinkimų komisiją.

R. SUNGAILA, KLJS vicepirm.

MYLIMAM BROLIUI A.A. JONUI KALINAUSKUI

Suvalkų trikampyje mirus, seserį BRONĘ PRAKAPIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

V. S. A. Goldbergai
Sault Ste. Marie, Ont.

K. K. Deksniai
Burlington, Ont.

**Jūsų liberalų
kandidatas
PARKDALE
ART
EGGLETON**

Art Eggleton yra pasiryžęs:

- * išlaikyti stiprią bei vieningą Kanadą kaip laisvą ir demokratine visuomenę
- * rasti daugiau darbų
- * sumažinti vyriausybės išlaidas ir biurokratiją
- * sudaryti vienodas galimybes visiem kanadiečiams
- * duoti apsisprendimo teisę visom tautom ir visiem žmonėms

Spalio 16 balsuoki

ART EGGLETON X

Skelbia oficialus Art Eggleton įgaliotinis, 1502 Dundas Street West, Toronto. Telefonas 533-7907

**PARDUODAME LIETUVISKUS
SŪRIUS, estiškių duoną. Didelis
mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422**

Meilė nemari
— Ar myli mane, brangusis?
— Labai karštai, Onut.
— Ar tu sutiktum mirti dėl manęs?
— Ne, brangioji. Meilė yra nemirštanti.

**KALĖDINES IR ĮVAIRIŲ PROGŲ
KORTELES SU LIETUVISKŲ ĮRAŠŲ GALIMA PIRKTI
URMU AR PASKIRAI**

Silesia Co.

19 Hellems Ave., Welland, Ontario L3B 3A8

DOWNTOWN FLOWERS (savininkai latviai)

Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus į dieną ir visas ligonines ir laldotuvų namus. Savininkė DIANA WALTERS pataria ir su-tvarko gėles vestuvėms. Adresas: St. Lawrence Market, Lower Level, South Bldg. 95 Front St. E., Toronto, Ont. M5E 1C2 Telefonas 862-7042

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

SKAITYTOJAI PASISAKO

"LIETUVIŲ ARCHYVAS"

S.m. "T2" 35 (1490) nr "Skaitytojas" rekomenduoja labai svarbią knygą. Joje esama "apie žydus reikalingų žinių, kurių dabar daugeliui reikia". Ta knyga esanti "Lietuvių Archyvas, Bolševizmo metai", išleista Brooklyne, N.Y. 1952 m.

Iš tikrųjų pirmasis tos knygos leidimas išėjo keturiolika tomiais Vilniuje ir Kaune 1942-1943 m., kai Lietuva buvo okupuota vokiečių. Manau, kad vokiečių — nacių valdžiai labai patiko to "Archyvo" turinys, ypač medžiaga apie žydus. Ten vienas iš to "Archyvo" autorių — dr. Garmus (buvęs liaudies seimo narys) III tome tvirtina, kad 1940-41 m. Lietuvos komunistų partijoje buvo 25% žydų. Jis remiasi LKP sekretoriaus A. Sniečkaus pareiškimu V LKP suvažiavime Kaune 1941 m. vasario mėnesį. Iš tikrųjų gi A. Sniečkaus pareiškime kalbama apie 15% žydų. Kaip 15% išaugo ligi 25%, niekas nežino. Labai gaila, kad ir "Lietuvių Enciklopedijoje", išleistoje Amerikoje, kartojami 25% ir t.t. Tai tik vienas pavyzdys, ro-dantis, kad negalima pasitikėti "Lietuvių Archyvo" duomenimis bei faktais.

Su pagarba,
Dov Levin

SUDEGINTAS KAIMAS

Dėl Miliūnų, Slapeikių ir Lauciūnų (ne Lauriūnų) kaimų sudegimo 1943 m. vasarą "T2" nr. 35, 1978. VIII. 31 skyriuje "Pavergetoje tėvynėje".

Aš gyvenau tuo laiku kiek atokiau nuo minėtų kaimų, bet girdėjau sekančias žinias.

Vokiečiai susekė, kad nakintis atskrenda sovietų lėktuvai ir išmeta ginklus netoli Rokiškio. Vieną nakį vokiečiai atskrido pagrobti rusų lėktuvu ir nustatė, kad iš Miliūnų kaimo duodami ženklai, kur mesti sultas. Dideliame Miliūnų kaime gyveno rusų kolonistai, kurie buvo atkelti iš Rusijos po 1863 m. sukilimo, kai vietos gyventojai buvo iš-tremti į Sibirą.

Vokiečiai pasiuntę latvių dalinį į minėtą kaimą. Dalinys važiuojo per Lauciūnų ir Slapeikių kaimus (už jų buvo Miliūnai). Jie pastebėję rusų su didele birta, stovintį ar sėdintį prie pieties. Tas rusas dirbęs pas lietuvių ūkininką. Dalinio vadas į paklausęs: "Tu rusky?" Gavęs teigiamą atsakymą, davęs įsakymą šaudyti. Padegamomis kulkomis užde-gė šiaudinius stogus. Gyventojai iš-bėgė, emė šaukti. Latvių pamatė, kad jie dar ne Miliūnuose, bet jau buvęs per vėlu. Keliolika pastatų liepsnojo.

Miliūnų rusai, pamatę kas vyksta, bėgo į mišką. Dalinys tada atvykęs į Miliūnus ir supleskines visą di-džiulį kaimą. Cerkvę viduryje kaimo likusi nesudeginta. Atvykę vokiečiai iš Rokiškio ap-galietavę, kad įvykusi karinė klai-da, ir pažadėjęs Slapeikių bei Lau-ciūnų gyventojams sudegintus pa-status atstatyti. Rusai, kurie neiš-bėgė į mišką, buvę nugabenti į Ro-kiškį ir apgyvendinti buvusiuose žydų namuose.

R. Bulovas

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:

1586 Bloor St. West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvii Namus)

Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontaktų lėšiai (contact lenses).

Svoris

— Koks buvo tamstos sun-
kiausias svoris?
— 212 svarų.
— O lengviausias?
— 6 svarai ir 5 uncijos, kai
gimiau.

— Kodėl tu tiek daug dėme-
sio kreipi į savo išvaizdą, o ne
į kalbą? — klausia Julė savo
drauge Oną.
— Todėl, kad vyrai daugiau
žiūri, mažiau klausia.

Parinko Pr. Ališ.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami
susitarus telefonu

Visais kelionių

reikalais betkur

pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

I Toronto miesto burmistrus kandidatuoja ilgametis miesto tarybos narys, nuosirdus lietuvių bičiulis inž. Tony O'Donohue, iki šiol atstovavęs miesto savivaldybės antrajai rinkiminei apylinkei. Jo žmona yra lietuvaitė, kuri uoliai talkina savo vyrui rinkiminiame vajuje.

Lankėsi Toronte dr. J. Gimbutas ir p. Gimbutienė iš Bostono. Lydimi giminaičio p. Karoso, jiedu aplankė lietuvių institucijas. "T2" redakcijoje dr. J. Gimbutas papasakojo apie veiklą Lituanistikos Instituto, kuriam jis pirmininkauja. Ateinantį pavasarį — gegužės pradžioje rengiamas Instituto narių suvažiavimas Kultūros Zidinyje, Brooklyne. Sudaryta specialii rengėjų komisija. Tame suvažiavime bus renkama nauja valdyba. Ji numatoma sudaryti Čikagos — Klevelando — Detroito srityje. Taip pat bus priimta naujų narių.

Toronto Lietuvių Jaunimo Ansambliis "Gintaras" sveikina Toronto Lietuvių Skautų "Rambyną" ir "Satrijos" tuntus 60 metų Lietuvos skautijos sukakties proga ir linki jiems saulėtos ateities, augant kilnioje dvasioje ir tautinėje atmosferoje.

Inž. Kostas Astravas, dirbantis Irano sostinėje Teherane, susitukė Toronte (baptistų šventovėje) su Suvalkų trikampio lietuvaite Anele Savickaitė. Abu išvyksta į Teheraną. K. Astravinas jau daug metų dirba pasaulinio masto alyvos bendrovėse Kanadoje, JAV-se, Afrikoje ir Azijoje. Jis yra labai daug keilaves ir dalį savo įdomių įspūdių aprašęs "T2", kuriuos jis nuolat prenumeruoja.

Toronto universiteto bibliotekoje yra daug knygų lietuvių, latvių ir estų kalbomis, taip pat knygų apie Baltijos kraštus anglų kalba. Yra išspausdintas specialus katalogas "Baltic Material in the University of Toronto Library. Second Edition. Toronto, University of Toronto Press, 1978." Leidinys turi 267 puslapius. Jį sudarė Emilija Ziplans, Vida Mockus, Betty McKinstry, Elvi Aer. Toronto lietuviai turėtų atkreipti dėmesį į lietuviškąją bibliotekos skyrių ir juo pasinaudoti. Ypač lietuviai studentai turėtų susidomėti tomis knygomis. Nenaudojamos knygos paprastai iš bibliotekų išimamos po ilgesnio laiko. Minėtasis leidinys — katalogas kainuoja \$8 ir gaunamas: Kanadoje — pas Mrs. E. Ziplans, 7 Jackes Ave., Apt. 702, Toronto, Ont. M4T 1E3, JAV-se — Mr. J. Gaigulis, 366 — 86th Street, Brooklyn, N.Y. 11209, USA. Taip pat tą leidinį turi ir knygų platintojai Toronte.

Ryšium su papildomais rinkimais į federacinį parlamentą Toronte lankėsi premjeras P. E. Trudeau. Parkdale Collegiate Instituto salėje, dalyvaujant 1000 mokinių, atskatinėjo į klausimus. Buvo sutiktas ir palydėtas su dideliu entuziazmu. Salėje buvo ir lietuvių — V. Vėrikaitis kaip mokyklos choro vedėjas, "T2" atstovas ir kiti.

Be lietuviškos spaudos nebus sąmoningos tautos.

M. Saulaitytė-Stankuvienė pakviesta dėstyti literatūros ir Marylando universiteto skyrių Heidelberg, V. Vokietijoje. Darbą ten jau pradėjo. Lapkričio pabaigoje išvyks ir jos vyras Algis Stankus-Saulaitis.

Iš Sov. Sąjungos lankėsi įvairių tautybių turistų grupė, kurioje buvo ir du lietuviai — sol. Edv. Gutauskas ir švietimo vicem. Valentinas Spurga. Grupė aplankė didžiuosius Kanados miestus ir keletą vietovių JAV-se. Grupėje yra keletas menininkų, kurie koncertavo Montrealyje, Toronte ir kituose miestuose. Ekskursiją globojo kanadiečių — sovietų bendradarbiavimo draugija, puoselėjanti prosvietines nuotakas.

Papildomose rinkimuose į federacinį parlamentą Toronte kandidatuoja ir trys komunistai: Tom Lianos, 35 m., elektrikas, Broadview apylinkėje; Anna Larsen, 25 m., tarnautoja, Parkdale; Dan Goldstick, 38 m., profesorius, Rosedale.

Grįžta laiška. Vytas Bidė (Bitele) paskelbė "T2" parduodąs namus St. Petersburg, Floridijoje, bet jo nurodytu adresu siunčiami laiška grįžta. Taip pat gražino paštas laiškus, siųstus N. Našlei. Prašoma nurodyti tikslias pavardes ir adresus.

"The Financial Post", ekonominių reikalų savaitraštis, 1978. IX. 2 laidoje išspausdino ilgą reportažą iš Romos apie Vatikaną banką — institutą religinei veiklai remti. Jame rašoma ir apie arkiv. Paulių Marcinukų iš Čikagos, kuris tai institucijai vadovauja. Tas pats savaitraštis 1978. IX. 16 išspausdino rašinį apie naftos analizuotojus, kurių įieško atitinkamos bendrovės. Rašinyje minimas Gint Berius kaip sėkmingas tos srities specialistas. Jis yra Toronto lietuvis Gintas Beresnevičius, studijavęs atominę fiziką ir geofiziką. Anksčiau jis buvo aktyvus ir lietuviškoje veikloje, kurios nevengia ir dabar. Palaiko ryšius su kanadiečiais politikos ir kitų sričių veikėjais.

Suomių organizacija Kanadoje sutelkė dokumentinę medžiagą, liečiančią suomių imigraciją, ir įteikė valstybiniam Kanados archyviui Otavoje. Į tą rinkinį įeina nuotraukos, rankraščiai, laiška, laikraščių iškarpas ir istoriniai dokumentai. Valstybinio archyvo etninio skyriaus vadovybė gautąją medžiagą paruošė parodai, kuri buvo surengta Otavoje ir Sudburio universitete. Vėliau ji bus rodoma ir kitose vietovėse. Parodoje pavaizduotas suomių įnašas į Kanados gyvenimą įvairiose srityse — teatre, literatūroje, muzikoje, sporte, statyboje, pramonėje. Ši vertinga medžiaga išliks ilgiems laikams valstybinio archyvo globoje. Negirdėti, kad Kanados lietuviai organizuoti rūpintųsi archyvinės medžiagos telkimu. Tai linkme yra šiek tiek padaryta istorinės Ontario draugijos. Lietuvių organizacijos kol kas šioje srityje dar laikosi pasyviai.

Be lietuviškos spaudos nebus sąmoningos tautos.

Viesėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gaunsite lietuviškų knygų, plokštelių, odes, medžio dirbinių. Ypač didelis pasirinkimas išdirbinių pasirinkimas

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniai — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Namų • Gyvybės • Automobilių • Komerciniai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Anapilio žinios

— Parapijos auksinės sukakties proga nuširdžiausi sveikinimai ir padėka visiems parapijos steigimo pionieriams, gyviems ir mirusiems, visiems geradariams parapijoje ir už parapijos ribų, visiems naujojo židinio darbuotojams. Anapilyje įžiebtas naujas židynys — Lietuvos Kankinių garbei pastatyta šventovė — tęsina liudininkų tų laikų, kai Tėvynės sėmimų buvo paversta ir jos geriausi sūnūs bei dukros paverę būvo fiziškai ir dvasiškai kankinami. Iškilmingas sukakties minėjimas — banketas ir koncertas — šį šeštadienį, 6 v. v., Anapilio salėje, o padėkos pamaldos — sekmadienį, 11 v. r., dalyvaujant Toronto vyskupui Aloyzui Ambrosio ir lietuvių organizacijoms su vėliavomis.

— Naujosios šventovės vargonams aukojo \$1000: A. O. Skrebūnai; \$200: V. J. Placiakiai; po \$100: B. Dudienė, M. Dūnčikienė, P. Kondratas, V. Butrimai, V. K. Naruševičiai; \$25: K. Lukošius. Visiems geradariams nuširdi padėka. Vargonų fondai iki šios dienos suaukota \$5.400.

— Praėjusią savaitę Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidota: a. a. Marija Valiulienė ir a. a. Petras Rzevickas iš Montrealo.

— Tradicinis Sv. Jono lietuvių kapinių lankymas — spalio 29, sekmadienį, 3 v. p. p. Pamatai naujiems paminklams jau paruošti.

— Po parapijos sukakties iškilmių prasidės vaikų ruošimas pirmajai Komunijai. Vadovaus lietuviškosios sešėlės.

— Gedulingos pamaldos už a. a. Anelę Bučinskienę velionės vienerių metų sukaktuvių proga atliktos spalio 7 d. Lietuvos Kankinių šventovėje.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Mariją ir Jurgį Skaržinskus, 11 v. r. už parapijos mirusių steigėjų ir geradarių, taip pat už a. a. Karolį Balčiūną, a. a. Mariją Kelerienę ir a. a. Povilą Petrušauską.

Lietuvių Namų žinios

— Visuotinis LN narių susirinkimas — lapkričio 5, sekmadienį, 3 v. p. p., Karaliaus Mindaugo menėje.

— Metinis LN koncertas ir šokiai — lapkričio 4, šeštadienį. Meninę programą atliks solistės — G. Čapkauskienė ir S. Ziemelytė.

— LN Moterų Būrelio susirinkimas — spalio 15, sekmadienį, 3 v. p. p. Gedimino Pilies menėje.

— Šie LN nariai paskyrė palūkanas Labdaros Fondo iždai: A. Jakelaitienė, P. Čecys, M. Liormantas, E. Aukštakalninė. Aukos atskaitomos nuo pajamų mokesčių.

— Prašomi atsiliepti: Ona Balkūnienė, Petras Juzeliūnas, Juozas Draugelis arba žinantieji jų adresu. Pranešti LN buhalterei tel. 532-3311.

— LN reikalingas darbininkas. Kreiptis į vedėją 532-3311.

— LN įstatų komisijos ir suinteresuotųjų pasitarimas įvyko spalio 3 d.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: S. ir J. Gimbutai ir S. Trepskis iš Bostono, A. O. Starkus iš Rodney, Ont., O. Stankevičiūtė iš Vilniaus, P. Kutkevičiai iš Ročesterio, B. Antanaitienė ir O. Savickienė iš Hamiltono, L. Baltutis iš Sudburio, G. ir S. Dagilai iš Vankuverio, P. Stockwell, Westwood, Mich.

— "T2" 40 nr. buvo praleistos pavardės aplankiusių LN: LSSS vyr. sk. J. Kerelienės ir J. Virpšos.

— "The New Perspective", daugiakultūrės Hamiltono tarybos mėnraštis, rugsėjo numeryje, šalia kitų tautybių veiklos aprašymų, išspausdino straipsnį apie Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte. Mėnraščio redakcijos talkininkų eilėje nurodyta ir Vida Stanevičienė. Daugiakultūrinė Hamiltono taryboje lietuviams atstovauja K. Deksnys ir M. Gudinskas.

REIKALINGA VALYTOJA Bloor St. W. ir Prince Edward gatvių rajone. Skambinti tel. 239-1047 Toronte.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis šukuosenomis; specialistinė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

ISNUOMOJAMAS suaugusiems (su ekstra miegamąja sofa) labai gražus vieno miegamąjo su dviem prausyklo būtas prie jūros Pompano Beach, Florida. Rašyti Consamex, P.O. Box 92, Tennent, N. J. 07763, USA.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieliamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVICIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvos Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname kun. P. Ažubalį jo 30 m. klebonavimo sukakties proga ir Sv. Jono Kr. — Lietuvos Kankinių parapiją 50 m. sukakties proga.

— Pirmajai Komunijai vaikučiai bus pradėti ruošti spalio 22 d. seselių namuose, 57 Sylvan Ave. Tel. 534-5773. Ruošs seselės ir patyrę mokytojai katechistai.

— Sveikiname Bronių ir Oną Vilimius, atšventusius gausiame draugų būryje savo vedybinio gyvenimo 25-rių metų sukaktį, ir B. V. Biretas, paminėjusius 20 metų sukaktį.

— Ruošiasi tuoktis Rūta Cepaitė su Antanu Rygeliumi.

— A. a. Marija Valiulienė, 74 m., palaidota spalio 4 d. iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse. Velionė priklausė įvairioms organizacijoms: šaulių, Gyvojo Rožinio, katalikų moterų, pensininkų klubui. — Stasio Povilenskio brolis Liudas mirė Lietuvoje.

— Aukų parapijos reikalams: P. M. Kirilavičiai \$100, Anna Evask \$50, T. V. Gražuliai \$40, A. R. Sleikiai \$40, Z. Kučinskis \$20.

— Uždaros kolektyvijos moterims bus lapkričio 17-19 d. d. Ves kun. Placidas Barius, OFM. Uždaras kolektyvas vyrams gruodžio 8-10 d. d. ves kun. A. Saulaitis, SJ. Registruoti klebonijoje.

— Dail. Jurgio Račkaus meno paroda įvyks mūsų Parodų salėje spalio 28-29 d. d. Parodą globoja parapijos KLK Moterų Dr. jos skyrius.

— Rožinis mūsų šventovėje kalbamas penktadieniais, 7 v. v., ir teikiama palaiminimas su Švenčiausiu. Kitomis dienomis Rožinio dalis kalbama po 8 v. Mišių šokiadieniais, po 9 v. sekmadieniais ir šeštadieniais.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Juozą Jonušą, užpr. A. Jonušas, 8.30 už Jasių šeimos mirusius, užpr. M. Jasių, 9 v. už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienė, 9.20 už Juozą Martinaitį, užpr. S. Martinaitienė, 10 v. už Joną Valatką, užpr. S. A. Stukiai; sekmadienį 8 v. Eisdorių šeimos intencija, užpr. M. Savickienė, 9 v. už Stasį Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienė, 10 v. už Mariją Stukienę ir Joną Valatką, užpr. S. A. Stukiai, 11.30 už parapiją, 7 v. už Jasių šeimos mirusius, užpr. M. Jasių.

Toronto Maironio mokykla. Š.m. spalio 14, šeštadienį, 9 v. r., šaukiamas Maironio mokyklos tėvų susirinkimas Sv. Vincento mokyklos patalpose. Bus svarstomi svarbūs mūsų mokyklą liečiantys reikalai ir renkamas naujas tėvų komitetas. Bent vienas iš tėvų, kurių vaikai lanko Maironio mokyklą, turi jausti pareigą susirinkime dalyvauti.

Tėvų komitetas

Salpos grupės "Daina" susirinkimas įvyks spalio 16 d., 7 v. v., pas narę St. Viskontienę, 2 Longmure Cr., Baby Point, Toronto. Tel. 767-8391. Visos narės ir viešnios kviečiamos atsilankyti.

Dail. L. Nakrošienės tapybos darbų paroda rengiama spalio 21-22 d. d. Prisikėlimo Parodų salėje. Atidarymas — spalio 21, šeštadienį, 6 v. v. Parodą globoja ateitininkai.

N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolių 60 metų sukaktis Toronte bus minima š.m. lapkričio 5, sekmadienį, 4 v. p. p. Prisikėlimo par. salėje specialiu pokyliu — vakariene. Meninę programą atliks dailiojo žodžio menininkė Izabelė Zmuidzinienė iš Ročesterio, įvadinį iškilmių žodį tars kun. Pr. Gaidas.

Rinkiminėje Parkdale apylinkėje į federacinį parlamentą kandidatuoja du lietuviams artimi kandidatai — A. Eggleton, liberalas, Y. Shymko, konservatorius. Pirmasis yra Toronto miesto tarybos narys, atstovauja burmistrui priėmimo, kurį finansavo Toronto miestas ir kurį suruošė svečiams Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjų komitetas "Royal York" viešbutyje PLB seimo metu. Y. Shymko yra gimnazijos mokytojas, ukrainiečių kongreso gen. sekretorius, aktyvus visuomenės veikėjas, nekartą dalyvavęs baltiečių renginiuose.

"Ethnic Kaleidoscope", įdarbinimo ir imigracijos ministerijos biuletenis, š.m. rugsėjo-spalio nr. pateikia žinių apie Toronto lietuvių veiklą: vyrų choro, vad. V. Verikaitio, koncertą, Lietuvos Kankinių šventovės dedikacijos iškilme, "Aitvaro" teatrą (klaidingai nurodyta vietovė — Hamiltonas). Taip pat paminėta sol. S. Ziemelytė, dainavusi Verdi operoje "La Traviata", A. B. Dargytė-Byszkiewicz, kuri esanti išrinkta Daugiakultūrio Teatro Draugijos vicepirmininke, A. Rinkūnas, gavęs valdžios paramą paruošti vadovėliui "Lithuanian for Beginners".

Šv. Jono Krikštytojo - Lietuvos Kankinių parapijos

50 metų

ir kun. Petro Ažubalio klebonavimo 30 metų

SUKAKTIES IŠKILMĖS

įvyks š.m. spalio 14 ir 15 d.d. Anapilyje

Spalio 14, šeštadienį, 6 v.v.,

Spalio 15, sekmadienį, 11 v.r.,

didžiojoje Anapilio salėje — abiejų sukakties prisiminimai, meninė programa, atliekama smuikininkų Mazurkevičių, pokylis — šilta vakarienė su vynu.

Lietuvos Kankinių šventovėje iškilmingos pamaldos, dalyvaujant Toronto vyskupui Aloyzui Ambrosio ir organizacijoms su vėliavomis. Po pamaldų — didžiojoje salėje kavutė.

ĮEJIMAS: šeštadienį \$25 porai, \$13 asmeniui, \$8 studentams. KVETIMAI sekmadieniais platunami Anapilyje po pamaldų. Kitomis dienomis teirautis pas Reginą Celejewską tel. 231-8832 arba A. Šečepavičienę tel. 766-3726 SVENŲ RENGTI KOMITETAS

Toronto ateitininkų tėvų komitetas

maloniai kviečia

Jus atsilankyti į

Havaju VAKARAS

spalio 21, šeštadienį, 7 val. vakaro, Prisikėlimo parapijos salėje

Programoje: dainuojantis Toronto vienetas "Volungė", su nauja programa, geras orkestras, turtinga loterija, užkandžiai ir gėrimai. Programos pradžia — 7.30 v.v.

ĮEJIMAS: \$5.00 suaugusiems, \$3.00 studentams ir pensininkams.

Savaitraščio "Nepriklausoma Lietuva"

spaudos VAKARAS

rengiamas Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West, spalio 28, šeštadienį, 7 valandą vakaro

Meninę programą atliks: solistai Vaclovas Verikaitis, Rimas Strimaitis ir akompaniatorius Jonas Govėdas, "Atžalyno" tautinių šokių grupė. Bus renkama vakaro karalaitė (vienas rėmėjas jau parūpino dovaną — gintaro karalius per \$300 vertės). Veiks baras, bufetas. Bus turtinga loterija. Šokiams gros ukrainiečių "Roman" kapela. Bilietai: \$5.00, pensininkams ir studentams \$3.00. Jie gaunami: pas Vyt. Petraitį, 2684 Bloor St. W. Tel. 233-4074, Lietuvių Namuose sekmadieniais pietų metu ir pas visus būrelio narius.

Rėmėjų būrelis

Š.m. spalio 28 - 29 dienomis mažojoje ANAPILIO salėje Anapilio Moterų Būrelis rengia

med
e
d
o

PARODA

Dail. Reginos Žiuraitienės paveiksłai, dail. Valės Balsienės keramikos kūriniai ir sidabro dirbiniai

PARODOS ATIDARYMAS — spalio 28, šeštadienį, 4 v. p. p. Lankymo valandos: šeštadienį 4 v. p. p. — 6 v. v., sekmadienį 10 v. r. — 6 v. v.

Visi maloniai kviečiami aplankyti parodą

SEPTINTAME DAUGIAKULTŪRIO TEATRO FESTIVALYJE

spalio 29, sekmadienį, 8 valandą vakaro,

Toronto "AITVARAS" stato

Juozo Grušo keturių veiksmų dramą

"Tėvas ir sūnus"

ST. LAWRENCE TEATRE TORONTE

ir maloniai kviečia visus tautiečius dalyvauti

Bilietų kaina \$4 ir \$3.50; studentams — pusė kainos

Lapkričio 4 - 5 dienomis įvyks dviejų dailininkų

VYTAUTO TREČIOKO ir KAZIO TAMAŠAUSKO,

meno darbų PARODA

TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE.

Atidarymas — lapkričio 4, šeštadienį, 5 val. po pietų.

Lankymo valandos — šeštadienį nuo 5 v. p. p. iki 9 v. v., sekmadienį — nuo 12 v. iki 5 v. p. p.

Toronto visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

LN Moterų Būrelis

MONTREALQUE

KLK Moterų Draugijos Montrealio skyrius rengia metinę šventę gruodžio 2-3 dienomis AV par. šventovėje ir salėje. Ta proga bus ir meno paroda — dail. Birutė Dilkutė iš Toronto atveš savo keramikos darbus, o Norbertas Lingertaitis iš Bostono — gintaro, sidabro ir aukso dirbinius.

A. a. Petras Rzevickas palaidotas Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga, Ont., spalio 6 d. Jį, kaip šaulių kuopos narį, palydėjo keletas montrealiečių. Taip pat dalyvavo Toronto šaulių atstovai ir velionies artimieji. Jo brolis gyvena Hamiltone. Religines apeigas kapinėse atliko kun. P. Ažubalis.

Jaunimo atstovai stengiasi dalyvauti jaunimo suvažiavime Toronte lapkričio 11-12 dienomis. Suvažiavimą rengia Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Plačiau žiūr. "T2" šio numerio 8 psl.

Aušros Vartų par. vadovybė sudarė planus šventovės patalpoms remontuoti. Tam reikalui reikės sutelkti \$8000. Parapijiečiai ir kiti kviečiami prisidėti savo aukomis.

Neseniai balgas medicinos mokslo dr. H. H. Adomonis dirba ligoninėje ir "Doctors Replacement Centre", 6555 Cote des Neiges. Tel. 731-1186. Priima ligonius pagal susitarimą.

Poetas H. Nagys rugsėjo pabaigoje lankėsi Klevelande ir ateitininkų surengtame literatūros vakare skaitė savo kūrybą.

RENKU

Montrealio apylinkėje senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles, išleistas Lietuvoje ir emigracijoje.

Petras Adomonis
Tel. 722-3545

Plečiame komercinės draudos sritį!

GALIME APDRAUSTI net ir didesnės apimties apartamentinius, industrinius komercinius pastatus.

GALIME APDRAUSTI beveik kiekvienos rūšies gamybą, patarnavimą ir prekybą.

PRAŠOME TEIRAUTIS mūsų pasiūlymų ir kainų, kurias tikimės rasite priimtinas.

Adamonis Insurance Agency Inc.
Tel. 722-3545

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6.0 %
Taupomasis s-tas 8.25 %
Pensijų planas 8.5 %
Term. ind. 1 m. 9 %
Term. ind. 2 m. 9.25 %
Term. ind. 3 m. 9.5 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 10.5 %
Nekiln. turto 10.0 %
Čekių kredito 12.0 %
Investicines nuo 10.5 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelio susirinkimas

įvyks spalio 15 d., 3 v. p. p.,

Gedimino Pilies menėje.

Po susirinkimo būrelio narė p. Valė Siminkevičienė demonstruos dailių gėlių paruošimą-papuošimą įvairioms progoms. Užbaigiant — kavutė ir pyragaičiai. Visos narės prašomos gausiai susirinkime dalyvauti.

Valdyba

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
pradėjusios darbo. Naują koalicinę Švedijos vyriausybę greičiausiai sudarys liberalų vadas O. Ullstenas.

Dvi savižudės

Prieš Jungtinių Tautų rūmus Zenevoje susidegino 24 metų amžiaus australė L. Phillips — Australijos nikelio kasyklų savininko dukra, priklausiusi indiečių sektai "Ananda Marga", kurios vadas P. R. Sarkaras yra uždarytas kalėjime už septynių savo pasekėjų nužudymą. Savižudė L. Phillips savo mirtį susiejo su kažkokiu neaiškiu protestu Jungtinėms Tautoms, kurios, jos nuomone, tinkamai neatlieka savo darbo. Susideginti ji rengėsi Britanijoje, bet buvo laiku deportuota. Skotijoje, netoli Windsoro pilies, panašią mirtį pasirinko ir britė P. Cooper, 54 metų amžiaus. Policija

"TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata — \$12, naujiems skaitytojams — \$9. Norintams susipažinti "T2" siunčiami nemokamai.

nerado tiesioginio ryšio tarp abiejų nusižudžusių moterų.

Potvyniai

Sezoninių liūčių sukelti potvyniai didelės žalos padarė Indijai, atnešdami net choleros epidemiją, o dabar nusiaubė ir komunistinį Vietnamą su Tailandija. Vanduo yra užliejęs ir dalį Tailandijos sostinės Bangkoko. Pastogės neteko ketvirtis milijono tailandiečių. Potvyniai Vietname apsmė 2,3 milijono akrų žemės, sunaikino 70% žieminių ryžių pasėlių. Nukentėjo apie 4 milijonus gyventojų, kurių dviem trečdaliams būtina skubi pagalba. Vietnamo vyriausybė buvo priversta šaukti tarptautinės paramos. Lig šiol jau 1.500 tonų ryžių pasiuntė Filipinai, \$50.000 vertės vaistų V. Vokietija ir \$50.000 Jungtinį Tautų žemės ūkio draugiją. Indijoje išbadėjusios minios užpuldinėja maistą vežančius traukinius bei sunkvežimius. Ten potvyniai jau buvo sumažėję, bet dabar vėl pradeda kilti vanduo.